דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

קיוסקים

יום רביעי, כ"ד בתשרי תשמ"ט, 5 באוקטובר 1988 ● גליון 19535

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר
- ● עונת פסטיבלים בצה"ל/טלי זליגנר
- ● אמנסטי – ממשיכים לענות ולרצוח/נתן רועי
- ● תנופה חדשה בברה"מ/שלמה שפיר
- ● היום בחירות בצ'ילה/"אקונומיסט", ל"דבר"

דבר אחד

מזג האויר

(עת"ים). – תחזית מזג האויר ליום ד': מעונן חלקית. טמפרטורות המינימום המקסימום החזויות ליום ד':
ירושלים: 17־27, רמת־הגולן: 17־27, חיפה: 19־29, טבריה: 21־33, שומרון: 18־28, תל־אביב: 20־29, נמל התעופה בן גוריון: 19־29, עזה: 10־28, באר־שבע: 17־31, אילת: 22־35.

ייקור נוסף במסובסדים – אחרי הבחירות

חלב ומוצריו התייקרו אמש בחצות ב־14% אחוז, ביצים – ב־12% ועוף קפוא – ב־8% ● בגל ההתייקרויות הבא צפוי ייקור החלב ומוצריו ב־15% נוספים ● ההסת: להמשיך לקיים תוספת היוקר

מאת אמנון אמיר, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

משרד האוצר העלה בחצות את מחיריהם של חלק מהמוצרים המסובסדים. החלב ומוצריו התייקרו ב־14 אחוז, מחיר העוף הקפוא עלה ב־8 אחוזים ומחיר הביצים עלה ב־12 אחוז.

כתוצאה מייקור המסובסדים יתייקרו בקרוב עשרות מוצרים נוספים הנגזרים מחלב, ביצים ועוף, כגון גלידות, דברי־מאפה, מוצרי בשר, ארוחות במסעדות ועוד.

גם לאחר ההתייקרות מאמש לא הגיעו מחירי המוצרים המסובסדים לעומק הסבסוד שנקבע בתקציב. מסיבה זו צפוי לאחר הבחירות ייקור נוסף במחירי המסובסדים. בסיבוב השני יועלה מחיר החלב ומוצריו ב־15 אחוז נוספים, מחיר הלחם יתייקר בין 5 ל־10 אחוזים, המים יתייקרו ב־10 אחוזים ומחירי הנסיעה בתחבורה הציבורית יועלו ב־15 אחוז.

משרד החקלאות דרש כבר עתה לייקר את מחירי המוצרים המסובסדים בשיעור כפול מזה שנקבע. שר החקלאות, אריה נחמקין הסכים לצרף את חתימתו לצו עדכון המחירים, רק לאחר ששר האוצר התחייב בכתב שלא לפגוע בתקציבי הסובסידיות שמקבלים החקלאים עד לסוף שנת התקציב.

התייקרות מוצרי המזון והתחבורה הציבורית מתחייבות מהעליות במחירי הגרעינים המסופקים מארה"ב ומהסתבכות בעדכון המחירים אשר נוקט שר האוצר זה חודשים רבים. כתוצאה מסתבכות זו לא יהיה, כאמור, מנוס מביצוע עדכון נוסף ובשיעורים חדים במחירי חלק נוסף מהמסובסדים לאחר הבחירות.

עיתוי העדכון הנוכחי נבחר במתכוון כך שהשפעתו על המדד תבוא לידי ביטוי במדד חודש אוקטובר, שיפורסם רק לאחר הבחירות.

ואלה המחירים החדשים:
ליטר חלב לשתיה 1.13 ש"ח.
ליטר חלב עמיד 1.80 ש"ח.
שמנת חמוצה 56 אג'.
100 גר' חמאה 79 אג'.
גבינה 9% 1.26 ש"ח.
לבן 35 אג'.
ק"ג עוף קפוא 6 ש"ח.
ביצה מס' 1 21 אג'.
ביצה מס' 2 20 אג'.
ביצה מס' 3 19 אג'.

בעקבות התייקרות המוצרים יעודכנו קצבאות מיעוטי ההכנסה והקצבאות למשפחות ברוכות ילדים שמשלם הביטוח הלאומי.

עדכון הקצבאות יהיה בשיעור 1.04 אחוזים והוא יבוצע במועד תשלום הקצבאות הקרוב.

חבר ועדת הכספים יאיר צבן (מפ"ם) תבע לקיים הבוקר דיון דחוף בועדת הכספים בייקור המסובסדים. לדברי צבן, יש לפצות בגין ההתייקרויות גם את הקשישים וכן לשלם מקדמת־פיצוי לשכירים במשק.

(המשך בעמוד 2)

עיקרן תחילה
- ● מחבלים עונו במכות חשמל – טוען "אמנסטי"/עמ' 3
- ● "קו פתוח" על פוליו: לא צריך להרתיח מי שתייה ואפשר לנסוע לחדרה ורמלה/עמ' 2
- ● המערך לא ינקוט גזירות כלכליות – אומר יעקבי/עמ' 3
- ● מתחדשת העבודה ב"אליאנס"/עמ' 6

מתייצבים

תרגיל גיוס פומבי החל אתמול אחה"צ במטרה לאמן את מערך המילואים בקריאה פומבית. התרגיל כלל כמה אלפי אנשי מילואים. בתמונה: חיילי מילואים עם התייצבותם במרכז גיוס במרכז הארץ (צילום: דו"צ)

במקום ממטרים – התחממות

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

ההתחממות המהירה, שהחלה אתמול בצהריים, תימשך ותגיע לשיאה לקראת סוף השבוע, אמר אמש החזאי מרסל מרקו לסופר "דבר".

ההתחממות נגרמת מרכס ברומטרי, הסוגר על שמי־הארץ כבועה. מידות־החום יעלו בהדרגה, אולם זרימת אוויר מצפון־מערב תמנע את הלחות המעיקה במישור החוף ואת ירידת הלחות בפנים הארץ. בשיאה תגיע ההתחממות ל־31 מעלות בהרים ובפנים הארץ ול־29 מעלות במישור החוף, מעט מעל לממוצע לחודש זה.

אתמול לא התגשמה התחזית להמשך הממטרים בשל מפנה מהיר מהצפוי: האפיק שהביא אוויר קר מאירופה נסתם במהירות, ועננֵי הגשם התפזרו להם.

ההסתערות המשודרת על הבוחר: פתיחה מאופקת

"איך מתלבשת ממלכתיות שמיר עם קשקושי האזנות?"

– שאל וייצמן בתום תשדיר הליכוד ● אופטימיות זהירה במטה המערך; במטה הליכוד אמרו: המערך היו יותר טובים

ברעם, זוילי ווייצמן צופים בתשדירים, אתמול. (צילום: שאול רחמים)

מאת יקיר צור ואבי שובבט, סופרי "דבר"

ההסתערות המשודרת על הבוחר החלה אמש, בפתיחה מאופקת. מעתה יהיו תשדירי בחירות מדי ערב בטלוויזיה, והיום יתחילו תשדירי הבחירות ברדיו. בשלב ראשון, מובאים התשדירים של המפלגות הפרו־מגמאטיות הקיימות.

המפלגות שידרו אמש נקטו ברובן טון מינורי, מתוך כוונת הסלמה בעתיד. "בסאח" עדיין לא היה. הצפיה בתשדירי הבחירות היתה גבוהה מאוד – וקסות הבחירות התכנסו, כדי לחזות בה בצוותא. ולהסיק מסקנות ראשונות.

בחדר הצפייה המאולתר של המערך, בקומה השנייה של בניין קלנוע "תל־אביב", הורגשה אמש, בתום היום הראשון לשידורי תעמולת הבחירות בטלוויזיה, אופטימיות זהירה, תחושה של יתרון בנקודות בסיבוב הראשון. הליכוד לא רק שלא הפתיע, אלא אפילו "אכזב". במטה המערך, את אלו שציפו לאות ההתחממות של מערכת הבחירות, במקום "כאסח" על הפתיחה, נאלצנו להסתפק בתעמולה מינורית, מעומעמת ברובה.

עזר וייצמן, אופטימי ושופע כתמיד, מחלק ציונים. בתום התשדיר הראשון הופעת הבכורה של נסים זוילי, הוא מכריז: "פגע טוב מאוד! כל הכבוד!" ורץ לצלצל לאשתו, לשאול מה דעתה. הופעתו של זוילי כמנחה מול רותי פרמינגר, הקריינית המקצועית של הליכוד, יוצרת, לדברי הנוכחים, תחושה של אמינות. זוילי עצמו מתקשה להגיב על הופעתו שלו.

הליכוד ממשיך בדרך המינורית, נפוחה ממלכתיות. שר האוצר, משה נסים, דווקא בלילה של העלאת מחירי המסובסדים, נותן נאום כלכלי מייגע. "זה הזמן ללכת למקרר", אומר מישהו. וייצמן: נסים ללא נפלאות. התשדיר של התחייה זוכה לציון גבוה אצל הפרסומאי משה תאומים. "טוב מאוד; 9", הוא אומר. "הרבה אמוציה, עובר חזק על הלב של הליכוד. הליכוד יהיה חייב להתייחס אליהם ביומיים הקרובים". בינתיים, חוזר הליכוד לשמיר המדבר ומדבר אל מול מצלמה סטאטית. "אני מעריך את סרטי רזל. שמים מצלמה, נועלים והולכים לבנק לקחת את הכסף", אומר קל.

שמעון פרס, אחריו, זוכה, כצפוי, לניקוד גבוה יותר. בתום התשדירים עטים העתונאים על מלך התגובות – עזר וייצמן. "שמיר", אומר וייצמן, "פתח

(המשך בעמוד 2)

שיפוט מוקדם

יו"ר ועדת הבחירות, השופט גולדברג צופה בתשדירים לקראת הקרנתם – אתמול באולפני אוריון בי"ם. (צילום: יצחק הררי)

תרגיל גיוס ראשון לקול הצף

מאת שלמה גינוסר

ובכן, זה התחיל. אמש נפתח שלב חדש במערכת הבחירות האנמית והרדומה הזאת.

החל מאמש, ערב־ערב הם יופיעו בסלון שלך בחינם (במחיר האגרה בלבד): יתחננו, יזהירו, ידרשו, יבכיו נשכוות וינסו להשכיח זכרונות טריים מדי. ינסו לשכנע אותך, מלך־לרגע מאחורי פרגוד הקלפי, שהם ולא אחרים, ראויים שתפקיד בידם את גורל המדינה לארבע השנים הבאות. בשביל אחרים מהם אתה, כמובן, הכל־יכול. באותו הגע גורלך שתבחר לעצמך בין בנעבכבך בשביל אחרים – הגיגת תשאורת רק חמור־של־משיח, שעתיד להביא להם את הגאולה. ואתה בלבד תצטרך להחליט בשביל מי מהם כדאי לך להפוך ביקלילה ממלך לציבור הרחב, כי הרי אינך מצפה שהכנסת ה־12 תחזור אליך ערב־ערב לשאול אותך מה כואב לך. בשבועות הבאים תצטרך גם להחליט אם תשדירי הבחירות ומי שמופיע בהם לא קלקלו לך את נטיית־הלב הפרטית שלך.

אמש אמור היה להשמע צלצול היקיצה במערכת הבחירות הזאת, כדי להכין לך – במיוחד לך הקול הצף – שכבר לא נותרו הרבה שבועות לבחירות, וכי הגיע הזמן להתחיל ולצמצם את ההתלבטות וההתחבטות. צלצול יקיצה זה לא היה. אולי רק המייה מהוססת של שעון־קוקיה. האיגון הבוחר יכול היה להמשיך ולתלוש את דפי הלוח בנמנום יחסי. גם כמות הפלפל בתשדירים היתה מועטת. עדיין מנסים עליך את תרכובות התבלינים. אבל, גם 'גימיקים' מיותרים לא היו. אולי זהו חלקה הזה ביותר, שהפיק רוקחי תשדירי הבחירות. כבר לא מתייחסים אליך כאל צופה מפגר, שאינו מוכן להינתק מפסטמות הגששים והספרי־כלבינים. עושים מאמץ לכבד את השכל שלך בלי לעטוף מסרים בליצנויות סאתבקיות. התבגרת. גם זה משהו.

מלבד תשדירי "רצ" וחד"ש, כל הרשימות העדיפו להעלות על המסך הקטן את המועמדים עצמם, ובראשם שמיר ופרס. שמיר בפוזה כל־לאומית ופאטרנאלית, פותח את תשדירי הליכוד בתקווה למערכת בחירות עניינית וללא גילויי אלימות. פרס, המסיים את תשדירי המערך מעביר מסרים ברורים. האחד: מה שהבטחנו ("מה שהבטחתי" הוא מתקן) – קיים. השני: ממשלת מערך תפרוץ דרך לשלום. הליכוד, שאינו יכול להתכחש להשגיו של פרס בשנתיים שבהן כיהן כראש ממשלה, מציג את ההשגים כהשגיה של ממשלת האחדות הלאומית, שהמערך התנגד לה. תשדירי המערך חדים יותר. תשדירי הליכוד עדיין מחפשים דרך לבודד את חלקו של המערך בהשגים. ממשלת האחדות הלאומית כבדה מאוד על שניהם. הפרי של האחד הוא הקליפה של השני. ולהיפך. בשביל רשימות כמו 'רצ' והתחייה, זהו מאכל תאווה.

תשדיר הפתיחה של הליכוד מזכיר תשדיר־שירות של קופת־חולים. אם צעירה רוכנת על תינוקה. בטחון אישי – רק הליכוד יכול. בכלל, לא מעט תינוקות גוייסו לתשדירי הבחירות. גם לחד"ש יש תינוק, שבמקום לשכב בעריסה הוא מוטל על כתפי אביו, המהלך בחדר אפל ומקונן על נסיונו בשטחים בשירות המילואים האחרון. למפד"ל יש ילד פרטי שלה, החשוף, לא עלינו, לסרטי תועבה, סמים וסכנות איסתניות של חינוך חילוני פרוע. 'רצ' מעבירה את עיקרי המצע שלה על רקע של קרעי עננים שטים ועימעום־רקע של 'עמוד האש'. ממעוף הציפור ומבעד קרעי העננים נראים כבישים, שעליהם משתלם עד מהרה תשדיר הבחירות של מפ"ם, הצופה את עצמה כאור גדול בקצה הדרך. יצירות הלוגו והג'ינגלים של התשדירים השונים עדיין לא קליטים. אבל את הג'ינגלים עוד נזמזם בדרך למכולת ואת אותות הלוגו נלמד לזהות בשבועות הקרובים כמו את 'העגלה הגדולה' בשמיים. זה היה תרגיל הגיוס הראשון של הקול הצף.

הדו"ח על בל"ל – היום

גורמים בבנק ישראל: ההר הוליד עכבר

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

דו"ח הרשות לניירות ערך בפרשת התזים האישיים בבנק לאומי אושר אתמול ויידון מחר בועדת הכספים של הכנסת.

דו"ח הרשות שאושר אתמול על־ידי מליאת הרשות לניירות ערך נמסר ליועץ המשפטי לממשלה, לבנק לאומי, לדירקטוריון בל"ל ולועדת־הכספים של הכנסת.

גורמים בבנק ישראל שעיינו כבר בדו"ח לפני אישורו ציינו אתמול, בניגוד לפרסומים שהופיעו באמצעי התקשורת, ובכלל זה ב"דבר" כי בדו"ח אין כל ביקורת על בנק ישראל או הפיקוח על הבנקים. אותם גורמים הוסיפו: כי הדו"ח מהווה מהדורה מורחבת של הדו"ח שחובר בפיקוח על הבנקים הידוע כדו"ח אבלס. מבחינה זאת ציינו, "ההר הוליד עכבר" – הציפיות לגילויים ולעובדות חדשות שלא נודעו קודם לכן התבדו במוסקות.

לא נתגלו מקרופונים סמויים – אמרו בליכוד – אך "עדיין חושדים"

[illegible]

כוחות גדולים בסילוואן ואבו־טור – כנראה עד יום ו'

מאת יורם לוי, דני הבינשטיין ודני צדקוני, סופרי "דבר"

משטרת ירושלים החלה אמש במבצע שיטור מקיף בשכונות סילוואן ואבו־טור, בתגובה על הפרות הסדר החוזרות ונשנות בשכונות המזרחיות בשני כפרים אלה.

אתמול בלילה נכנסו לשני הכפרים כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול והם ישהו בהם לפחות עד סוף השבוע. הכניסות לכפרים נחסמו וכל רכב שייצא וייכנס יבדק בקפדנות. הכוונה היא להכביד על התושבים על־מנת להשליט מחדש את הסדר במקום. בין היתר מתכוונת המשטרה לעצור חשודים בהפרות סדר.

אל השוטרים מתלווים גם פקידי ההוצאה לפועל, מצוידים במידע אודות חייבי כספים מתושבי הכפרים.

לפחות 20 פצועים בתקריות

כ־20 תושבים מקומיים נפצעו אתמול בתקריות בשומרון, שניים מהם מאושפזים במצב קשה בשכם. האחד נורה בצוואר, בפיו ובבטנו בידי תושב משמי אחר החשוד בשיתוף־פעולה עם ישראל, ואילו הפצוע השני, הוא צעיר, שהיה מבוקש על־ידי גורמי הבטחון.

אתמול בצהריים הבחין סיור של צה"ל בקבוצה של שכם, ביניהם עבד־רחים מבהוכה, בן 24, שהיה מבוקש על־ידי כוחות הבטחון בשל חלקו בארגון הפרות סדר. הכוח ניסה לעצור את הצעיר, אך הוא שלף סכין וניסה לדקור את אחד החיילים ולחטוף את נשקו. מפקד הכוח ירה לעברו ופצעו בחזה.

בהתנגשויות אחרות בין כוחות צה"ל לבין צעירים מקומיים בשכם נפצעו בשעות הערב שלושה תושבים מקומיים נוספים בעיר. מקורות מקומיים התלוננו כי בעקבות התקריות האלה הגיע כוח גדול לביה"ח של התאחדות הנשים, כדי לחקור את הפצועים, והדבר עורר מתח נוסף בעיר.

מהכפר ג'ילזון נמסר על 10 פצועים, חלקם קל, שנפצעו בידי כוחות צה"ל בהפרות סדר. מקורות ערביים מסרו על 4 פצועים נוספים בכפר רומן. דובר צה"ל מסר, כי הדיווחים נבדקים.

הוועד־הפועל של אש"ף לדיון על ממשלה גולה

(עי"צ). – הוועד־הפועל של אש"ף מתכנס היום בטוניס, לדיונים שבמסגרתם עשויות להתקבל החלטות מעשיות על שתוף הגדה ורצועת עזה.

הרוב הגדול של מנהיגי אש"ף סבורים, כי הגיע הזמן שהמועצה הלאומית (הפרלמנט הגולה של אש"ף) תתכנס לראשונה מאז החלה ההתקוממות בשטחים ב־8 בדצמבר אשתקד. אחרים מעדיפים להמתין לתוצאות הבחירות לכנסת והבחירות לנשיאות ארה"ב, בטרם יביעו את דעתם.

על מושב שלא מן המניין של המועצה הלאומית הפלשתינית החולם ביולי, בעקבות החלטת המלך חוסיין לנתק את קשריו עם הגדה.

סבורים, כי הוועד הפועל של אש"ף יניח לפני 453 חברי המועצה הלאומית הצעה בדבר הכרזה על עצמאות השטחים הכבושים והצעה עקרונית לאפשר לוועד הפועל להקים ממשלה זמנית, או ממשלה גולה, אם וכאשר יראה צורך בכך.

על המועצה המרכזית (גוף־הביניים בין הוועד הפועל לבין המועצה הלאומית) יוטל לגבש תוכנית פוליטית לממשלה העשויה לקום.

שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, הכריז לא מכבר, כי ארה"ב תדחה כל הכרזה על עצמאות ועל ממשלה זמנית.

מספר "ידידים" של אש"ף, וכהן ברה"מ, יעצו לאש"ף לאשר תוכנית מדינית שתכיר במדינת ישראל, וטענו, כי הקמת ממשלה צריכה לבוא אחרי תוכנית כזאת ולא לפניה, מסרו מקורות שונים באש"ף.

עם זאת, אירגוני מחבלים שבאופוזיציה, ובין היתר 'החזית העממית לשיחרור פלשתין' של ג'ורג' חבש, אך גם חלק ממנהיגי 'פתח', גורסים, כי תהיה זו שגיאה להכיר דה יורה בישראל, ללא תמורה.

■ גם תשואה דולרית גבוהה במיוחד וגם הצמדה למדד בריבית משופרת.

בתוכנית "מטמון דולר מדד" אתה נהנה מתשואה דולרית מוגדלת בריבית שנתית של עד 18% בחצי השנה הראשונה להסכון, ומריבית מדדית מוגדלת בשיעור מירבי של 3.76% לשנה.

■ גם הצמדה למדד וגם הצמדה לדולר, ליין, למארק או למטבע חוץ אחר.

במסלול החדש של "מטמון תשואה" תוכל ליהנות עכשיו גם מהצמדה למדד בתוספת ריבית צמודה של 4% לשנה וגם מאפשרויות הצמדה לאחד ממטבעות החוץ העיקריים: יין יפני, פרנק שוויצרי, מארק גרמני, דולר ועוד, לפי בחירתך.

גם אם אין לך עדיין תכנית חסכון בבנק הפועלים, הכנס עוד היום לסניף הקרוב ותראה איך מרויחים יותר.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים

مكتب من الاحيل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

חריש התיר שימוש בכדורי פלאסטיק בשטחים בחוות־דעת לשר הבטחון

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

השימוש שעושים חיילי צה"ל בכדורי פלאסטיק לשם דיכוי מהומות בשטחים החל רק לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש התיר זאת בחוות־דעת, שמסר לשר הבטחון.

אתמול נודע, כי היועץ המשפטי לממשלה הודיע למערכת הבטחון שהשימוש בכדורי הפלאסטיק יותר רק בתנאים מסוימים, אשר פורטו על־ידו. הוא הורה גם על שמירת כללים מסוימים לירי בכדורים אלו. היועץ המשפטי לממשלה הודיע, כי יתיר את השימוש בכדורי הפלאסטיק רק לאחר שינתנו ההנחיות.

היועץ המשפטי לממשלה אמר היום, כי משפטני הצבא צריכים להקפיד על שלטון החוק, גם בנסיבות הקשות השוררות היום בשטח וחרף הקשיים שמעמידה בפניהם המציאות.

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש סייר היום בפרקליטות הצבאית הראשית, בלוויית הצוות הבכיר של משרדו. בסיורו נפגש עם שורה של בעלי תפקידים בפרקליטות הצבאית ובבתי הדין הצבאיים. נשמעו סקירות מפורטות על אודות הטיפול המשפטי בחיילים, החשודים בהפרת ההוראות ביו"ש ובעזה.

היועץ קיבל דיווחים על הטיפול המשפטי בעררים של העצירים המינהליים ועל האמצעים הננקטים כנגד האוכלוסיה המקומית ומפירי הסדר בשטחים.

גורמים מקצועיים במינהל האזרחי הציגו לפני היועץ המשפטי וצוות משרד המשפטים הנלווה אליו חומר רקע בנושאים מוניציפליים, הקשורים להתקוממות בשטחים.

היועץ המשפטי לממשלה ואנשי צוותו העירו הערותיהם לסקירות שנשמעו.

לא נתגלו

(המשך מעמוד 1)

זאת מה שהוא מכנה "התופרים הישראליים".

פרס אמר דברים אלה בעת סיור בקריות ליד חיפה, שם נערכה עצרת בחירות. לדבריו הליכוד שכר חברה, כדי לחפש מכשירי האזנה, אולם החברה לא מצאה אותם. "זה מגוחך אני לא מבין על מה המהומה".

ברעם: שקר ועלילה

(עתי"ם). - ח"כ עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, אמר אתמול, כי דבריו של פרופ' ארנס בנושא האזנות לטלפון בביתו הם מ"הבדיחות היותר טובות שנשמעו באחרונה". "מי מאתנו לא שמע רעשים מוזרים על קו הטלפון שלו" שאל ברעם בלגלוג. "הספורים על ההאזנות סתר ושתילת עובדים במטה הליכוד שקר ועלילה מתחילתם ועד סופם". אמר ברעם.

הוא הביע דאגה מהנסיון של הליכוד להשתמש בנושא זה להערות האווירה במערכת הבחירות.

ברעם הזכיר, כי בביתו הושמעו לאחרונה איומים טלפוניים, והוא, בניגוד לליכוד, לא הודרז להפנות אצבע מאשימה כלפי הליכוד.

רמון למרידור: הפרה גסה

אתמול שיגר ח"כ חיים רמון מהמערך מכתב אל ח"כ דן מרידור, שענינו האשמות הליכוד בעניין האזנות הסתר. "האשמות אלה, אשר פורסמו בכל כלי התקשורת, הן חסרות כל בסיס וכל תכליתן להכפיש את רשימת המערך ומועמדיה לכנסת". כותב רמון ומוסיף: "פעולה זו, בה טפלתם על רשימתנו עלילה זדונית ומרושעת, הפרה באופן גס ובוטה את סעיף 3 א' לאמנה, שנחתמה בינינו, בה מתחייב הליכוד בזו הלשון: "רשימתנו לא תאשים רשימה אחרת ומועמדיה במעשים פסולים, כל עוד אין בידנו ראיות ברורות לביסוס ההאשמות"".

רמון דרש להפסיק לאלתר את גל ההאשמות, המעמיד בספק את המשך קיום האמנה בין הליכוד למערך.

שמעון שמיר ישתתף בדיון הקבינט על טאבה

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר"

שגריר ישראל במצרים, פרופ' שמעון שמיר, ישתתף היום בישיבת הקבינט האמורה לדון בפסק הבוררות על טאבה. פרופ' שמיר, שהגיע ארצה לביקור של יום וחצי, התבקש על ידי שר החוץ, שמעון פרס, להשאר לישיבת הקבינט.

ראשי המשלחת הישראלית לדנוזה, היועץ המשפטי של משרד החוץ, רובי סייבל והמנכ"ל לענייני הבוררות־תיכון, יצחק ליאור, יציגו היום בפני חברי הקבינט את הנוסח המלא של פסק הבוררות ואת האופציות השונות העומדות בפני ישראל בעת המשא ומתן על יישום פסק הבוררות.

בישיבת הקבינט צפוי ויכוח בין אלו הסבורים שפסק הבוררות, למרות שאינו אומר כך במפורש, אינו מותיר מקום לספק לגבי הריבונות המצרית על טאבה ומה שנותר לעשות הוא לנהל משא ומתן על הסדרי הגישה וההסדרים הכספיים להעברת הנכסים, לבין אלו המאמינים כי בעקבות פסק הבוררות, יש עדיין מקום לנהל משא ומתן, לא רק על ההסדרים הטכניים, אלא גם על קביעת תוואי הגבול מנקודה 91 לשפת הים וכי בכל מקרה, הסכמת ישראל לקבלת העמדה המצרית בשאלה זו תלויה במידת הנכונות המצרית ללכת לקראת ישראל בכל הקשור להסדרי הגישה ולפיצויים הכספיים.

עד אמש לא התקבלה עדיין תשובת ממשלת מצרים לבקשת ארה"ב לדחות את פתיחת המשא ומתן על יישום פסק הבוררות עד לאחר הבחירות.

הממשל: מעוניינים לשפר את היחסים עם איראן אך לא עשינו ולא נעשה עסקות

מאת דליה ראשל, סופרת "דבר" בארה"ב וסוכנויות הידיעות

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). - בן הערובה ההודי ששוחרר שלשום הגיע אתמול לדמשק ונמסר לידי שגריר ארה"ב שם. כשנתבקש על־ידי עתונאים למסור פרטים על תקופת השבי אמר "מוטב שלא אומר דבר". הממשל האמריקאי הכחיש אתמול כי נעשתה עסקה לשחרורו של סינג, אולם אישר כי נעשים מאמצים, באמצעות צד שלישי, בעניין שאר בני הערובה. כן אישר הממשל כי רצונו בשיפור היחסים עם איראן, אולם הציב כתנאי לכך את שחרור כל בני הערובה - ללא תנאי מוקדם.

בן הערובה ההודי ששוחרר שלשום בערב בביירות המערבית, מיתלשוואר סינג, הגיע אתמול בבוקר אל משרד החוץ הסורי בדמשק ונפגש שם עם שגריר ארה"ב בסוריה ומיופה הכוח ההודי. בן הערובה היה מגולח למשעי לבוש בחליפה חומה ועונב עניבה. הוא צעד באיטיות דרך שער משרד החוץ כשהוא מוקף על ידי אנשי בטחון סורים, שהעבירו אותו אל הבניין. שגריר ארצות הברית אדוארד ג'רג'יאן קידם את פני בן הערובה המשוחרר, כאשר הגיע לבניין משרד החוץ.

סינג הרכיב אותן משקפיים שבהן השתמש כאשר לימד בקולג' האמריקאי בביירות. הוא אמר כי זכה ליחס טוב במהלך תקופת השבי שלו. "זה לא היה שונה ממה שציפיתי, אך אין תחליף לחופש", אמר בן הערובה המשוחרר במסיבת עתונאים שנערכה בבניין משרד החוץ.

הוא הוחזק יחד עם שלושה חבריו האמריקאים במקום אחד. הוא אמר: "הייתי בחברת שלושה ידידי ולא ראיתי איש אחר זולתם". כשנתבקש למסור פרטים נוספים על תקופת השבי, הוא אמר: "מוטב שלא אומר דבר".

הממשל: שמחים - אך מצפים לשחרור השאר

"אנו שמחים מאד בשמחתו של סינג ושמחת משפחתו עם שחרורו, אבל אנו רוצים בשחרורם של שאר בני־הערובה", אמר היום דובר הבית הלבן מרלין פיצווטר. גם הוא וגם דוברת הסטייט דיפרטמנט פיליס אוקלי אמרו כי הממשל מצפה מאד לשמוע את מה שיוכל סינג לספר על בני־הערובה האחרים.

פיצווטר חזר והדגיש כי עמדת הממשל לא השתנתה ולא ייעשו כל עסקות לשם השגת שחרורם. עוד אישר כי הממשל האמריקני מעוניין בשיפור יחסיו עם איראן. אך לא לפני שישוחררו כל בני־הערובה וללא כל תנאי. הנשיא רייגן אמר כי "הנושא גורם לנו לדאגה רבה, אך איננו מקיימים כל מו"מ עם איראן". הנשיא, וכן הבית הלבן ומחלקת המדינה הדגישו כי אין בידם כל מידע המצביע על אפשרות שישוחררו בני־ערובה נוספים.

באשר לעמדת ארה"ב, אמר הדובר: "עמדתנו לא השתנתה, לא נעשה שום עסקות... ואנו קוראים להורתם בכלום של כל בני־הערובה המוחזקים ...עתה בשבי". דוברת הסטייט דיפרטמנט פיליס אוקלי יצאה בקריאה דומה "לכל מי שיש לו השפעה בעניין" והזהירה "לכל מי שסייע בהבאת לחרורו של סינג".

מאות רבות של אנשים באו אתמול לבית העלמין בקריית שאול, לאזכרה לנח מוזס, העורך האחראי הראשון של "ידיעות אחרונות", במלאות שלוש שנים למותו בתאונת דרכים. דברים לזכרו אמרו הרב א.י. פרנקל וחנה זמר. בנו ארנון אמר קדיש. בין הקהל הרב נראו אישי ציבור, ובניהם ראש עיריית תל־אביב שלמה להט ולובה אליאב והרבה עיתונאים. (צילום: יוסי רוט)

משאל צופים: המערך היה טוב מהליכוד; ר"צ אכזבה

מאת שמעון חיים, נתן רועי, מלי זלינגר, יורם לוי ויוסי ליבוביץ'

● אהרון ולנסי בן 46, מנהל מכללה אזורית, כפר גלעדי: לא מלהיבים ולא עושים לך משהו מיוחד. מוכרח לציין שאם זה ימשך כך - ישמר הצביון התרבותי הלהארכטחני ולמערך יהיה בכך יתרון. הפנייה הישירה של פרס לבוחר הקרינה אמינות. זה נראה לי טוב, ולעומתו, בלי להתייחס למפלגות הקטנות, נראה שלשמיר אין שום מסר. נקודת האור - חזילי. שני נושאים צריכים לבוא לביטוי: עתיד השלום והגבולות וזה לא נאמר בבירור לא על־ידי פרס ולא על־ידי שמיר ומה היעדים הכלכלים־חברתיים של שתי המפלגות הגדולות.

● רותי סרכוזבת 43, גננת, אשדות יעקב־מאוחד: "בדרך־כלל אני מעדיפה את 'הגששים' ואני מתייחסת אל התשדירים כאל בידור. הפעם זה היה רציני מדי. הפנים של זוילי עשו רושם, לא בטוח לחיוב, אבל עשו משהו. אני חושבת שצריך להבליט את המגמות, המצע, ועל מה נאבקים. פחות חשוב מה עשינו. המערך לא הראה מספיק למה הוא חותר. שמיר נראה, בשום מה טוב, למרות שאני מסוייגת ממנו. פרס לא היה טוב".

● אלכס מור בן 50, במאי ועורך סרטים בטלוויזיה, מסדה: יש הרבה פעלולים חדשים, שתופסים את העין. התשדיר הראשון והשני של המערך על המלחמה והאינפלציה ועל התגרות שרי הליכוד היה טוב, אבל לא היה קיצוני מספיק. הליכוד משקר במצח נחושה, אבל "באמינות" וזה עובד. בתשדירים הבאים צריך להעביר יותר ולהפריך אחת לאחת את מה שהליכוד אומר. נסים אומר שהאינפלציה התחילה ב־1973 והוא עושה צחוק מהאמת.

● יעקב אלעזר, גימלאי בן 65 מחיפה: "לפי דעתי סרטי הבחירות לא היו טובים. שמיר נראה חסר בטחון ורועד. המערך החליט ללכת על דבר שאבד עליו הכלח - מלחמת לבנון. מי זוכר עכשיו את המלחמה הזאת? מתו שם ילדים בחינם וצריך לשכוח כזה. בסך הכל, הסרטים היו סוג של בידור. לא לטעמי.

● מוטי אירגם, מנצח תזמורת, תושב קריית־ביאליק: "המשדרים אינם מגרים אותי, אני כבר החלטתי למען מי להצביע. במשדרים האלה אין כל הנאה, אני רואה בהם בזבוז כסף משווע. אינני חושב שאפשר לשכנע דרכם למען מי להצביע. אולם אם המפלגות יתחילו ל'כסח' זה את זה, הם ישפיעו על הקולות הצפים".

● גליה בר, מעצבת אופנה מנהריה: "המשדר הטוב ביותר היה דווקא של הדתיים. התשדירים של הליכוד והמערך לא מצאו חן בעיני. בגלל ההשמצות ההדדיות ומעט התכלית. לדעתי, המשדרים ישפיעו על כאלה שלא יגיעו לחוגי בית. משדרי התעמולה אינם מגרים ובסוף כבר נבאס להסתכל עליהם".

● הדסה ארבל, מנהלת יחידה בשירותי רווחה, תושבת חיפה: "לא הסתכלתי על המשדרים ואיני חושבת שארצה בהם. הדעה הפוליטית שלי מגובשת ולא מגרה אותי לצפות בהם. אולי אם ארצה לראות קירקס - אסתכל".

● אבנר ישר, ארכיטקט, תל־אביב: "בסך הכל היה מישדר מימי. אותי זה לא ריגש. המערך היה הכי טוב ור"צ מאד איכזב אותי. לא בטוח שאני אמשיך לצפות בערבים הבאים. כל המלחמה הזאת היא בשביל אחוז קטן של קולות צפים, והרמה הכללית לא מעוררת סקרנות. אולי זה קצת כמו ספורט, יכול להחליף את האולימפיאדה, רק שיעבירו את זה לשידור בארבע בבוקר".

● איתן חיים, צלם, תל־אביב: "לצערי, התשדיר הטוב ביותר היה של התחיה, מבחינה פרסומאית. פרס היה מצוין. שמיר, אף שקלטו את גבותיו, אין לו סיכוי. כשהוא אומר 'ברוך השם', הוא כל־כך לא מעורר אימון, עד שאני מקווה שבתשדירים של המערך יראו אותו אוכל שרימפס. ר"צ איכזבו, עם הגישה הפשוטה והישירה שהציגו שלא משרתת אותם. למתקדמת היה תשדיר יפהפה. אני אמשיך לעקוב, בכל, המלחמה עוד לא התחילה בכלל".

● יאיר גולן עורך־דין מירושלים: "לא ציפיתי באופן מעמיק, אבל כללית התרשמתי לטובה מהתשדירים של המערך, כי הם עברו נכון על ההשגים שלהם, על הדברת האינפלציה והיציאה מלבנון. רמת התשדירים היתה גבוהה מאשר זו של הליכוד".

איך מתלבשת

(המשך מעמוד 1)

[illegible] איך זה מתלבש לקססים הזה כל מקיפינים והאמנה. לשמוע את שמיר משבח את [illegible] כשהוא לא היה שם [illegible] ביותר". כמו הצגה שנייה, אולי טובה יותר, אולי [illegible]

במטה הליכוד

אנשי צוות אולפן הקלוזיה של הליכוד בודקים אמש לעבודת הלילה של עריכת תשדירי הליכוד, [illegible] את תשדירי המפלגות בליל אמש "המערך היו יותר טובים". אחרים הטיחו בפני השר משה ארנס "המערך הולך להתקיפנו עלינו להכיל". השר ארנס לעיתונאים [illegible], "אני לא אופטימיסט, אך אני חושב שהיינו טובים יותר".

אבל צפו חברי מטה ההסברה של הליכוד בתשדירי הבחירות של המפלגות השונות בנוכחות עיתונאים באולם הקולנוע של בית המצודה. השר משה ארנס בפנה כאלה לסובבים אותו עוד בטרם החלו השידורים "האם למערך יש ג'ינגל" הם [illegible] "אבטם יש אך הוא כמו נדוש". [illegible] לא היה ג'ינגל למערך. ח"כ דן מרידור ציין, כי בכוונת מטה ההסברה לעבוד במשך כל הלילה.

בתחילת השידורים ניכרת תכונה רבה על־פניהם של אנשי מטה ההסברה של הליכוד. [illegible]

ח"כ [illegible] כי פתיחתו של הליכוד היא במלבכה, [illegible] הליכוד כבר בפתח תשדירו הראשון. [illegible] על העתיד". ארנס [illegible] פורצים בצחוק [illegible] של ר"צ.

[illegible] את תשדירי הבחירות בערב [illegible] ארנס [illegible] להגיב על מעשות [illegible] הליכוד [illegible] את תוכניות המערך.

לווינגר כנראה הרג הסוחר

מאת אריאל [illegible], סופר "דבר"

[illegible]

לא צריך להרתיח מי שתייה; אפשר לבקר בחדרה ורמלה

מומחי משרד הבריאות בקו פתוח על "פוליו"

מאת חיים באור, סופר "דבר"

אין צורך להרתיח את מי השתייה; אפשר לבקר ללא חשש בנפות חדרה ורמלה (שם התגלו נגיפי פוליו); ילדים שלא קיבלו את כל ארבע מנות החיסון כנגד הפוליו - חייבים להשלים את קבלת החיסון בתחנה לבריאות המשפחה.

אלה חלק מהתשובות למאות רבות של פניות בנושא מחלת הפוליו שהגיעו אתמול ל"קו הפתוח" שקיים משרד הבריאות, בהשתתפות מומחים למחלות זיהומיות, אפידמיולוגים וגורמי רפואה אחרים.

האם עולים חדשים שלא קיבלו חיסון מפני מחלת הפוליו בארצות מוצאם, חייבים לקבלו עתה? - נשאל הצוות. התשובה: על עולים אלה לפנות לרופא המשפחה וכל מקרה ייבדק לגופו. האם עבודתם של שרברבים ועובדים באגני המבנן כרוכה בסיכון גבוה יותר להדבקות בנגיף הפוליו? תשובה: עובדים אלה חשופים יותר להדבקות אך מאחר שגופם מחוסן יותר באורח "טבעי" עקב חשיפה חוזרת לנגיף, במיוחד לנגיף התרכיבי.

האם מושתלי כבד, כליה וכיו"ב חשופים יותר להדבקות ונזקקים להשגחה רפואית מיוחדת? תשובה: עליהם להוועץ ברופא המטפל. צוות המומחים הדגיש כי מומלץ שאנשים עם מערך חיסוני ירוד יפנו לרופא המטפל והלה יקבלו חיסון מומת ע"ש סאלק. בידי משרד הבריאות רזרבות של תרכיב זה.

המומחים ציינו כי בדיקות שנעשו במי השתייה הוכיחו כי הם נקיים מנגיפים. בנוסף לכך, המים עוברים כלוריזציה, לפיכך אין צורך להרתיחם לצורך שתייה. עוד קבע הצוות: בעלי חיים אינם קולטים בגופם את נגיף הפוליו ולפיכך אין חשש שילקו במחלה, או ידביקו בה בני אדם.

רוב הפניות ל"קו הפתוח" היו דווקא מאזורים בהם לא נמצאו נגיפי פוליו במי הביוב.

בתוך כך נמסר כי במצבם של תשעת חולי הפוליו וארבעת החולים שהם בחזקת "חשודים" כי לקו במחלה - חל שיפור כללי. הרופאים בבית החולים "ברזילי" באשקלון בודקים את האפשרות שהתינוקת מקריית גת המאושפזת שם בחשד שלקתה בפוליו, ביקרה עם משפחתה באיזור רמלה ושם נדבקה מהנגיף. רופאי "ברזילי" מציינים שלא נמצא קשר בין מי הביוב של הגליל לכיש לבין מחלתה של התינוקת.

רופאי בתיה"ח של קופ"ח מאיימים לשבות שוב מחר

לא הושגה התקדמות ב"פיסגה" בלשכת נסים

מאת חיים באור, סופר "דבר"

במשא־ומתן לקיצור התורים לניתוחים מתוכננים, שהתחדש אתמול בלשכתו של שר האוצר בתל־אביב, לא הושגה פריצת דרך. בעקבות זאת ישקלו הרופאים בבתי־החולים של קופת־חולים את האפשרות לשבות שוב כבר מחר.

ההחלטה הסופית של חטיבת רופאי קופת־חולים אם לקיים את השביתה מחר תיקבע, לאחר שראשי החטיבה ייפגשו הבוקר עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בבית הוועד הפועל בתל־אביב.

בדיון, שהתקיים אתמול בלשכתו של השר משה נסים, ובו השתתפו גם שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, מנכ"ל קופת־חולים הכללית נחום פסה ואחרים מחברי ההנהלה של קופ"ח, התברר שלא חל שינוי בעמדתו של השר נסים, לפיה התוכנית לקיצור התורים לניתוחים מותנית בהסכמתן של כל קבוצות העובדים במערכת הרפואית, לרבות רופאי בתי־החולים הממשלתיים. עמדה זו גרמה אכזבה בקרב ראשי קופ"ח וההסתדרות, שקיוו כי שר האוצר יתן "אור ירוק" לקופ"ח לבצע את התוכנית לקיצור התורים לאלתר, בלי להמתין להצטרפותם של הרופאים הממשלתיים להסדר.

יצויין, כי רופאי קופ"ח כבר הביעו הסכמתם לבצע את התוכנית לקיצור התורים על־פי התנאים שהציב האוצר. לעומתם רופאי בתי־החולים הממשלתיים טרם סמכו ידיהם על התוכנית והמו"מ בינם לבין האוצר יתחדש ביום שישי.

בדיון אתמול בלשכת שר האוצר התקבלה בכל זאת החלטה אחת: להקים צוות משותף לנציגי האוצר ומשרד הבריאות, שיסכם את פרטי המבצע לקיצור התורים לניתוחים מתוכננים, באמצעות הפעלתה של משמרת אחרי־הצהריים. אולם, כאמור, החלטות הצוות יהיו נטולות משמעות, כל עוד רופאי בתי־החולים הממשלתיים אינם מצטרפים להסכם.

זמן מתוכנן בחיפה

אריאלה ראובני, סופרת "דבר" בחיפה, משיפה:

ב־26 מרפאות של קופת־החולים הכללית באיזור חיפה והקריות ובגליל המערבי יתחילו היום לקבל קהל בשיטת הזמן המתוכנן. החולים יתקבלו אצל הרופאים במועד שתוכנן מראש. השיטה החדשה כבר מונהגת בהצלחה ב־180 מרפאות ברחבי הארץ ועד תום שנת התקציב הנוכחית אמורות כל מרפאות קופת־החולים לפעול בשיטה זו.

הפלאנגות בלבנון השתלטו על הנוצרים באיזור המתן

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

מיליציית הפלאנגות בראשות סמיר ג'עג'ע והכוחות מפקד צבא לבנון וראש הממשלה הצבאית הגנראל מישל עון - השתלטה אתמול על המיליציה הנוצרית באיזור המתן, שתמכה את הנשיא לשעבר אמין ג'ומאייל.

מיליציה זו מנתה כאלף איש וכונתה בשם "כוח 75" ובראשה עמד סאמי חוירי, מקורבו של אמין ג'ומאייל. כמו כן השתלטו הפלאנגות על כל המוסדות הצבאיים וההסברתיים שפעלו באיזור המתן הצפוני מטעם הנשיא לשעבר ג'ומאייל כגון תחנת הרדיו "קול הצדק", העתון "לה רבייל" ומוסדות נוספים. כתוצאה מכך איבד אמין ג'ומאייל את כל מוקדי הכוח שעמדו לרשותו בלבנון ולפי שמועה אחת הוא עומד לצאת בתוך ימים לגלות ממושכת בפאריס. (שמועה זו הוכחשה אמש על ידי חוגים המקורבים לנשיא לשעבר, שטענו שרק משפחתו של אמין ג'ומאייל תצא מחר לפאריס).

מקורות לבנונים טענו כי היחסים בין אמין ג'ומאייל לסמיר ג'עג'ע התערערו עוד בשלהי תקופתו של ג'ומאייל בנשיאות. ג'עג'ע לא ראה בעין יפה את שאיפותיו של ג'ומאייל לשמור לעצמו מעמד הגמוני בעדה המארונית גם לאחר פרישתו מהשלטון. לפי גירסה אחת, שהתקבלה לא ברורה, יצאה חמתו של ג'עג'ע על כך שג'ומאייל הגיע כביכול להבנה עם הנשיא אסד בדבר מחודשו של המועמד הפרו־סורי מיכאל דאהר לנשיאות בלבנון.

על כל פנים, התמונה המצטיירת כרגע היא שסמיר ג'עג'ע, מפקד צבא לבנון וראש הקבינט הצבאי הגנראל מישל עון עשו יד אחת כדי לחסל את מוקדי הכוח של אמין ג'ומאייל בפנימה והפכו לאנשים התקיפים ביותר בנוצרים המארונים בלבנון.

במסגרת זו הורה הגנראל עון כבר לפני כשבוע מספר קצינים בכירים בצבא לבנון המקורבים לג'ומאייל ולנשיא לשעבר ובראשם ראש המודיעין הצבאי, הגנראל סימון קסיס. בעקבות ההתפתחויות של היממה האחרונה, שולטים הפלאנגות והיחידות הנוצריות בצבא לבנון בממלכתי על כל רחבי המובלעת הנוצרית שמצפון ומזרח לביירות.

ייקור נוסף במסובסדים

(המשך מעמוד 1)

קיפוי ההתייקרות מתוקת תשיקתנו ועשיית. - "החלטת משרד האוצר לייקר את מוצרי היסוד המסובסדים מחזקת שוב ושוב את תביעתה הבלתי־מתפשרת של ההסתדרות להמשיך ולקיים את מכשיר תוספת היוקר, ואת התנגדותה להצעות שהועלו באחרונה בידי הממשלה והמעסיקים הפרטיים לבטל מכשיר זה להלוטין, ולפחות להקפיא את שיעור תוספת היוקר על 30 אחוז בלבד מההתייקרויות במשק" - אמר מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בתגובה ראשונה של ההסתדרות על יוזמת האוצר לייקר את המוצרים המסובסדים החל מאמש בחצות.

מזכ"ל ההסתדרות הודיע, כי עם החלטת האוצר על ההתייקרויות תובעת ההסתדרות פיצוי מתאים לאלתר לשכבות בעוצות והכנסה שהן, למעשה, הנפגעות העיקריות מהתייקרות המוצרים הבסיסיים.

שר החקלאות, אריה נחמקין, טוען ש"לא יעלה על הדעת, ששר האוצר יציג האורס העצה לדיון בממשלה, ויעבור בתוקף מאחורי תביעתו לקצץ את תקציב המדינה ולהעלות את מחירי המוצרים המסובסדים. ובנושא שהוא אינו חייב בו באישור הממשלה, ("העלאת מחירי המוצרים המסובסדים בלבד") יציע עלייה בגובה 50 אחוז מהנדרש".

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

לתשומת לב הציבור

מספר הטלפון במשרדי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בירושלים הוחלף והמספר החדש הוא -

553—553

(במקום 211—211)

לא חל שינוי במספרי השלוחות הפנימיות, לפיכך, בשיחות החיוג הישיר אל יחידות הלשכה יש לחייג 553xxxx במקום 211xxxx.

משרד הבריאות מפעיל לשירות הציבור

קו מידע טלפוני במשך 24 שעות ביממה על מחלת הפוליו

טלפון: 03-5131500

ניתן לקבל בטלפון זה מידע על המחלה ודרכי מניעתה.

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים לקרפיונים חיים) התשמ"ט — 1988.

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ו - 1986, אנו מצווים לאמור:

הגדרות	1.	בצו זה "מע"מ" - מס ערך מוסף כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975.
מחיר מרבי	2.	המחיר המרבי בשקלים חדשים כולל מע"מ, לקילוגרם קרפיונים חיים יהיה: (1) במכירה לקמעונאי בתוחנו של סיטונאי 4.50; (2) במכירה לצרכן בחנותו של קמעונאי 5.98
ביטול	3.	צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים לקרפיונים חיים), תשמ"ח - 1988 - בטל.
תחילה	4.	תחילתו של צו זה ביום כה' בתשרי התשמ"ט (5 באוקטובר 1988).

משה נסים, שר האוצר — אריה נחמקין, שר החקלאות

אנו מודיעים בצער על פטירתו של גימלאי תנובה

אהרן גדעון ברובי ז"ל

תנובה סניף מחוז חיפה

ההנהלה וועד גימלאי תנובה

בצער רב ובכאב אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית של יקירנו

רפאל (פולקה) פלם (פלקסין)

ההלוויה תתקיים מחר, יום ה' כ"ה בתשרי תשמ"ט 6 באוקטובר 1988 בשעה 14.00 בבית העלמין בחולון. הסעה תצא מבית המנוח בשעה 12.30 ותעבור במועדון הגימלאים בכפר גן בגבעתיים, בשעה 13.00. השבעה בבית המנוח רחוב הזיל 10 רמת־גן.

המתאבלים:

בתו וחתנה: זיוה ושמואל בן־ענת

הנכדים: בשמת ויעקב שגב, יעל ומשה פורת

גיסתו וגיסה: לובה וצבי קדרון

ומשפחות בן־ענת, שגב, פורת וברש

הוועד הציבורי להנצחת זכרו של משה סנה

מודיע בצער רב על פטירתו של אחד ממייסדיו ומפעיליו המסורים

אליהו דרוקמן ז"ל

מוותיקי הישוב, לוחם מסור לשלום ולצדק חברתי, חבר באסיפת הנבחרים ובוועד הפועל של ההסתדרות.

הננו משתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ההלוויה תיערך היום, יום רביעי כ"ד תשרי תשמ"ט 5.10.88, בשעה 15.00 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר, במבואות חיפה

הוועד הציבורי להנצחת זכרו של משה סנה

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם "למרחב"

העורכת: חנה זמר

משנה לעורך: דוד פדהצור

מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי

המו"ל - "דבר" בע"מ. נדפס בדפוס "דבר" בע"מ. המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199 מיקוד 61001. טלפון 286141 (6 קווים). מחלקת המודעות טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032.

סניפים: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ב' טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ 33104

בחירות 88 ◦ בחירות 88 ◦ בחירות 88 ◦ בחירות 88

מדיניות בת־יענה

צעירי המערך, בהפגנתם אתמול, מול בית ז'בוטינסקי בת"א, נגד מדיניות „בת־היענה" של הליכוד, הדוגל ב„שב ועל תעשה" (צילום: שאול רחמים/יפפא)

פרס: 'העבודה' אינה נושאת ונותנת עם אש"ף

בעצרת בקריית־חיים הכחיש שר החוץ את הפרסומים כאילו התחייב אש"ף להשעות את המאבק בישראל כדי לסייע ל'עבודה'

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

„מפלגת העבודה איננה מנהלת מו"מ עם אש"ף. אם יחליט ערפאת להפסיק את המאבק בישראל הוא ישרת למעשה את העניין הפלשתינאי ולא את העניין היהודי. אחרי הכל, מה נותן לו הבחירות" כך אמר אתמול יו"ר מפלגת העבודה וממ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בשיחה עם עתונאים בהמלך ביקור בקריות.

פרס פתח את ביקורו בשעות הבוקר וסייר בקריית־ים, קריית אתא, קריית מוצקין וקריית־חיים. הוא ביקר במרכזי קניות, בשווקים, במרכזים מסחריים, ושוחח עם עוברים ושבים, אשר קידמו את פניו בהמיות ובהתלהבות. חלקם קראו לעברו „אין בעיות, יהיה בסדר". פרס הסביר למתלבטים על רגל אחת את המצע של מפלגת העבודה והדגיש במיוחד את [illegible] בארץ והשגת השלום.

קבוצה של צעירי הליכוד [illegible] של פרס בקריית־ים, אולם קבוצת צעירים של [illegible] הצליחה להרחיקם מהמקום.

את ביקורו סיים בשעות הערב בעצרת רבת משתתפים בקריית־חיים. כאשר נשאל פרס אם בדעתו לבקר בטאבה עוד לפני הבחירות לכנסת אמר: „בדעתי לבקר בה לא רק לפני הבחירות, אלא גם אחריהן".

פרס הכחיש בתוקף את הפרסומים כאילו התחייב אש"ף להשעות את המאבק בישראל, כדי לסייע למפלגת העבודה. „לא ידוע לי על פניה כזו", אמר, „והיא אף איננה עולה על דעתי".

27 יום לבחירות

[illegible] ישראל־איראן [illegible] אינו אקטואלי כרגע לגבי איראן, אולם יש תוכניות לחידוש יחסים עם מדינות [illegible] ביקורת על הכרזותיו של שמיר בדבר התכניות להקים התנחלויות נוספות ביהודה, שומרון ועזה והזהיר, כי תוספת התנחלויות באזורים הללו עלולה לסכן את תהליך השלום.

יעקבי: המערך לא ינקוט גזירות כלכליות, אלא יפעל לצמיחה

מאת סופר „דבר"

המערך איננו מתכוון לנקוט גזירות כלכליות לאחר הבחירות, אלא יפעל להשגת צמיחה במשק, להחזרת התעסוקה למשוחררי צה"ל וליצירת מקומות עבודה בערי הפיתוח – אמר שר הכלכלה והתקשורת, גד יעקבי, בכנס מסבירים מטעם המטה הכלכלי־חברתי של מפלגת העבודה, שנערך אתמול בתל־אביב.

לדברי השר יעקבי, אין צורך בגזירות כלכליות כדי לחולל מפנה במשק. יש צורך להגיע להסכם חדש שבין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים, שיאפשר את הרחבת היצוא ואת קיום היציבות.

לדברי יעקבי, 'המערך' איננו מתכוון להטיל מס על החסכון, או על שוק ההון, אולם המערך יזום העמקת הרפורמה במיסוי לממן המשק היצרני המייצא. יעקובי הטעים, כי יש צורך להשיג יציבות במשק תוך כדי פיתוחו ולמנוע מאלפי צעירים לרדת מן הארץ, וזאת על־ידי יצירת מקורות תעסוקה.

יעקבי מעריך, כי בחמש השנים הקרובות נצטרך להתמודד עם מציאת תעסוקה ואפשרויות לימוד והכשרה ל־120 אלף משוחררי צה"ל.

„הליכוד לא סחורה"

„הליכוד זה לא סחורה" אמר שר הכלכלה, גד יעקבי, לבעלי הבאסטות ולקונים בעת סיור שערך בשוק הכרמל. (צילום: שאול רחמים/יפפא)

ח"כ רמון: האיסור על השמעת מועמדים ברדיו אינו חוקי

מכן יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, חיים רמון, טען אתמול באוזני יו"ר הוועדה השופט א. גולדברג, כי ההוראה של רשות השידור האוסרת על השמעת מועמדים לכנסת ברדיו, אינה חוקית. ח"כ רמון ביקש מן השופט לבדוק מחדש את ההנחיות ביחס לרדיו. השופט הודיע לו, כי יבדוק את הנושא ויקיים דיון מחודש.

ח"כ רמון טען, כי החוק חל על הטלוויזיה בלבד, ולא על קול ישראל.

לאחר פניות חוזרות ונשנות של ח"כ רמון על הפרות בוטות של הליכוד באופן שימושו ב'ליכודית' הודיע השופט, כי יפנה במכתב אל הליכוד ויסב את תשומת ליבו, כי עליו לחדול מלתלות כרזות על הליכודית ולהימנע מלהשתמש ברמקול, וזאת, על־פי האמנה שנחתמה בין שני הצדדים.

'התחיה' תימנע בהצבעה על פסילת 'כך'

ח"כ גאולה כהן הודיעה אתמול, כי סיעת 'התחיה' תימנע בהצבעה על פסילת תנועת 'כך'. „בשל הצביעות והמוסר הכפול שיש בתופעה, שאת פסילת כהנא מעלים לסדר היום יום לפני הדיון בפסילת התנועה המתקדמת לשלום, שהנה תנועה גזענית, אנטי־דמוקרטית ותומכת באש"ף".

נסים זווילי מציע לרוני מילוא 3 עימותי־טלוויזיה מערך – ליכוד

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

יו"ר מטה ההסברה של המערך, נסים זווילי, מציע לקיים שלושה עימותים, בני 20 דקות בין המערך לליכוד בנושאי משק הכלכלה, חוץ ובטחון ועימות בנושא מנהיגות ודמות המדינה והחברה בעתיד. או, לחילופין, עימות אחד בזמן המרובה שיוקדש לשתי המפלגות להשיג בערב אחד.

במכתב ליו"ר מטה ההסברה של הליכוד, רוני מילוא, מציע זווילי, כי העימותים יתנהלו ב"שיטה חופשית", כמקובל בראיונות מסוג זה בעולם. המראיינים יתבקשו לענות על שאלות אותן יכינו המראיינים, שלא יימסרו למרואיינים לפני הראיון. לרשות שני המרואיינים יעמוד זמן שווה לענות על כל שאלה. תתכנה ססיות קלות במשך כל תשובה, אך אלה תיצברנה, והזמן הנוסף יינתן מהזמן הכולל שיוותר לכל מרואיין. בסיום כל תשובה תוענק לכל מתמודד דקה אחת לתגובה על דברי קודמו.

זווילי מציע, כי המראיינים יבחרו במשותף על ידי שתי המפלגות מבין העתונאים ועורכי העתונים בישראל. כל ראיון ינוהל על ידי צוות של 3 עתונאים. הראיונות יהיו חיים ובנוכחות קהל.

הליכוד מתנגד לקיים עימות שבו השאלות לא יימסרו מראש והוא דורש לנהל את העימות כבפעמים הקודמות, שבהן נמסרו השאלות מראש למרואיינים.

בוועדת חוץ ובטחון:

„מטרת קליעי הפלסטיק: פחות הרוגים – יותר פצועים"

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בכנסת

מטרת השימוש בקליעי פלסטיק היא למלא את המשימה העומדת בפני צה"ל בפחות הרוגים, אך ביותר נפגעים בקרב תושבי השטחים המשתתפים בפעילות אלימה ובהפרות־סדר. כך אמר אתמול הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, בוועדת חוץ ובטחון. את המשימה עצמה הגדיר הרמטכ"ל ב„מניעת התפרעויות והפגנות".

מדיווחו של הרמטכ"ל לוועדת חוץ ובטחון מסתבר, כי אכן עלה במידה ניכרת מספר הנפגעים בשטחים בשלושת השבועות האחרונים, לעומת השבועיים שלפניהם (עליהם דיווח רב אלוף שומרון לוועדת חוץ ובטחון לפני שלושה שבועות). ביהודה ושומרון היו בשלושת השבועות האחרונים 227 פצועים לעומת 118 פצועים בשבועיים שקדמו להם. בעזה, לעומת זה, היו 19 פצועים בשלושת השבועות האחרונים, לעומת 40 בשבועיים הקודמים. בעזה היו בתקופה הנסקרת שלושה הרוגים לעומת שישה הרוגים בשבועיים הקודמים. ביו"ש היו חמישה הרוגים בשלושת השבועות האחרונים, לעומת שבעה הרוגים בשבועיים שלפניהם. על־פי דיווחו של הרמטכ"ל לוועדת חוץ ובטחון, קטן במקצת היקף הפעילות האלימה והפרות הסדר בשטחים בשלושת השבועות האחרונים: 805 תקריות, לעומת 896 תקריות בשבועיים שקדמו. „אין זה שינוי דרמטי", אמר הרמטכ"ל.

השימוש בקליעי פלסטיק עלה בדיון בוועדת חוץ ובטחון בדבריו של ח"כ יוסי שריד (ר"צ) שאמר: „צריך לרדת מכדורי הפלסטיק. יש עכשיו גם הרוגים והרבה יותר פצועים. אתם אומרים שכדור הפלסטיק אינו קטלני, אבל אני לא בטוח, שהכדור עצמו יודע זאת. עשה רושם שלא. אמרנו כל הזמן שירי בנשק קטלני מוצדק אך ורק במקרים של סכנת חיים והגנה עצמית. אבל, כבר מזמן שכחנו זאת. עכשיו אנחנו משתמשים בנשק קטלני גם לפיזור הפגנות, וזה פסול ביותר". בתגובה אמר הרמטכ"ל, כי מטרת השימוש בקליעי פלסטיק היא למנוע הרוגים. קליעי הפלסטיק אינם להגנה עצמית, הבהיר הרמטכ"ל, אלא הם מכוונים כלפי אלה התוקפים בקבוצות חיילים ואזרחים, וצריך לפזרם מהר לפני שיגרמו נזק ולפני שיגדלו ממדי ההתפרעות. רב אלוף שומרון פירט גם את הוראות הפתיחה־באש בקליעי פלסטיק ואמר, כי רק קציני־יחידות־חיילים בודדים, שעברו בהצלחה אימון מיוחד, מותר להשתמש בכדורי פלסטיק, וגם אלה יורים רק סוחים שמעל ל־70 מטרים. גם אז – רק בפיקוד קצינים ורק לרגלי המתפרעים. „אני מקווה שמי שהיה מוכן בעבר לצאת ולהתפרע מתוך הנחה שאינו נוטל על עצמו סיכון, לא יהיה מוכן לעשות זאת בעתיד. מי שיבין זאת ויצא פחות להשתתף בהפרות־סדר גם ייפגע פחות ממי שמעורב בהפרות־סדר", אמר רב אלוף שומרון.

חברי הכנסת בנימין ('פואד') בן אליעזר ואהרון נחמיאס ('מערך') ויוסי שריד (ר"צ) יצאו בדיון נגד 'טרטור' האוכלוסיה בשטחים.

נחמיאס הזכיר את הסבל הנגרם לאזרחים הערבים בעיקר במשרד הרישוי ברמאללה ואמר: „אנחנו מקיימים את הפסוק 'ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו'". ואילו 'פואד' דיבר על „אלה שמתייבשים בתורים ליד גשר המעבר על הירדן" ואמר: „זה נותן עוד דלק לאינתיפאדה". על כך הגיב הרמטכ"ל באמרו: „טרטורים הם בניגוד למדיניותנו. הטרטור גורם נזק. העקרון הוא, שמי שאינו משתתף בהפרות־סדר יהיה בשקט ולא יסבול. אבל, לפעמים, במקרים יוצאים מן הכלל, משתבש העקרון הזה, כי לא תמיד אפשר לעבוד עם פינצטה". הרמטכ"ל גם הסביר, כי מה שקרה במשרד הרישוי ברמאללה נבע מן העובדה שמספר רב של בני אדם באו בבת־אחת למשרד הרישוי וביקשו להעניק להם רשיונות מהר, כיוון שנודע להם שעורכים בדיקות־רכב.

במהלך הדיון בוועדת חוץ ובטחון דחה הרמטכ"ל כלא־מעשי את הרעיון שהעלה ח"כ בן אליעזר („פואד") לפיו צה"ל לא יכנס למחנות הפליטים ויתרכז רק בשמירה על חופש התנועה לאורך הצירים בשטחים. הרמטכ"ל אמר: „אין דרך שלא להיכנס למחנות. הלוואי ויכולנו לא להיכנס. אך אם לא נכנס, תתארגן שם מערכת חלופית, שתפעל בכוח־הרוע. משם היא תעבור גם למקומות אחרים וגם לכבישים... ואז תהיה בעיה: להיאבק בתופעה מאורגנת, שיהיה קשה יותר להתמודד איתה".

גם הרב לוינגר 'כיכב' אתמול בדיון בוועדת חוץ ובטחון של הכנסת, אם כי לא באופן אישי, כמובן. ח"כ יוסי שריד קרא לצה"ל להרחיק מחברון את הרב לוינגר „שהוא שור מועד, גורם מתסיס ומתגרה דרך קבע, ומסכן שלום הציבור". שריד שאל: „מסיתים ומתפרעים ערבים מגלים גם לחו"ל ואילו מסית ומתפרע יהודי אי אפשר לפנות להחזיר ארצה?". ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם) אמר, כי ההרוג בחברון, שהוא בעל חנות־נעליים, נהרג בחנותו ואילו הפצוע הוא אב לשני ילדים, שבא לקנות נעליים. „עדויות של נוכחים במקום מצביעות על לוינגר כיורה. הבדיקה הבאליסטית חייבת לקחת בחשבון נסיון־הטעייה על־ידי החלפת כלי־יריה", אמר ח"כ גרנות, שהציע „לפנות את הרב לוינגר מחברון עד גמר החקירה, כדי להבטיח את שלומו". ח"כ חיים דרוקמן (מפד"ל), לעומת זאת, אמר: „אלה שכל כך רגישים לגירוש ערבים מציעים גירוש יהודים. אני מתחלחל מהנסיון הנואל להפוך נתקף לתוקף. כבר מרשיעים וכבר מגרשים. מה שמפריע לכם זה עצם החיים של יהודים בחברון, אבל לא יעזור לכם".

על דרישתו של ח"כ יוסי שריד לפתוח מיד את בתי הספר בשטחים הגיב רב אלוף שומרון באמרו, כי העקרון הוא לתת ללמוד, ובעזה אכן עושים זאת. אולם ביו"ש דוחים את פתיחת בתי הספר עד אחרי דיוני המועצה הלאומית הפלשתינית. הרמטכ"ל הביע תקווה, שהלימודים ביו"ש יתחדשו בנובמבר. „חידוש הלימודים עכשיו פירושו: מהומות וידוי. לפני דיוני המל"פ הם מעוניינים בהפגנות. כאשר בתי הספר פתוחים, קל יותר לארגן הפגנות באיומים, אפילו למורת־רוחם של מורים ותלמידים", אמר הרמטכ"ל. ח"כ שריד, לעומת זאת, אמר, כי כאשר סוגרים את בתי הספר, משחררים את הילדים ל'פול־טיים אינתיפאדה'. „שולחים את הילדים לבתי הספר של הרחוב ולאוניברסיטות של בתי־המעצר, ואלה הם מוסדות־חינוך מסוכנים בהרבה", אמר שריד.

גם ויכוח סמאנטי לא נחסך אתמול מוועדת חוץ ובטחון. ח"כ בני שליטא (ליכוד) יצא נגד השימוש במונח 'הפגנות' ואמר: „הפגנות זה של פועלי 'אליאנס'. כאן מדובר על מהומות. הם רוצים להרוג, לאבד ולהשמיד וצריך להפעיל נגדם עצמה מירבית". חברו לסיעה, ח"כ פנחס גולדשטיין, היה מתון יותר באמרו, שהוא בעד כל אמצעי שצה"ל בוחר בו כדי לפסוק את האינתיפאדה. גם ח"כ חיים דרוקמן יצא נגד השימוש במונח 'הפגנות' ואמר: „אפשר לחשוב שמדובר פה בהפגנות של ההסתדרות. אלה הן פרעות. כך קראנו לזה בתרפ"ט. גם עכשיו זה פרעות, וכל פעולה נגדן היא בבחינת הגנה עצמית".

חשד לפעילות חבלנית בפרשת הכבלים בגליל

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

ארבעה צעירים ערבים מהכפר דיר אל־אסד, שבגליל המערבי, אשר זממו להרוג יהודים הנוסעים בכבישי הגליל ע"י מתיחת כבל לאורך הכביש, הועברו לחקירה בחזקת הביטחון על מנת לגלות, אם ארגון עוין הפעיל אותם למטרה זו.

הפרשה נחשפה לראשונה ביום ו' שעבר, כאשר נהג מכונית פרטית תושב אחד מישובי חבל תפן הבחין בכבל פלדה שהונח על כביש דיר אל־אסד גוש תפן באזור העיקולים, בגובה מטר, לאחר הפעלת מערך מודיעין תפסה משטרת מרחב הגליל נער בן 14 מדיר אל־אסד, שהודה בביצוע המעשה. בעקבות חקירתו נתפסו עוד שלושה נערים בני 14 עד 16 מדיר אל־אסד, ובחקירתם הודו, כי נהגו למתוח כבלים לאורך כבישי הגליל „כדי להרוג נהגים יהודים הנוסעים לתפן".

המשטרה משערת, כי נהגים נוספים הבחינו בכבלים שנמתחו לאורך הכבישים, אולם הם הסירו אותם והמשיכו בדרכם בלי להתלונן במשטרה. מעצרם של הארבעה הוארך בבית־משפט השלום בעכו.

'אמנסטי': ישראל השתמשה במכות־חשמל נגד מחבלים

„360 פעילים פוליטיים נעצרו בשטחים בשנת 1987"

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

במהלך 1987 עצרו שלטונות ישראל במעצר מינהלי 360 פעילים פוליטיים בשטחים ובשטח מדינת ישראל. לראשונה מאז 1979 נעצרו במעצר מנהלי שני ערבים ישראליים – כך עולה מדו"ח 'אמנסטי', המסכם את פעילות הארגון בשנת 1987־1988 ברחבי העולם.

מחברי הדו"ח מציינים כי עד חודש דצמבר 1987 נהרגו בהפגנות הדמים בשטחים המוחזקים בידי ישראל 23 פלשתינים וכ־200 נפצעו. עוד נמסר, כי במהלך ההפגנות הוכו מפגינים ואחרים נכלאו. נרשמה עליה במספר המתלוננים על יחס קשה ועינויים מצד שלטונות ישראל. בין העצורים היו תלמידי בית ספר שנעצרו ל־18 יום לפחות, ולבסוף שוחררו מבלי שהואשמו.

„לדו"ח 'אמנסטי' שורבבו פרטים על חקירות של שירות הבטחון הכללי. בין היתר נמסר בו, כי אנשי שירות הבטחון הכללי חקרו פלשתינים בבתי כלא לאסירים פוליטים וצבאיים כאל פריעה, והריה ר'אנסאר־2' בעזה. על־פי הדו"ח, הנחקרים הפלשתינים נחשפו לעינויים, חקירות בהעדר שינה סדירה, חשיפה לקור וחום, ואף דווח על שני מקרים לפחות של שימוש במכות חשמל נגד מחבלים פלשתינים. באורח תמוה, לא נתבקשה תגובת ממשלת ישראל לטענות אלה והיא גם לא פורסמה בדו"ח. נמסר רק, כי ארגון 'אמנסטי' מסר לממשלת ישראל 11 מקרים לבדיקה, אך נתקבלה תשובה רק על מקרה בודד. מוזכר בתלונתו של עדנאן מנסור רענם, שעליה נמסר רשמית, כי לא עונה קשות כפי שהתלונן.

בדו"ח נסקרות פעולות מחאה של גורמים פרטיים ומאורגנים. בין היתר מצויין, כי לפחות שלושה אנשי מילואים נאסרו, לאחר שסרבו לבצע פקודות בשטחים המוחזקים. מועלה גם משפט משלחת השמאל לרומניה, שחבריה נשפטו בבית משפט השלום ברמלה באשמת עבירה על חוקי ההגנה לשעת חירום על שנפגשו עם אנשי אש"ף.

על־פי הדו"ח – מרדכי ועננו – טכנאי אטום בכור בדימונה, שמסר סודות לעיתון בריטי, הוברח לישראל בחודש ספטמבר 1986, על־ידי סוכנים ישראלים מאיטליה. ל'אמנסטי' נמסר, כי הוא לא יוצא להורג על העבירות שביצע.

בחודש ינואר 1988 נפגשה משלחת של הארגון עם שר הבטחון יצחק רבין, כדי להשמיע בפניו תלונות על המתרחש בשטח ישראל ובשטח רצועת הבטחון בדרום לבנון. הארגון ביקש להתיר לצלב האדום לבקר בשטח הנתון לשליטת צד"ל באורח קבוע, ולהפסיק את הפגיעות באנשים הנתפסים בפעילות חתרנית עויינת (ראה גם עמ' 7).

תקווה אולימפית לסיאול

מה שלא עשתה משלחת ספורטאי ישראל בסיאול תעשה ודאי משלחת הנכים, היוצאת בימים הקרובים לאולימפיאדת הנכים בבירת קוריאה, והיא מועמדת לזכיה במדליות. בתצלום: הנשיא, חיים הרצוג, ואחת מחברות המשלחת, רות קידר (צילום: יצחק הררי)

אבי, בתו

שמעון פרס מנחם את יעל דיין באזכרה לאביה, משה דיין ז"ל (צילום: חנניה הרמן)

'לו חי דיין היה חוסך לנו התסבוכת העכשווית'

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

„משה דיין הלך מאתנו בטרם עת. כמצעות העבודה הטראגית, שהסתלק בתקופה שבה חשיבותו הבקורית, שיקוליו הבהירים ומנהיגותו האמיצה יכלו, אולי, לחסוך מאתנו את התסבוכת האומללה אליה נקלענו. על כן, חסרונו מורגש עתה, יותר מתמיד" כך אמר אתמול נפתלי לאו, שהיה עוזרו, בטכס האזכרה, שנערך בתל שימרון, מול נהלל, במלאות שבע שנים למותו של משה דיין ז"ל.

רעייתו רחל, בתו יעל, בנו אסי, מ"מ ראש הממשלה וידידו שמעון פרס, השרים גד יעקובי ומרדכי בן פורת, קצינים בצה"ל, חברי ברפ"י, זלמן שובל, מרדכי בן פורת ואישי צבור אחרים, וכן עשרות ממוקירי זכרו, ביניהם אנשי נהלל, מוכתר ביר אל מכסור ואחרים, עמדו בדומיה ליד קברו של דיין, המשקיף אל נופו הקסום של העמק. הרב הראשי לצה"ל, האלוף גד נבון, נשא תפילה והחזן הראשי של צה"ל אמר „אל מלא רחמים".

משה טימור הנחה את הטכס וקרא פרקים מכתביו של דיין ז"ל.

הפרופסורים שטרנהל וגולן – לסין

מאת סופר „דבר"

היום יוצאת לדרכה משלחת של המרכז הבין־לאומי לשלום לסין העממית. חברי המשלחת הם: פרופ' הגרי אפטר, מיהרפור עזידים, פרופ' גליה גולן, מהאוניברסיטה העברית ופרופ' זאב שטרנהל. שלושתם חברים במועצה האקדמית של המרכז לשלום.

המשלחת תהיה אורחת ממשלת סין, שהעבירה את הזמנתה למרכז לשלום באמצעות שגרירות בריסל.

'כור' מנהל מו"מ לרכישת חלק מ'הסתור'

מאת אבי שומרוני

הנהלת קונצרן 'כור' מנהלת בימים אלה משא־ומתן עם תעשיני החברה להשקעות של בנק הפועלים לרכישת חלק מהבעלות על חברת ההשקעות 'הסתור'.

משא־ומתן זה נערך בעקבות המלצתה של הוועדה המנהלת של חברת העובדים, שהציעה, כי קונצרן 'כור' ירכוש חלק מהבעלות על 'הסתור' במסגרת קבוצת סחר פנים וקבוצת מוצרי הצריכה.

במקביל, בהתאם להחלטת הוועדה המנהלת של חברת העובדים והנחיות מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, הורה מנכ"ל 'כור' בני גאון לעובדים במפעלי הקונצרן לבצע 70 אחוז מהנסיעות לחו"ל באמצעות חברת 'הסתור' ההסתדרותית ו־30 אחוז באמצעים אחרים.

עיראק: ייצרנו מל"ט מודיעיני ארוך־טווח

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

עיראק הכריזה אתמול כי ייצרה בכוחות עצמה מטוס ללא טייס לביצוע משימות מודיעיניות ארוכות־טווח. בהודעה לא נאמר, שבמל"ט יעשה שימוש נגד ישראל, אולם בעבר קבלו העיראקים על כך, שישראל אוספת מידע מודיעיני עליהם, בעזרת מטוסים ללא טייס.

אתמול הכריז דובר עיראקי על ייצור רקטה חדשה בכפעלי התעשיה הצבאית העיראקית לטווח 35 ק"מ. שם הרקטה לדבריו 'סיג'יל'. שלשום הכריז אותו דובר על ייצור טיל אוויר־קרקע חדש על־ידי התעשיה הצבאית העיראקית וסמנו 'אבאביל'.

בעיראק נערכות בימים אלה תערוכות נשק גדולות, שבהן מבקרים אורחים רבים מחו"ל – ובעיקר ממדינות ערב – המבקשים לרכוש נשק מתקדם בעיראק, שהוכיחה עליונות צבאית וטכנולוגית במלחמתה נגד איראן. יתכן שההכרזות הנשמעות בימים אלה מצד דוברים עיראקים על פיתוח אמצעי לחימה חדשים מתוצרת עיראק נועדו להגדיל את העניין במדינות הערביות השונות ובארצות אחרות לרכוש כלי נשק אלה ולחזק את תדמיתה של עיראק כמעצמה צבאית־אזורית.

סעודיה מצטרפת להסכם אי־הפצת נשק גרעיני

(עיר, עי"צ). – סעודיה הצטרפה להסכם לאי־הפצת הנשק הגרעיני והתחייבה לא לרכוש נשק אטומי.

שר החוץ הסעודי, הנסיך אל פייסל, הציג את המסמכים הדרושים כדי להצטרף להסכם משנת 1986, בנוכחות נציגים רשמיים של ארה"ב ושל ארה"ב.

החתומים על ההסכם מתחייבים לא לייצר נשק גרעיני ובתמורה יקבלו סיוע לפיתוח תעשיות של אנרגיה אטומית לצרכי שלום.

„ארה"ב מרוצה מאד מהצטרפותה של ערב הסעודית אל 136 המדינות החתומות על ההסכם... בצעדה זה הוכיחה סעודיה, כי פניה לשלום", אמר שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, שנכח בטקס.

ארה"ב מוכנה לעזור לסעודיה לפתח אנרגיה גרעינית לצרכי שלום.

ישראל נמנית עם המדינות שלא חתמו על ההסכם.

3 הרוגים ו־100 פצועים ערב משאל העם בצ'ילה

(עיר). – יותר מ־1,200 בני־אדם נעצרו, 102 נפצעו ושלושה נהרגו ערב משאל העם שיקבע את מעמדו של גנרל אוגוסטו פינושה בצ'ילה. בהאשמה זו יצאו אתמול ארגונים למען זכויות האדם.

לדבריהם, מתנגדי הגנראל השולט במדינה קיבלו איומי רצח ובתיהם הותקפו, כנראה בידי אוהדי צ'ילה התומכים בפינושה.

בין מקבלי איומי הרצח: בישוף קאתולי, קארלוס קאבוט ובנו של אורלנדו לטלייה, ששירת כשר החוץ בממשלה של איינדה, שהודח ב־1973.

לטלייה מצא את מותו כאשר מצצה התפוצצה בוושינגטון ב־1976.

مكان الاصل

לראשונה: מטוסי „אל על" טסו מעל הקוטב הצפוני

מאת אריה ארד

"אל על" קיימה באחרונה שלוש טיסות־מטען מאמסטרדם לאלסקה. היא זכתה בעסקה זו במכרז בינלאומי שבו השתתפו מיטב החברות בעולם. סודי העסקה לא נמסר. זו פעם ראשונה שמטוס של "אל על" טס אל מעבר לקוטב הצפוני.

המדובר בהסעת 150 קלונסאות גדולות באור, האמורות לשמש בסיס לעמדה יבית להצבת מנוף ענק. מנוף זה יהווה חלק ממערכת הקידוח של עופרות, המופיקות באלסקה. משקלה של כל קלונסאה כזאת הוא שתי טונות ואורכה 25 מטר. "אל על" הטיסה 50 קלונסאות כאלה בכל אחת משלוש הטיסות מאמסטרדם לאנקורג' במטען כולל של 104 טונה.

לצורך הטענת הקלונסאות שלבה "אל על" שלושה ממעיני טיסה עליון ידני כנופים, שלכל אחד מהם כושר הרמה של 100 טונה. 400 רצועות שמשו לקשירת המטען בתוך המטוס. כל ציוד העזר הזה תוכנן ונבנה על־ידי אנשי "אל על".

המבצע מהווה חלק מהמאבק הכולל של המוביל הישראלי לחדור לשוק המטענים, במיוחד במזרח הרחוק. "אל על" כבר ניצבת במקום התשיעי בשוק המטענים עם נתח־שוק של 3.8 אחוז, לפני "סוויסאיר" התופסת את המקום העשירי עם 3.4 אחוז.

שוק ההובלות

שוק ההובלות, במיוחד למזרח הרחוק וממנו הוא החשב ביום ליעד אסטרטגי עיקרי של חברות־התעופה האירופיות. כך, למשל פתחה באחרונה חברת־התעופה הבריטית "בריטיש איירווייז" קו טיסות־מטען חדש בין לונדון וסינגאפור בשיתוף עם החברה סינגאפורית. בי.איי. תופסת רק את המקום החמישי בהסעת מטענים ונתח־השוק שלה מגיע לשיעור הצנוע של 6.8 אחוז. במקום הראשון ניצבת "לופטהנזה" עם נתח־שוק של 14.7 אחוז ואחריה "איר פראנס" - 12 אחוז, "ק.ל.מ." - 9.7 אחוז ו"פאן אמריקן" - 7 אחוזים.

במאבק לפתח את קווים למזרח הרחוק במסגרת זו הוסיפה בי.איי. בימים אלה טיסת־מטען שלישית לטוקיו בשיתוף עם חברת־התעופה היפאנית "ג'אל". בסך הכל מקיימת בי.איי. 12 טיסות שבועיות לטוקיו, שתיים מהן מעורבות נוסעים־מטען. כן הוסיפה את סיאול לרשת יעדיה. בקו להונג־קונג יש לבי.איי. 15 טיסות שבועיות, שלוש מהן מעורבות נוסעים־מטען.

בתוך כך הודיעה בי. איי. על רכישת עוד שני מטוסי "בואינג 747־400" עם מנועי "רולס־רויס" בשווי כולל של רבע מיליון לי"ש. בכך מגיע מספר מטוסי ה"747־400" שרכשה בי.איי. ל־19 ויש לה אופציות על עוד 12. ה"747־400", שלו גם גרסת־מטען, מוטס בידי שני טייסים והטווח שלו הוארך במידה ניכרת. הוא מסוגל לטוס ללא חניית־ביניים, למשל, מנמל בזיגורין ללוס־אנג'לס, מניו־יורק לטוקיו ומלונדון לסינגאפור. בי.איי. תקבל את חמשת המטוסים הראשונים מדגם זה בקיץ הקרוב.

בינתיים הפסיקה בי.איי. את שתי טיסות ה"קונקורד" העל־קוליות, שקיימה הקיץ בין לונדון וטקסאס. בחורף מקיימת החברה שתי טיסות ישירות לדאלאס במטוסי "די.סי.־10" מנמל־התעופה גטוויק.

הצלחה למחלקת־העסקים מחודשת

"בריטיש איירווייז" מדווחת על עליה של 20 אחוז במספר נוסעי מחלקת־העסקים במטוסיה השנה בהשוואה לגידול ממוצע של שבעה אחוזים בחברות המאוגדות באיאט"א.

בי.איי. השקיעה סכומים גדולים בחידוש פני מחלקת־העסקים במטוסיה. היא מבחינה בין מחלקת־העסקים בקווים האירופיים ובין מחלקת־העסקים בטיסות ארוכות־הטווח מחוץ לאירופה. בין השאר הועמדו לרשות נוסעי מחלקת־העסקים מועדונים מיוחדים בנמלי־התעופה היתרו וגטוויק בלונדון וכן בכמה נמלי־תעופה אחרים בעולם. במועדונים אלה מגישים משקאות חמים, קרים וחריפים, ארוחות קלות ועוגות ללא תשלום. הנוסעים נקראים לעלות למטוס בנפרד, סמוך לסגירת דלתותיו. במטוסים עצמם שופרו המושבים והתפריט הועשר.

ישראל, בניגוד לסכנותיה, שייכת לאזור האירופי ומשום כך זוכה הנוסע בקו זה בשירותי "עסקים־אירופה", לא "עסקים־עולם". השירותים והמזון ב"עסקים־אירופה" אינם עולים כליל על שירותי חברות־התעופה המתחרות. המועדון בהיתרו סגור בפני הנוסעים בקו הישראלי, פרט למחזיקי "כרטיס הנוסע התכוף".

יתרונה של בי.איי. לנוסע העסקי בקו הישראלי מתבטא רק בכך, שהוא מגיע ללונדון יותר מוקדם מאשר עם "אל על" ויכול לצאת חזרה לארץ יותר מאוחר. כן עומדות לרשותו טיסות־המשך נוחות לכל חלקי העולם, בהם מקומות שאליהם טסות רק חברות מעטות. אולם איכותה של מחלקת־העסקים בקו הישראלי אינה נותנת כל עדיפות לטיסה בבי.איי.

בנק הפועלים מעמיק פעילותו ביבשת אמריקה

בנק הפועלים מארגן מחדש את מערך הפעילות שלו בצפון אמריקה ובאמריקה הלטינית כחלק מהעמקת פעילותו העסקית בחצי הכדור המערבי.

במסגרת זו יאוחדו שתי המינהלות האזוריות המרכזות את הפעילות של הבנק – האחת בצפון אמריקה והשניה באמריקה הלטינית – למינהלה אזורית אחת שתהיה אחראית על כל הפעילות של הבנק בחצי הכדור המערבי.

עד היום פעלו שתי מינהלות אזוריות נפרדות – האחת, שמקום מושבה בניו־יורק, רכזה את פעילותו של הבנק בארה"ב ובקנדה, והשניה, שמקום מושבה במיאמי, רכזה את פעולות שלוחות הבנק באמריקה הלטינית.

הכוונה היא שהמינהלה המאוחדת תפעל להעמקת הפעילות של שלוחות הבנק ביבשת אמריקה עם לקוחות מקומיים – בעיקר עם חברות גדולות ועם חברות בסדר גודל בינוני. הבנק מציע ללקוחות אלה את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים הן במישור המקומי הן בעסקות בין־לאומיות, שבהן יכולות להיות מעורבות מספר שלוחות של הבנק במדינות שונות.

בצפון אמריקה יש לבנק הפועלים קשת רחבה של סניפים בניו־יורק, בלוס אנג'לס, באנסינו, בסן פרנסיסקו, בשיקגו, בבוסטון, בפילדלפיה וכן נציגות במיאמי. כמו כן יש לבנק בקנדה חברת בת הפועלת בטורונטו ונציגות הפועלת במונטריאול. באמריקה הלטינית יש לבנק שתי נציגויות בברזיל ונציגות בכל אחת מהמדינות: מכסיקו, ארגנטינה, פנמה, צ'ילה וונצואלה. כמו כן יש לבנק באורוגואי חברה־בת בנקאית.

בראש המינהלה המאוחדת, שמקום מושבה יהיה בניו־יורק, יעמוד אלכסנדר יוכטמן, ששימש בשנתיים האחרונות כעוזר מנכ"ל בכיר, האחראי על שלוחות הבנק בחו"ל. קודם עמד שנים אחדות בראש המינהלה האזורית שרכזה את פעילות הבנק באמריקה הלטינית ולפני כן היה מנהל אזורי של הבנק בתל אביב.

נמל אילת רווחי לראשונה מאז הקמתו

מאת אריה ארד

נמל אילת סיים את שנת־העבודה 1987 ברווח תיפעולי של 2.5 מיליון שקל. זו הפעם הראשונה מאז הקמתו, שהוא מסיים שנת־עבודה ברווח.

כמות המטענים שעברו בו בשנה שעברה הגיעו לשיא של 1.242 מיליארד טונה, עליה של 28 אחוז בהשוואה לשנה הקודמת. כתוצאה מעליית הביקוש להובלת מטענים דרך אילת, מגדילה "צים" את קיבולת אניותיה בקו זה מ־450 טונה לאניה ל־900. רשות הנמלים מתארת את המתרחש כ"מהפכה של ממש בתחום הובלת המכולות דרך נמל אילת".

הגדלת הקיבולת של "צים" תאפשר לארבע האניות הפועלות בקו לפקוד את כל אחד מהנמלים שבדרך אחת לשבועיים. בין אילת וקילונג שבטייוואן פוקדות האניות את נמלי סינגאפור, הונג־קונג, יוקוהמה ואוסאקה.

היצוא דרך אילת גדל אשתקד ב־44 אחוז, בעוד שהיבוא גדל רק בשלושה אחוזים. המטען הכללי גדל ב־23 אחוז, מטעני צובר גדלו ב־51 אחוז ותנועת המכולות עלתה ב־31 אחוז ביצוא וב־16 אחוז ביבוא. מספר האניות שעגנו באילת עלה בשבעה אחוזים.

שר התחבורה חיים קורפו אומר כי התפתחותו של נמל אילת [illegible] הכלכלית וזה יגרור בהיקף הסחר עם המזרח הרחוק. עם זאת הוא גילה כי משרד־החוץ הכשיל את כוונתו להתנות את יבוא המכוניות מתוצרת "מיצובישי" [illegible] משרד־החוץ [illegible] פיתוח הסחר בין ישראל ויפאן.

ירידות בשוק המניות

● בבורסה התייאשו משיפור כלכלי ממשי ההולך למכור מניות באווירה קשה ● התייקרות המטבעות וירידות יתרות המט"ח העכירו את מצב הרוח בבורסה, בקונצרן כלל נמשכות העיבות על הרעה נוספת במשק ● הריבית השקלית ממשיכה לעלות עד 16% בחישוב שנתי, בנק ישראל כרגיל „נרדם" מול העליה בריבית. מחסור באג"ח חדשות ● פעילות ערה ועליות במריבית אגרות החוב הצמודות למדד ● הצעים למניות הבנקאיות שבהסדר, בשוק ההון מתכוננים להצעת פריון משותפת שתביא לעידוד המיחזור של כספי הבנקאיות ● פעילות ערה במניות ים סוף, הדר ביטוח וקליולות נוספות ● חששות להרעה ניכרת במאזנים הבאים של חברות בורסאיות גדולות ● ירידות שערים בולטות באי.די.בי. פיתוח ובמניות קונצרן כלל ● התמוטטות בשערי מניות מן 48.6% – ובמספר כתבי אופציות קלילים.

מאת שמואל רוזנבלום

ירידות השערים בשוק המניות נמשכו גם אתמול תוך אווירה קשה במהלך המסחר ותמורה כספית בינונית עד נמוכה. בבורסה מעריכים רבים, כי המצב המעט של האוצר במישור הכלכלי בצירוף התוספות להרעה נוספת במצב המשק לאחר הבחירות חברו יחדיו למגמת מסחר קשה באווירת חולשה מדפגנת. קרנות הנאמנות והגורמים המוסדיים ממשיכים להכביס על ההתרחש באולמות הבורסה באדישות גמורה, פועל יוצא לאי התעניינות ציבורית גמורה במסחר במניות. אינדיקטורים כלכליים כשווי שוק מול הון עצמי מתאהם והכפיל רווח אטרקטיביים אינם משפיעים את אוירת המסחר העגומה.

אתמול התחדש המסחר במניות מן לאחר הפסקת מסחר ארוכה. קשיים של מן גרמו לירידת שער בת 48.6% במניות מן 1 וירידה של 28.3% במניות מן 5. ירידות תלולות במיוחד בלטו באופציות מנוף –40.1%, יצור –22.8%, בולוס –17.2%. ירידות חדות נרשמו במניות אלרוב –10.1%, מחסני ערובה –13.5%, מבני תעשיה –10.3%, דלתא גליל –9%, פרטנר –8.9%, אבירן 1 –9.9%, רים –10.1%, פז השקעות מוכרים בלבד, קרדן –9.5%, כרמל –6.4% וישרס –9.7% לאחר עליות חדות באחרונה. עליות שערים בודדות הופיעו בהדר ביטוח +7.2%, מלונות איילון +30.8% על רקע ספקולטיבי חד, אנגל +10%, נחשתן +10%.

פעילות ערה נקשרה באג"ח הצמודות על רקע חוסר סחורה כתוצר הזרמת כספים לקרנות הסולידיות מאדך. הצעדים הופיעו למניות הבנקאיות שבהסדר שנסחרו במגמת ירידות. במניות המשתנים בלטו ירידות בהסבה –7%, אי־די־בי. פיתוח –5%, פי.בי. –3.5%, אלרון –4.75% וכלל תעשיות –3%.

מלונות ים סוף – התוכנה נמשכת

ביקושים גדולים נרשמו גם אתמול למניות ואופציות מלונות ים סוף. הבורות בטאבה הביאה להתעוררות במניות זאת למרות שהבורות המצב בטאבה אינה ברורה כלל ועיקר. בבורסה העריכו אתמול כי מקורבים לנושא עוזרים ללכוד את ברורת תגובת העליות באמצעות הזרמת ביקושים יזומים למניות ים סוף. כידוע נאספו המניות והאופציות של החברה במשך זמן רב על ידי גורמים שונים, בכללם מנהל תיקים ידוע שפעל במהלך המסחר עבור מקורבים לנושא וליקט הצעים תוך ירידות שערים. כיום המוכרים הסונים במניות ים סוף אינם להוטים למכור בעבר ממניותם. אם השיפור על פיצוי עתידי גבוה לבעלי המלון נכון אזי ההגיון להתאזר במגבלות. אם יתברר שהעסק נקלע למצב מסוים יופיעו מוכרים גדולים, עד אז ימשיכו מניות ים סוף לעמוד במוקד העניינים בבורסה. אתמול נמצא מוכר משמעותי למניות ים סוף, גם בשל אווירת החולשה בבורסה.

ביטוח הדר – התוכנה מתחילה

חברת הביטוח הדר, הנשלטת על ידי המניקים דיוחות, בסוף השבוע שעבר כי במחצית השנה ברשם רווח של כ־3 מליון שקל לפרק, לעומת כ־1.5 מליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. השיפור הזה ברווחיות החברה גרם אתמול לביקושים גדולים ופעילות ערה במניות החברה במהלך המסחר. שווי השוק של חברת הדר מסתכם בכ־11.2 מליון דולר בעוד שבר ההון העצמי עומד על כ־19.3 מליון דולר, ללא ספק נתונים מרשימים כלכליים למניה אטרקטיבית להשקעה.

השקעות במאזנים הבאים – ירידות במניות

בבורסה חוששים מפרסום המאזנים הבאים של החברות הבאים של חברות רבות ביניהם גם קונצרן כלל שנוצרו עד כה במעבר איתן. לדעת מרעים רבים הדיסות ברווחיות כפי שהציגו באחרונה אי.די.בי. שתוה וכלל ישראל עמוד להיבשר גם בנתן הקרוב. עליות הריבית תוסר הכולות לגייס הון נוסף בבורסה הנוכחת הביאו רבים למסקנה כי הם מאמינים כי המאזנים הבאים יצביעו על הרעה. הבציית המיפסות בחברות באחרה, פולנות, כיתן והוצאות לא יתרבו לשיפור עתידי ברווחיות אלא לגידול בהפסדים. כיוון שהמשק כבר בקפאון ולא צפוי עד לבחירות שינוי כלשהו, בערכים בבורסה, יהיו בעייתיים מבחינת השפעתם על מצבי הרוח הכללי בשוק המניות. בשוק ההון הבנקאיים מאמר לאמצו שינוי משמעותי בשוק, כלכלנים ותעשיינים מתייחסים בזלזול גמור להערכות בנק ישראל שהמשק יוצא בתקופת האטה. מצב הרוח הקודר בשוק ההון עשוי להמשיך באווירה כולה על המסך ירידות הצעדים בבורסה בעת הקרובה.

עליה בריבית השקלית – 16%

במהלך סוף השבוע ופגרת שמחת תורה נרשמה עליה קלה נוספת בשיעורי הריבית המשולמת למפקידים מ־14% לערך עד 15% בממוצע. מספר בנקים קטנים ובינוניים נאותו לשלם לבעלי פיקדונות ג'מבו עד 16% ריבית בחישוב שנתי לעומת 12.5% לערך עד לפני כשבועים. עלות הריבית למפקידים הפתיעה רבים בשוק ההון שסברו כי הריבית דווקא תהיה במגמת ירידה מתמשכת בהתחשב במעורבות מצד בנק ישראל והצהרותיו בנושא. הבנק המרכזי נקלע מעת לעת לרפיון מכרים ומפני בתגובתו לשינויים בתחום הריבית ובצב זה מאפשר קפיצות חדות למוך במדרגות הריבית. בשוק ההון מעריכים כי הורכה ממשלתית למשק בצירוף פריון המניות הבנקאיות שבהסדר יביאו בשבועות הבאים לירידה ניכרת בשיעורי הריבית למפקידים.

מי מוכר ומוריד את השוק?

כמות ההצעים שנרשמה אתמול במסחר במר"צ בשעת הבוקר הפתיעה את מקורבי השוק שציפו למגמת מסחר חיובית מאפשקת. הצעים כבדים למכר נרשמו שוב לחלק ממניות קונצרן כלל והם בלטו במיוחד בכלל ישראל ותעשיות. בבורסה נשמעו אתמול רבים כמאשימים את בטוחה וכלל במגמת מכירות שמטרתה המוצהרת היתה להוריד את הבורסה בכוח. טיעון זה לא נראה רציני או אפילו הגיוני ואת למרות הגישה השלילית מצד ראשי כלל המשק ושוק ההון. למרות שבצמרת הקונצרן קיימת גישה שלילית לא ניתנו כלל הדורע הגוזות לחוזך את הבורסה ואת עקב המכירות של בטוחה בבורסה ברמות שערים של לפני כמספר חודשים. בטוחה שכלל לא היתה המוכר הגדול אתמול נותרה תעלומה ההוא מי היה המוכר. במהלך המסחר הבורר הבחר מעל לכל ספק שקיים מוכר אלמוני גדול במסחר.

קרנות הנאמנות – פעולות בקרשי בשוליים

קרנות הנאמנות הבנקאיות הגדולות ממשיכות לפעול בשוליים כלבר תוך פרופיל פעילות נמוך עד דליל. מנהלי קרנות עימם שוחחנו באחרונה העריכו כי המפנה במניות יגיע לאחר הבחירות. לדעתם, תוכנית כלכלית חדשה בצירוף פיחות מסוקר יוציאו את המשק והבורסה בעקבותיו מקפאון. אם אכן תסריט זה יתגבש המפנה יגיע לבורסה צריכות הקרנות להערך לקראתו ולרכוש סחורה באוירה סלקטיבית ברוד. בתוך לקרנות לאומי פיא שמגבירה מעת לעת שיקולי פעילות ארוכת טווח כל יתר הגורמים דוחפים להלושין. כבר אמרנו בעבר ואנו חוזרים על כך שוב בהזוה כי שוק מניות ללא גיבוי מוסדי חוכה לחולה אנוש ועמד באשפוזין. עד שהקרנות לא תכנסנה לפעילה הבורסה תמשיך לקרטע כבבת אנוש.

צפויה הצעת רכש ב"שריר"

בעלי השליטה החדשים ב"שריר" יצאו בהצעת רכש לציבור החזיר. הצעת הרכש תהיה מלאה (כלומר, ירכשו כל המניות בידי הציבור), בשער של 728. הצעת הרכש תפורסם עם השלמת העברת השליטה בחברה. המסחר במניות החברה יחודש בתאריך 6 לאוקטובר 1986. באותו יום תוחזר תגובה בלתי מוגבלת בשערי מניות החברה.

החלפת המנכ"ל של חברת "חמר"

בישיבת מועצת המנהלים של חברת "חמר ההלס" לבטל את כהונתו של יעקב אבן כמנכ"ל "חמר". לתפקיד המנכ"ל התמנה משה שמואל, אשר [illegible] 1987.

הפסד ענק בחברת "סופר"

חברת "סופר" המספרת במחצית הראשונה של שנת 1988 כ־3 מליון ש"ח, ומנקה בכך יותר מכתוצה מההנה העצבי. הסיבה להפסדים היא ירידה חריפה במכירות, הפסות ערך מלאי וחובות רעים.

מעבר מרווח להפסד ב"מקרפלרה"

חברת "מקרפלרה" המפסידה במחצית הראשונה של 1988 כ־200 אלף ש"ח, לעומת רווח של כ־1.4 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הסיבה העיקרית להפסד היה ההקפאה בשער החליפין של הדולר, והפרעים ביהודה ושומרון והגדלת הפרשות לסיכים.

חברת "תאת" עברה מרווח להפסד

חברת "תאת" המפסידה במחצית הראשונה של 1988 כ־1.3 מליון ש"ח, לעומת רווח של כ־1.8 מליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הסיבות העיקריות להפסד הינן הקפאת שער החליפין, וביטול פרויקט הלביא.

שערי מטבע חוץ ביום 4.10.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.60	1.67	1.60	1.67	1.60	1.67	1.6276	1.6482	1.6278	1.6482	1.6278	1.6463	1.6380
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8761	0.8671	0.8747	0.8856	0.6761	0.8671	0.8806
1 לי"ש	2.70	2.62	2.71	2.84	2.71	2.84	2.7575	2.7921	2.7584	2.7926	2.7640	2.7968	2.7781
1 פרנק צרפתי	0.25	0.26	0.25	0.27	0.25	0.26	0.2568	0.2600	0.2568	0.2600	0.2570	0.2602	0.2586
100 ינים יפאניים	1.20	1.25	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2225	1.2379	1.2205	1.2357	1.2225	1.2379	1.2297
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7766	0.7864	0.7770	0.7867	0.7768	0.7865	0.7809
1 פרנק שוויצרי	1.01	1.06	1.01	1.06	1.01	1.06	1.0322	1.0451	1.0324	1.0453	1.0304	1.0433	1.0377
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.25	0.26	0.2551	0.2583	0.2551	0.2583	0.2551	0.2583	0.2566
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2364	0.2393	0.2366	0.2395	0.2368	0.2397	0.2381
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.24	0.22	0.24	0.2275	0.2304	0.2281	0.2310	0.2279	0.2308	0.2291
1 מארק פיני	0.36	0.36	0.36	0.38	0.36	0.39	0.3706	0.3752	0.3711	0.3757	0.3710	0.3757	0.3733
1 דולר קנדי	1.32	1.38	1.32	1.38	1.32	1.38	1.3436	1.3605	1.3433	1.3601	1.3453	1.3622	1.3532
1 דולר אוסטרלי	1.21	1.33	1.24	1.33	1.24	1.33	1.2798	1.2958	1.2814	1.2973	1.2804	1.2965	1.2892
1 ראנד דרא"פ	0.45	0.52	0.39	0.54	0.41	0.58	0.6544	0.6626	0.6547	0.6628	0.6545	0.6627	0.6579
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.42	0.40	0.43	0.40	0.42	0.4125	0.4177	0.4183	0.4235	0.4163	0.4236	0.4201
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.25	1.22	1.26	1.22	1.29	1.2447	1.2603	1.2460	1.2615	1.2435	1.2592	1.2520
1000 לירטות איטלקיות	1.15	1.21	1.15	1.22	1.16	1.24	1.1751	1.1898	1.1757	1.1903	1.1753	1.1901	1.1814
1 סל (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8143	1.8371	1.8134	1.8360	—	—	1.8258
1 דינר ירדני	3.77	4.00	3.87	4.12	—	—	—	—	—	—	—	—	3.9640
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.03	—	—	—	—	—	—	—	0.0417
1 לירה מצרית	0.64	0.68	0.62	0.66	0.61	0.66	—	—	—	—	—	—	0.6680

שערי מניות

בנקים מסחריים

מניות בהסדר ההצמדה

[illegible]

בהסדר הצמדה ל־88

[illegible]

בהסדר הצמדה ל־89

[illegible]

בנקים למשכנתאות

[illegible]

מוסדות כספיים

[illegible]

ביטוח

[illegible]

מסחר ושרותים

מסחר

[illegible]

שרותים

[illegible]

מלונות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשבים ושרותי מחשב

[illegible]

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

[illegible]

חקלאות

[illegible]

תעשייה

מזון וטבק

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

כימיה, גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעות תעשייה

[illegible]

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

[illegible]

נסחרות במט"ח

[illegible]

דלק ונפט

[illegible]

רשימה מקבילה

שרותים

[illegible]

מלונות ושרותי תיירות

[illegible]

מחשב ושרותי מחשב

[illegible]

נדל"ן בינוי ופיתוח

[illegible]

חקלאות

[illegible]

מזון וטבק

[illegible]

טקסטיל והלבשה

[illegible]

מתכת ומוצריה

[illegible]

מוצרי בניה

[illegible]

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

[illegible]

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

[illegible]

תעשיות שונות

[illegible]

השקעה בתעשיה

[illegible]

חברות השקעה

[illegible]

חיפושי נפט

[illegible]

משתנים

[illegible]

„כור" הפסיד כ־70 מ' דולר במחצית 1988

מאת אבי שוברט

הפסד של כ־70 מיליון דולר לקונצרן „כור" במחצית הראשונה של 1988 – כך עולה מן הדו"חות הכספיים. העומדים להתפרסם במסיבת עיתונאים שתיערך ב־17 באוקטובר. קודם יוצגו הדו"חות לחברי הוועדה המנהלת של חברת העובדים.

ההפסדים עולים על הציפיות בשל הפסדי „תדיראן", „סולתם" וההוצאות הגדולות, שנכפו על הקונצרן בגלל פיצויים מוגדלים לעובדי המפעלים שנסגרו.

הפסדים אלה גורמים דאגה רבה בהנהלת הקונצרן מחשש לתביעת הנהלת הבורסה האמריקאית לפרוע את אגרות החוב שהונפקו בה בסך 105 מיליון דולר בשל הפרת היחס שבין ההון להתחייבויות.

יפוטרו רבע מעובדי „הסנה"; „סובית" בשלבי סגירה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

רבע מעובדי „הסנה", כ־400 עובדים, יפוטרו מהחברה במסגרת תוכנית הייעול שגובשה בהנהלתה, עם כניסתו של ריצ'רד ערמון לתפקיד המנכ"ל.

ממידע שהגיע לאיגוד המקצועי במועצת פועלי תל אביב מתברר כי על פי התוכנית עומדת החברה לפטר כבר בתקופת החגים כ־400 מתוך כלל 1500 העובדים בחברה במגמה לחסוך בהוצאות שכר בשיעור של כ־7,000,000 דולר.

תוכנית הפיטורים מתייחסת ל־70 עובדים בתפקידים בכירים, ליותר מ־200 עובדים מן המנגנון ועוד לכ־100 עובדים המועסקים באמצעות חברת „תגבור".

בעניין אחר נמסר כי סוכנות הביטוח „סובית" – חברה־בת של „הסנה אחזקות", נמצאת בסכנת סגירה. *החברה קיימת מזה 50 שנה* ועובדיה הצטרפו להסכם עבודה קיבוצי עם מועצת פועלי תל אביב עוד בשלהי 1987.

עם היוודע הכוונה לסגור את החברה, נפתח מו"מ עם הוועד וההנהלה על גובה הפיצויים ל־14 העובדים הקבועים.

3.3 מיליון דולר הפסד „דובק" במחצית 1988

מאת אבי שוברט

המאזן החצי שנתי של „דובק" מורה על הפסד של 3.3 מיליון דולר לפני מס ועל ירידה של 14.4 אחוז במכירות.

בישיבת מועצת המנהלים של החברה שנערכה אתמול, אשרה מועצת המנהלים בראשותו של אברהם מלמד את המאזן החצי־שנתי ונמסר דיווח על־ידי השב החברה וסקירת הדו"ח על־ידי רואי החשבון החיצוניים שלה. בין והליטה הנהלת החברה להמליץ על הפחתת שכר הדירקטורים ולקדם את הקמת המפעל החדש בקריית אריה.

מ"מ המנכ"ל, רות הדיס, אמרה: אישור והעלאת המחירים בחמישה 5 אחוזים לעומת עליית המדד ב־37 אחוז היה אחד הגורמים להפסדים ולירידה במכירות. בין הגורמים את המיסוי על סיגריות מתוצרת הארץ הגבוה יותר מזה המוטל על סיגריות מיובאות ב־25 אחוז, את ההיצף של סיגריות מיובאות ומוזילות, החברה לדבריה מנסה מסים במצרים גבוהים ממחירי הטבק המיובא.

„קופל נהיגה עצמית" תגייס בבורסה כ־600,000 דולר

מאת אלי גולדברג

חברת „קופל נהיגה עצמית" מתכוננת לגייס בבורסה כ־600,000 דולר באמצעות הנפקה של מניות ואופציות. החתם המיועד להנפקה זו הוא „לאומי ושות'", והמועד המשוער להנפקה הוא אמצע נובמבר 1988.

„קופל נהיגה עצמית", היתה שייכת בעבר לקבוצת „לנדקר", אשר נכנסה כידוע לקשיים כספיים. בסוף 1986 רכשה קבוצת משקיעים פרטיים את השליטה בחברה מ„לנדקר". תמורת 66 אחוז ממניות החברה שולם סכום של כמיליון דולר.

לאחר הרכישה עברה „קופל" שינוי מבני, אשר מטרתו היתה לשפר את מצבה העסקי. „קופל" החלה לעסוק בנושא שכר־מכר, אשר הוליך את נושא השכרת־רכב כמקור העיקרי להכנסות החברה. במאזן החצי־שנתי האחרון הצביעה החברה על מעבר מהפסד לרווח, כאשר מנהלי החברה צופים לגידול חד ברווח בשנתיים הבאות. על־סמך ציפיות אלה הגדילו בעלי ענין את אחזקותיהם בחברה בכ־100,000 דולר בחודשים האחרונים.

בשלב זה מתנהל משא ומתן בין החברה ל„לאומי ושות'" על תנאי ההנפקה. הוויכוח העיקרי הוא על הערכת שווי החברה לצורך ההנפקה. מנהליה נוקבים בסכום של כשני מיליון דולר. חברת „לאומי ושות'" לומדת כרגע את מצבה העסקי של „קופל" לצורך גיבוש הערכה נגדית. תוך שבועיים מצפים שהמשא ומתן יעבור לפסים מעשיים, ותוך חודש עד חודשיים תצא כנראה ההנפקה לפועל.

משרד האנרגיה יאפשר פעילות של חברות דלק חדשות

שר האנרגיה והתשתית משה שחל הודיע אתמול על כוונתו לאפשר את פעילותן של חברות דלק חדשות, בהתאם לתוכנית הרפורמה במשק הדלק, נוסף על חברות הנפט הפועלות כיום בתחום הייבוא, הזיקוק והשיווק של נפט ומוצרי נפט.

השר החליט לאפשר לחברות דלק חדשות לפעול בתנאים שיבטיחו פעילות ותחרות בתנאים הוגנים. החלטה זו אושרה על־ידי הרשות הלאומית לאנרגיה.

לפי הצעת משרד האנרגיה, המעוניין בהפעלת חברת דלק חדשה יתבקש להגיש תכנית פעולה ולהוכיח יכולת פיננסית ומסחרית.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5349.85	5311.60	גורן	495.80	493.51	כרמל	131.61	129.58	עברי*	120.13	119.06
אבוקה	374.25	366.98	גיא	115.35	113.66	כתר	1270.17	1251.78	ענת	—	—
אגח	297.16	295.11	גיל	5352.59	5309.07	להב	5050.66	5013.43	עפרוני	563.36	558.37
אגס	113.45	112.68	גלית	721.20	715.87	למשקיע	138.58	136.89	ערמון	125.56	124.71
אדיר	1968.74	1954.54	דובדבן	360.82	358.24	לפיד	301.74	295.90	פיא	1663.92	1651.69
אדם	149.96	148.87	דוכיפת	533.22	528.52	לקס	2157.30	2120.12	צבר	571.31	567.00
אופיר	179.66	178.41	דולב	277.10	274.80	לשם	—	—	צופית	506.15	501.67
אור	455.43	451.50	דורון	159.58	156.66	מבחר	1522.05	1511.48	צוק	—	—
אורין	127.18	126.20	דותן	305.51	299.84	מבטח	4400.96	4371.75	צמיד	1259.48	1249.69
אורלי	321.58	319.20	דליה	—	—	מגן	296.95	294.88	צמיחה	546.12	538.18
אורן	887.71	881.22	דרור	333.15	327.20	מגוון	4057.82	4029.89	צמרת	162.49	161.20
איל	—	—	דקל	346.60	344.11	מור	1570.79	1560.03	צריח	112.87	111.34
איילים	5979.01	5853.05	הדס	—	—	מורן	896.06	889.49	קלע	175.70	175.26
איתן	861.84	855.02	הילה	447.40	445.37	מטח	26712.07	26298.86	קשת	116.36	115.55
אלון	704.16	698.50	הד	—	—	מיתר	1152.20	1144.01	רונית	—	—
אלמוג	707.40	701.32	זהר	121.61	119.88	מכלול	92.82	92.18	רימון	149.87	149.60
אנליסס			זיו	150.59	148.47	מסוף	4778.44	4745.40	רקפת	966.57	951.23
אג"ח	113.48	111.84	זינוק	102.64	100.46	מעיין*	782.18	776.49	רשף	465.79	461.15
אנליסס			זיק	84.17	82.17	מקשה	—	—	שביט	507.07	502.64
גמישה	105.41	102.94	זמיר	417.37	413.73	מרווח	139.17	138.67	שהם	—	—
אנליסס			חווית	189.96	188.26	מרום	1502.32	1492.25	שחף	107.35	106.39
מניות	96.20	93.86	חליפין	[illegible]	158.84	נוגה	161.26	158.92	שירה	467.93	464.49
אנקור	96.90	95.96	חלמיש	—	—	נסיך	—	—	שמיר	456.30	452.96
ארז	196.01	194.57	חן	166.52	166.10	נטע	449.71	442.96	שנהב	660.39	655.54
אש	132.03	129.12	טופז	128.66	127.43	נילי	131.10	129.18	שמש	687.17	682.43
אשל	196.78	195.57	טל	6809.74	6785.62	סביון	663.72	656.27	שקד	197.24	195.86
אתגר	83.33	82.61	יובל	507.45	505.04	סגולה	149.89	148.77	תאנה	249.64	247.85
אתרוג	285.08	282.92	יהלום	164.96	163.82	סלע	—	—	תדהר	528.90	527.58
בדולח	144.87	143.85	יסודות	359.26	355.79	סנונית	600.75	595.45	תירוש	614.08	609.50
ברוש	547.84	545.38	ישרה	499.57	495.96	סער	381.55	378.25	תנופה	111.19	110.31
ברק	478.77	475.02	כוכב	287.92	285.38	ספיר	—	—	תפוז	285.91	283.95
ברקת	—	—	כחל	135.46	134.28	עדיף	366.71	363.40	תפוח	232.66	221.08
גביש	1662.24	1650.27	כלנית	676.36	666.77	עידית	—	—	תרשיש*	120.87	120.02
גבע	125.63	123.83	כספית	—	—	עידן	551.83	548.72	תשרי	587.20	582.45

התחזקות הדולר הקטינה מצבת חובות החוץ של המשק

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בסוף יוני 1988 הסתכמה מצבת חובות החוץ של המשק הישראלי ב־25.9 מיליארד דולר, כ־0.5 מיליארד דולר פחות מאשר בסוף 1987. הירידה נבעה רובה ככולה משערוך החוב, כלומר מהתחזקות הדולר ביחס למטבעות האירופיים. כך מתחוור מנתונים על החוב החיצון, שפרסם המפקח על מטבע חוץ בבנק ישראל.

החוב נטו (התחייבויות לחוץ לארץ פחות נכסים בחוץ לארץ) הסתכם בסוף יוני 1988 ב־18.7 מיליארד דולר לעומת 19.3 מיליארד בסוף 1987.

השינויים העיקריים במצבת החוב החיצון במחצית הראשונה של 1988 היו כדלקמן:

★ ירידה של 291 מיליון דולר בחוב הממשלתי, כאשר מרבית הירידה היתה בחוב לממשלות זרות (למעט ארה"ב).

★ ירידה של 135 מיליון דולר בהתחייבויות מערכת הבנקאות נטו לחוץ לארץ.

★ ירידה של 57 מיליון דולר בחוב הסקטור הפרטי הלא פיננסי. כאמור, הירידה במרכיבי החוב השונים מוסברת בעיקרה בשינויים בשערי החליפין של המטבעות האירופיים ביחס לדולר האמריקאי.

התפלגות החוב החיצון לפי תקופות מראה כי בסוף יוני 1988 עמד משקלו של החוב לזמן קצר על 15.4% מסך החוב החיצון לעומת 14.4% בסוף 1987. במשקל החוב לזמן בינוני חלה ירידה מ־15.8% בסוף 1987 ל־14.5% בסוף יוני 88. החוב לזמן ארוך נשאר יציב, כ־70% מסך החוב.

נתוני החוב החיצון לפי מטבעות מורים על עליה במשקל הדולר האמריקאי בסך יתרת החוב מ־83.5% בסוף 1987 ל־86.5% בסוף יוני 1988. שאר החוב נקוב בעיקר במרקים גרמניים.

הסכם לשעת חירום מתוכנן ב„שמן"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הסכם עבודה לשעת חירום מתוכנן ב„שמן" לאחר שהתברר שעליית השכר הגבוהה במפעל היא בין הגורמים העיקריים לקשייו.

הנהלת „כור" אומרת כי מדיניות ה„ליברליזציה" הקשוחה שהונהגה בכמה ענפים במשק במטרה לייעל את התהליכים בתחום הייצור, השיווק ורווחת הצרכן – הביאה לתחרות קשה בענף השמנים.

מדיניות זו הניבה תופעת לוואי קשה נוספת – ייבוא מתחרה של מוצרים בתחום זה. למפעל „שמן" חסרון יחסי בקרב יצרניות השמנים. על חסרון זה הצביע כבר רואה החשבון גולדברג ושות' בדו"ח שהוכן בשביל משרד התעשיה והמסחר ממאי 1987.

במסמך זה צוינו במפורש את עלות השכר הגבוהה ב„שמן" בכ־85% מעל הממוצע של שאר המפעלים.

עוד מציין הדו"ח ש„שיטת תחשיב כזו של ממוצע ענפי גורמת עיוות שכן הצרכן משלם את חוסר היעילות בעבודה בגין המוצרים של כל חמשת המפעלים בעוד שבפועל חוסר היעילות מקבל ביטוי רק במפעל שמן".

הדו"ח מלמד כי ב„שמן" קיים חסרון יחסי בעלויות ייצור ומרכיב שכר עבודה גבוה יחסית לענף. על כן רואה הנהלת המפעל את יעדי ההבראה הראשונים בתחומים עיקריים אלה. תוכנית ההבראה של „שמן" מיועדת להתבצע בשלבים:

בטווח הקצר – ירוכז מאמץ להתגבר על בעיות תפעוליות, שיפור ההכנסות והקטנת ההוצאות בעיקר בתחום המוצר.

בתחום הבינוני־הארוך – מתוכננת „בנייה מחדש" של קווי המכירות תוך התמקדות בתחום הארגוני על ידי יתרונות הגודל הייחודיים ל„שמן", ובמקביל פיתוח מערך שיווק אגרסיבי. הגדלת סל המוצרים הן מייצור עצמי הן ממקורות אחרים במטרה לספק צרכים של לקוחות בשווקים מוגדרים.

לאור זאת הסכים הוועד, בתיאום עם מועצת הפועלים בחיפה על הפעלתה של תוכנית ההבראה, הכוללת בין השאר:

★ הפסקת עבודתם של העובדים הזמניים.

★ ניידות עובדים מהשרותים לייצור.

★ פיטורי עובדים.

★ פרישה מוקדמת של עובדים.

נסיונות לאיחוד מפעלי „חמת הנדסה" ו„סימת" חולון

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

במסגרת ההתארגנות בחברת „כור מתכת" השייכת לקבוצת הפלדה, הוחלט לאחד את המפעלים „חמת הנדסה" ו„סימת חולון", נוסף על מפעל „אגן מבנים" שאוחד בעבר עם „חמת הנדסה". הצורך באיחוד המפעלים, בצמצום התקורות ובנקיטת פעולות חיסכון נרחבות, הפך לכורח המציאות לאור התוצאות העסקיות של המפעלים הללו, שצברו הפסדים גבוהים מאוד בשנים האחרונות. [illegible]

במאזן המנהלים הפנימי של „כור" נמסר כי השיקולים המרכזיים לאיחוד המפעלים הם:

הדדיות בייצור – קיימת התאמה בחלק ניכר של פעולות הייצור בשני המפעלים. הציוד, הטכנולוגיה והמתקנים הקיימים יוצרים אפשרויות של שילוב הדדי ושימוש יעיל יותר באמצעי הייצור הקיימים. גם סמיכותם של המפעלים תורמת לנושא זה ומאפשרת ניוד קל של עובדים ומוצרים בתהליך.

צמצום תקורות – איחוד המפעלים מאפשר צמצום ניכר בתקורות הניהול, בשירותי הייצור ובפעלי ייצור ישירים. כן מתאפשר איחוד פונקציות מטה והנהלה, דבר המגביר את הבשור ההנדסי והשיווקי [illegible]

שוק ומוצרים – האיחוד מאפשר גיוון של סל המוצרים והרחבת השיווק. בעתיד תיבחן הרחבת הייצוא והעמקת השיווק של מוצרי מתכת בתחום הג'ובינג בארץ. כתוצאה מהשינויים הארגוניים וההתייעלות ישתפר כושר התחרות בפלחי שוק אלה.

רכש – רכש מושכל של חומרי גלם וחומרי עזר במפעל המאוחד בפרט ובמפעלי „כור מתכת" בכלל מהווה שיקול נוסף באיחוד המפעלים.

במגמה ליישם את תוכנית האיחוד [illegible] והוחל בהיערכות החדשה שבמסגרתה יפוטרו כ־140 איש.

מחקר: 70 אחוז מפרדסי השמוטי – מפסידים

מאת דויד מושיוב

70 אחוז בקירוב מפרדסי ההדרים מזן השמוטי מפסידים ומתוך השטח, המפסיד יותר משני שלישים, היתה היתרה שנותרה לכיסוי ההוצאות הקבועות לדונם – שלילית. תוצאה זו מצביעה על העובדה שלמעשה גם בטווח הקצר, בחשבון כלכלי נכון, לא כדאי היה לעבד את השטחים הללו; זאת, אם התמונה המצטיירת מהמחקר אכן מייצגת תוצאה קבועה ולא מקרית לשנה מסויימת – זה הממצא העיקרי של מחקר על רווחיות ענף ההדרים בשנת הכספים 1986/87 שהכין המכון לחקר רווחיות המשק החקלאי אשר פורסם בימים אלה.

המחקר קובע כי בעונה האמורה היו דרושים היבולים הבאים לדונם כדי שהחשבון הכלכלי, בממוצע, יהיה מאוזן: בשמוטי 4.6 טונות לדונם; באשכולית לבנה 5.4, בטבורי 5.3 ובוולנסיה 4.7 טונות לדונם.

עוד קובע המחקר כי מאז 1978 חלו שינויים משמעותיים ביותר בענף. השטח הכללי ירד והיקפו מסתכם בכ־320,000 דונם פרדס מניב, מהם מיוצגים במדגם של המכון כ־290,000 דונם. התפלגות השטח היא כך: 40 אחוז מהזן שמוטי, 20 אשכולית לבנה, 20 אחוז ולנסיה. תרגום ותמצות כל השינויים, שחלו בין שתי השנים 1978 ו־1987 כגון: רמת יבול לדונם, הוצאות הייצור לדונם, שינויים בשערי חליפין ובמדד המחיר לצרכן, מצביעים על ירידה דרסטית ברמת הרווחיות הריאלית לדונם בשיעור של 80 אחוז.

בממוצע כולל הסתיים החשבון ברווח של כ־70 שקל לדונם במחירי אפריל 1987, שהם שווי־ערך ל־43 דולר. חשבונות המכון הם בשער המשק או עד שער בית האריזה.

הזן שמוטי מהווה את עמוד השדרה של ענף ההדרים והוא מהווה 48 אחוז מכלל שטח ההדרים המניבים. הגיל הממוצע של המטעים הוא יותר מ־30 שנה היבול הממוצע לדונם היה כ־4.3 טונות בלבד עם 52 אחוז פרי לייצוא. רק 29 אחוז מהשטחים של זן זה היו רווחיים. ביותר מ־50 אחוז משטח השמוטי היתה רמת יבול נמוכה מ־4 טונות לדונם ובשטחים אלה היתה יתרת המזומן שלילית.

קרוב לרבע מהשטח המניב של האשכולית הלבנה הפסיד, מזה כשליש עם יתרה שלילית לכיסוי ההוצאות הקבועות. שטחים אלה הניבו פחות מ־6 טונות לדונם ואחוז הייצוא בהם היה נמוך – 33 אחוז.

60 אחוז משטח המניב של הזן טבורי הוא שטח בהפסד, רובו גם הוא עם יתרה שלילית לכיסוי הוצאות קבועות. ב־50 אחוז מהשטח היבול נמוך מ־3 טונות לדונם.

ברבע מכלל השטח המניב של הוולנסיה הסתיים חשבון הרווחיות בהפסד. מזה פחות ממחצית עם יתרה שלילית לכיסוי ההוצאות הקבועות. בשטחים המפסידים וכן בקבוצת הפרדסים עם הרווח הקטן ביותר, עד 100 שקל לדונם, גיל הזן בממוצע הוא 32 שנה.

תיסוף במרבית המטבעות הזרים בחודש ספטמבר

מסקר שערכו מומחי המכללה הפיננסית עולה כי בחודש ספטמבר 88 חל תיסוף נומינלי ברוב שערי המטבעות הזרים העיקריים למעט היין היפאני, בו חל פיחות נומינלי בשיעור של 1.49%, ובלירה שטרלינג בה חל פיחות נומינלי בשעור של 0.23%.

התיסוף במטבעות השונים היה בשיעורים שבין 0.13% בשער הדולר ועד לתיסוף בשיעור של 0.66% בשער הפרנק הצרפתי.

יש לציין, כי זה החודש הראשון מזה ששה חדשים שחל תיסוף נומינלי בשערו של הדולר.

במונחים ריאליים, ובהנחה ששיעור האינפלציה החודש היה 1.45%, השקל תוסף ריאלית כלפי כל המטבעות הנסקרים, למעט היין היפאני. שיעורי התיסוף הריאלי היו החודש בין 2.08% בפרנק השווייצי ועד ל־1.56% בשער הדולר.

סקירת שערי המטבעות בששת החדשים האחרונים מצביעה על פיחות נומינלי רק כלפי הדולר בתקופה זו, בשעור של 5.36%. במונחים ריאליים חל תיסוף ריאלי כלפי כל המטבעות הנסקרים בששת החדשים האחרונים. כל זאת, כאמור, בהנחה שמדד ספטמבר עלה ב־1.45%.

עוד עולה מהסקר שערכו מומחי המכללה הפיננסית, כי ב־12 החודשים שהסתיימו ב־9/88, מדד המחירים עלה ב־15.24% (בהנחה שמדד ספטמבר עלה ב־1.45%).

המשמעות היא למעשה, שבאותה תקופה השקל תוסף ריאלית כלפי כל המטבעות הנסקרים בשיעורים שבין 14.88% בפרנק השווייצי עד 3.53% כלפי היין היפאני.

תופעה בולטת נוספת היא כי שערו של סל המטבעות נשאר כמעט ללא שינוי מנובמבר 1987 (במשך 11 החודשים האחרונים).

מומחי המכללה בדקו ומצאו כי מבין המטבעות הנסקרים עדיין אין מטבע כלשהו שהשקעה בו היתה כדאית יותר מהשקעה בהצמדה למדד.

100 ש"ח שהושקעו בתחילת אוקטובר 87 בהצמדה למדד, ערכם היום 115.24 ש"ח, לעומת ערך היום של 111.16 ש"ח בעד אותה השקעה ביין היפאני, 102.35 ש"ח בלבד בדולר ארה"ב, 100.19 ש"ח בעד השקעה במארק הגרמני. ערכה של השקעה בסל המטבעות היום הוא 102.5 ש"ח.

נחנך מפעל „תיקו" בשותפות „קו אופ" ו„תיעוש"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

במעמד מזכ"ל ההסתדרות, ממלא מקום ראש העירייה וראשי משק העובדים נחנך בעפולה בסוף השבוע מפעל „תיקו" לאריזות פלסטיקה.

המפעל, בבעלות משותפת של „קו אופ" ו„תעוש" הוקם בהשקעה של 2.3 מיליוני שקלים.

תוצאות הפעלה בחודשי הרצה, שקדמה לפתיחה הרשמית של המפעל, עלו במידה רבה על כל התחזיות המוקדמות. אף שהציוד שנרכש הוא מהחדישים ומהמתקדמים בענף, היתה ההשקעה במפעל נמוכה במידה רבה מהתחזיות. ההתקנה עברה בהתאמה מלאה ללוח הזמנים המתוכנן.

המפעל מעסיק 25 עובדים. כמות ההזמנות הזורמות למפעל כבר עתה מבטיחה לו תעסוקה מלאה ואף שיופעל בשלוש משמרות, יהיה נאלץ לדחות חלק מההזמנות עד להרחבה נוספת, אשר תתחייב כנראה כבר בעתיד הקרוב.

פורסם מדריך מסווג ליצרני מזון ומשקאות

חברת „אינדקס פרסומים" הוציאה לאור באחרונה מדריך מסווג חדש לענף המזון והמשקאות.

המדריך נקרא „מזון ומשקה" וכלולים בו 6,002 גורמים בענף המזון והמשקאות, החל ביצרני ומשווקי ביצים, בצק, בשר, כלי מטבח, מים ובגדי עבודה, מקררים ומקפיאים ועוד.

יוסי גרעוני ועמוס אשרוב, מנהלי „אינדקס פרסומים", מציינים כי המדריך נועד למלא חלל ריק שהיה בתעשיית המזון והמשקאות, שבו נותני שירותים מחד גיסא ויצרנים מאידך גיסא התקשו לאתר זה את זה בהעדר כלי תקשורת ביניהם.

נדל"ן / אבי שוברט

ירידה בהתחלות הבנייה ברבעון השני של 1988

ירידה של כ־22 אחוז בהתחלות הבנייה ברבעון השני של 1988 לעומת הרבעון הראשון – 4,920 לעומת 6,370 – כך עולה מנתוני המרכז למידע ולניתוח כלכלי של משרד הבינוי והשיכון בראשותו של ד"ר צ'רניאבסקי.

הירידה הגדולה בשיעור של 66 אחוז היא בהתחלות בנייה בבנייה הציבורית לעומת ירידה של 6 אחוזים בהתחלות בבנייה הפרטית.

לעומת זאת בגמר הבנייה חלה עלייה ברבעון השני של 1988 לעומת הרבעון הראשון בשיעור של 11 אחוז.

קניון השרון: 90% הושכרו

מרבית שטחי קניון השרון בנתניה, כ־90 אחוז, הושכרו ובימים אלה מתבצעת מסירת החנויות לשוכרים כדי להשלימן ולהתאימן כל אחד לצרכיו. במקביל מתבצעות עבודות הגמר והתקנת המערכות ולפי התחזיות הקניון ייפתח בתחילת השנה הבאה.

תרומת הקניון לתזרים המזומנים של קבוצת „אלרוב", עלפי סקירת יו"ר מועצת המנהלים של החברה אלפרד אקירוב, תגיע לכ־5.4 מיליון דולר.

חוזי השכירות בקניון השרון בנתניה בנויים כך שדמי השכירות מחושבים עלפי מחיר בסיסי לשטח המושכר בהצמדה למדד המחירים לצרכן או אחוז מן המחזור משולמים לפי הגבוה שבהם.

ביקוש לדירות־וילה בפסגת זאב

חברת „אשדר" מכרה תוך כחודשיים 16 דירות־וילה מתוך 20 שהיא בונה בפסגת זאב ליד ירושלים. דירות־הוילה מוצעות בסטנדרד בניה גבוה בחמישה מבנים נפרדים. לדברי החברה, סיבת הביקוש העירני נעוצה בכך שאין מוצע כיום מוצר דומה בפסגת זאב ובסביבות ירושלים ביחס כה נמוך של מחיר לסטנדרד.

כל מבנה כולל שתי דירות־קרקע ושתי דירות בקומה א'. כל הדירות הן בנות 4 חדרים כל אחת על שטח של 92 מ"ר. לדירות־הקרקע צמודה גינה בשטח של כ־150 מ"ר ואילו דירות קומה א' יכולות לגדול לתוך חלל הגג כ־60 מ"ר נוספים (3 חדרים) עד 150 מ"ר. לכל בנין מצמידה „אשדר" מקלט, היכול לשמש כחדר כושר או כמועדון לילדים.

כן מבטיחה החברה סטנדרד בניה גבוה ותוספות מיוחדות כמו דלת ביטחון וסורגים.

מחיר כל דירה הוא כ־177,000 שקל כולל מע"מ ופיתוח.

שני פנטהאוזים ב„גני בורוכוב"

מרכז למכירת שתי דירות הפנטהאוז בפרוייקט „גני בורוכוב" (בתמונה) בגבעתיים יתפרסם בימים הקרובים. המדובר בדירת פנטהאוז גדולה המשתרעת על פני 275 מ"ר כולל הגג ומכילה חמישה חדרים + חדר על הגג, ודירת פנטהאוז קטנה יותר בשטח של 260 מ"ר כולל הגג ומכילה 4 חדרים + חדר על הגג. יצוין, כי זו פעם ראשונה שחברה קבלנית מגיעה מכרז למכירת דירות בשל הביקוש הרב. מחברת „משולם לוינשטיין" נמסר כי אין החברה מתחייבת למכור את שתי הדירות דווקא למי שיציע את המחיר הגבוה ביותר, והיא אף קבעה מחיר מינימום: 370,000 דולר כמחיר התחלתי לדירת [illegible] כמחיר התחלתי לדירת הפנטהאוז השניה. המעוניינים להשתתף במכרז יפנו למשרדי החברה באתר „גני בורוכוב" או בבנייני „הדר דפנה".

הצלחה ל„גן הערמונים" ברמת גן

חברת „גני ערמונים" הצליחה למכור עד היום 28 דירות (כבנין שלם) בפרוייקט „גן הערמונים" שהיא בונה ברמת גן. החברה, בבעלות איש העסקים האמריקאי סול קסט, בונה בפרוייקט זה שישה בניינים בני שבע קומות.

עבודות הבניה באתר, בצורה המזרחי של רמת גן, החלו במקביל לעבודות הפיתוח התשתית שמבצעת במקום העירייה. היא תסלול את הכביש ההיקפי לשכונה ותניח את קווי המים, החשמל והתקשורת.

בפרוייקט דירות בנות ארבעה וחמישה חדרים, ארבע דירות בכל קומה. מחיר הדירות נע בין 110,000 דולר ל־150,000 דולר לא כולל מע"מ.

לדברי גורמים בענף הבניה, אם אכן תמומש התוכנית, היא תצדיק את המחירים הגבוהים במיוחד הנדרשים בעד הדירות.

החלו עבודות ב„נוף רחובות"

בימים אלה החל ביצוע עבודות התשתית של שכונת „נוף רחובות" (גבעת האהבה) ברחובות. עד היום החלו לבנות בנין בן חמש קומות (תשע דירות) ונמכרו בו ארבע דירות. במשרדי החברה ברחובות, „גזית ספיים", שהיא חברה־בת של „גזית ושחם", יש התעניינות בקוטג'ים שייבנו בשכונה.

בניית השכונה החדשה, הכוללת 70 קוטג'ים ו־330 דירות בבניינים מדורגים בני שלוש וחמש קומות, החלה במקביל לעבודות הפיתוח. עבודות אלו כוללות סלילת כביש עוקף, סלילת „כבישים הולנדיים" והנחת תשתית למים, ביוב, חשמל, טלפון וטלוויזיה. *שתי החברות הקבלניות ישקיעו בפיתוח כארבעה מיליון דולר.*

מחיר קוטג' בפרוייקט, ששטחו 160 מ"ר ברוטו על מגרש של 350 מ"ר, הוא 180,000 דולר. מחיר דירה של 4 חדרים, 110 מ"ר, 100,000 דולר. מחיר דירה של 5 חדרים, 125 מ"ר, 120,000 דולר.

1.3 מ' ש"ח להחכרת מגרש במבשרת ציון

יוסף בנית זכה במכרז של מנהל מקרקעי ישראל להחכרת מגרש לבנית 40 יחידות דיור בשכונה ג' במבשרת ציון שליד ירושלים. שטח המגרש 14,155 מ"ר והשטח לבניה 6,370 מ"ר. הזוכה ישלם 1.3 מיליון ש"ח.

במכרז אחר לשני מגרשים של כ־500 מ"ר כל אחד במבשרת ציון זכו יגאל אבידן ואליהו עבאראן. אבידן ישלם 117,000 ש"ח, כמעט כפול ממחיר המינימום, ועבאראן ישלם 108,000 ש"ח.

מצרים מאיצה פיתוח תיירותי בסיני

מאת ג. בנור

העברת מלון „סונסטה" לידיים מצריות תזרז מאוד את הקמתה של הריביירה המצרית שמדרום לאילת. המצרים מנסים לפתח את אתרי התיירות שלחוף ים סוף וגולת הכותרת אמורה להיות כ־20 קילומטרים בלבד מדרום לאילת. שם מתכוונים המצרים לבנות 2000 חדרי מלון (כמחצית מספר חדרי המלון באילת), נמל מים עמוקים, שדה תעופה וצומת כבישים.

מלונאי אילת אינם חוששים מתוכניות הפיתוח של שארם א־שייח, דהב ונואייבה – כל אלה מרוחקים יחסית. הם מוטרדים מכה שעלול לקרות בעודפה של אילת: הצירוף של אתרים מרגשים, נופים פתוחים, מחירים נמוכים במיוחד ושירות ברמה גבוהה עלול לפגוע גם בתיירות הפנים וגם בתיירות החוץ.

כדי להתמודד עם עיר התיירות המצרית החדשה יבקשו המלונאים סיוע ממשלתי „בדומה לסיוע שהמצרים מעניקים לתיירנים שלהם". אשר לשכר העבודה הנמוך (כ־80 דולר לעובד בחודש), יבקשו מלונאי אילת הקלות במסים והקצבת כספים לצורך שיכונם של העובדים בעיר הקיט הדרומית.

מאז הרצח בראס בורקה אין הישראלים מציפים את חופי סיני. כ־1000 ישראלים חוצים כל חודש את מעבר הגבול בטאבה בדרכם לחופי האי סיני. את האשרה (לסיני בלבד) אפשר לקבל במעבר הגבול והיא תקפה לשבוע.

המצרים משקיעים מאמצים רבים בנסיונות לשכנע את הישראלים ש„המצב הבטחוני טוב בהרבה משהיה וש*ראס בורקה לא יחזור על עצמו*". הישראלים עדיין לא השתכנעו אבל מי שמגיע בכל זאת לאתרים המוכרים והחביבים ימצא שם תנופת פיתוח בלתי רגילה: בשארם עומדים המצרים להשלים בנייתם של 1000 חדרי מלון, באזור דהב כ־250 חדרים ובאזור נואייבה עוד 500. כפרי נופש צצים בכל אתר, גם באהלים וחושות בדוויות, העומדות לרשות התיירים במחירים שבין 2 דולר ללילה עד 80 דולר לזוג במלונות הפאר של שארם „גאזאלה" ו„פירוזו הילטון".

בשש השנים שחלפו מאז נסיגת ישראל מסיני, פיתחו המצרים את האתרים הקיימים, פרסו רשת כבישים לאורכה הכולל 1500 קילומטרים, הקימו כמה מעגנות ותבל שמשמש את עולי הרגל למכה והתקינו מערכת תקשורת משוכללת.

הקצב איטי, אבל גם הצב מגיע ליעדו ומלונאי אילת יודעים שבתוך שנים אפשר שהם ייחשפו אל מערבולת תחרותית שלא היתה מוכרת להם עד כה.

יתכן כי אילת תיפגע. ברור כי הישראלי הממוצע יהנה מחלופה זולה לאילת היקרה. לקראת היום הקובע מדברים מלונאי אילת על „שיתוף פעולה עם המצרים" ואילו המצרים מצידם בטוחים כי חיסול הסכסוך בטאבה וזכרון ראס בורקה [illegible] ההולך, יביאו להם את אלפי הישראלים „שיביאו" לסיני פרנסה מכובדת. העברת מלון „סונסטה" לידיים מצריות או אי העברתו רק יעכבו את התהליך בשנתיים או בשלוש, תהליך הנמצא בעיצומו ואין ספק כי יש בו כדי לרסן את שכנינו ולהקטין סכנת התלקחות אפשרית.

פועל מצרי על רקע מלון „גאזאלה" בשארם

ב„אליאנס" שוב עובדים מהיום

„שכון עובדים" תפעיל היום או מחר את „יובל גד"; עובדי „גלנויט" ו„שטיחי כרמל" מתבצרים במפעלים

מאת אבי שרביט ודני צוקרמן, סופרי „דבר"

העבודה במפעל הצמיגים "אליאנס" מתחדשת מהבוקר לאחר שהמפעל היה סגור ארבעה וחצי חודשים. כניסת העובדים תיעשה בהדרגה במשך ימים אחדים.

בימים האחרונים נעשתה פעולה נמרצת על־ידי מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, ועל־ידי כונס הנכסים עו"ד עמרם בלום כדי להבטיח את העברת הכספים הדרושים לפתיחת המפעל.

על־פי תוכנית ההבראה שגיבש בלום, יחזרו לעבודה 750 עובדים מתוך 1050 שועסקו במפעל לפני סגירתו.

לדברי המנכ"ל ינון עורזני, נערך שירות התעסוקה לטפל בעובדים שלא יחזרו לעבודה ויציע להם עבודות חלופיות או הסבה מקצועית.

„יובל גד"

חברת „שכון עובדים", שרכשה את מפעל „יובל גד" לבניה טרומית באשקלון, תתחיל בהפעלתו היום או מחר לאחר שאתמול סוכם כי 61 עובדים יפוטרו, כפי שסוכם עם קונצרן „כור" לקראת מכירת המפעל על פי סיכומי הוועדה בראשות סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מאיר גת. מזכיר מועצת פועלי אשקלון אריה עוזר מסר אמש כי 12 מהמפוטרים יוצאו לגמלאות.

„סנפרוסט"

נציגי מועצת פועלי אשדוד והנהלת מפעל „סנפרוסט" למזון מוקפא לא הגיעו להסכם על גובה הפיצויים שישולמו ל־27 מפוטרים. בזמנו סוכם, בהסכמת שופט השלום באשדוד שלמה שהם, על הפסקת השביתה שפרצה על רקע זה במפעל ותשלום שכרם של המפוטרים עד 4 באוקטובר. עד מועד זה היה על הצדדים לסכם ביניהם את גובה הפיצויים שישולמו למפוטרים, אך לא הושג סיכום. השופט החליט להשאיר את המצב בעינו עד 12 בחודש מתוך הנחה שעד אז יגיעו שני הצדדים להסכם.

„גלנויט" ו„שטיחי כרמל"

600 עובדי מפעלי "גלנויט" ו"שטיחי כרמל" התבצרו במפעלים באור עקיבא בעקבות החלטת העובדים להשביתם וכדי למנוע הוצאת סחורות.

זה יותר משבוע חל נתק במשאיומתן בין נציגי העובדים להנהלה ולמרות ההכרזה על שביתה, בעקבות הצבעה חשאית של העובדים, לא חידשה האחרונה את המגעים עם נציגי העובדים.

במהלך יום אתמול ערכו העובדים אסיפות בשטח המפעלים ונערכו למשמרות שיחזו במקום 24 שעות ביממה. להערכת מזכיר מועצת הפועלים אלברט ששון, ההנהלה לא חדשה את המגעים עם העובדים כדי שיהיה רעש ובעקבותיו תיחלץ הממשלה לעזרת בעלי החברה.

מהנהלת "שטיחי כרמל" לא ניתן היה לקבל תגובה.

יתבן מפרק ל„מסוויות הדרום"

סופר „דבר" לענייני עבודה מוסר: ההסתדרות שוקלת ליזום מינויו של מפרק מפעיל למפעל „מסוויות הדרום" המושבת באופקים – מסרה אתמול יו"ר ועדת התעסוקה בהסתדרות, עליזה תמיר.

לדבריה, כל הנכונות להגיע להידברות עם נציג הבעלים, שמואל בראורי, עלו עד כה בתוהו ומלשכתו נמסר שהוא עדיין שוהה בחו"ל.

אתמול העניקה ההסתדרות הלוואה עומדת לכל אחד מעובדי „מסוויות הדרום" ול־13 עובדים שפוטרו מהמפעל, בסך 500 ש"ח לעובד, לאחר שהעובדים לא קיבלו את שכר ספטמבר.

חניה חינם באיזורים מורחבים לתושבי תל אביב מ־16.10

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל אביב

תושבים המתגוררים במרכז ובלב תל־אביב יוכלו לחנות, החל ב־16 באוקטובר, בחינם באיזורי חניה שבתחום מגוריהם – מסר אתמול יוסף גבעול, ראש אגף התנועה בעיריה במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל אביב.

הוא מסר כי ממועד זה יהיו בעיר שבעה איזורים בלבד וכל תושב יוכל לחנות ללא כרטיס באיזור הגדול פי שישה מהאיזור שבו חנה עד היום.

על פי שיטה זו איזורי החניה ברמת אביב ובשכונת מנטיפיורי לא ישונו וכן תישמר זכות חניה עדיפה למחזיקי תוי חניה מיוחדים במדרחוב אנגל וברחוב ברט ברמת אביב.

מנהל אגף התנועה בעיריה, שלמה פלדמן, מסר כי תוקפם של תוי החניה הנמצאים כיום בידי התושבים יפקע ב־1 בינואר 1989 וכל תושב בעל רכב, שכתובתו הרשומה בתעודת הזהות באיזור מרכז העיר, יוכל לקבל חינם תו חדש לאיזור המורחב. תחום האיזור שבו יחולק תוי החניה החדשים הוא נחל הירקון בצפון, דרך יפרתל אביב, רחוב אילת בדרום, דרך נמיר (חיפה) והדרך פתח תקוה במזרח והים במערב.

בתקופת הביניים עד 1 בינואר 1989 יוכלו התושבים להשתמש בתווים הקיימים, אך יהיו מוגבלים לאיזור התניה הקטן הנהוג עתה.

גבעול מסר כי באיזורי החניה החדשים במרכז העיר קיימים 27,000 מקומות חניה, בהם 21,000 מקומות מסומנים במסגרת החניה המוסדרת באמצעות כרטיסי חניה. במקומות אלה יכולים תושבי האיזור לחנות ללא תשלום.

תחרות לשיפור השירות בתחנות התדלוק

מאת אבי שרביט, סופר „דבר"

שר האנרגיה והתשתית משה שחל הודיע אתמול כי בהמשך להפעלת תוכנית הרפורמה במשק הדלק ובהתאם לאחד הסעיפים בהסכם הדן בשיפור השירות לצרכנים, תחל בימים הקרובים תחרות בין תחנות הדלק.

השר הודיע כי בכוונתו לקיים את התחרות למרות התנגדותן של חברות הדלק וציין את שיתוף הפעולה שזכתה לו הוועדה לשיפור השירות בהנהגת התחרות בתחנות התדלוק מנציגי בעלי התחנות.

בתחרות יזכו 12 תחנות: ארבע מכל חברה, אחת מכל מחוז. כל צרכן יתבקש למלא שאלון על טיב השירות שיכלול מראה כללי, ניקיון, אדיבות ושירות. בין ממלאי השאלונים יוגרלו 12 גלויות אשר שולחיהן יזכו באספקת דלק חינם במשך שנה.

חוקרים יצאו לתעד בתי כנסת בבודפשט

מאת יהיב לוי, סופר „דבר" בירושלים

משלחת חוקרים מהמרכז לאמנות יהודית באוניברסיטה העברית יצאה אתמול להונגריה לתעד את בתי הכנסת בבודפשט.

ארבעת חברי המשלחת יעסקו בשבועיים הקרובים בצילום, זיהוי, תיאור בכתב ומדידה של מבנים ותשמישי קדושה של 18 בתי כנסת פעילים שם. הכוונה לקטלג את החומר ולפרסמו.

בראש המשלחת עומדת ד"ר ברכה יניב, ראש המדור לבתי כנסת ותשמישי קדושה שבמרכז הנזכר. ביקורה של המשלחת נערך בהזמנת הקהילה היהודית בהונגריה והוא נערך בעקבות פניית המרכז שהועברה באמצעות הקונגרס היהודי העולמי.

חוקרי המרכז תיעדו בתי כנסת במצרים וביוגוסלאוויה.

פועלי „תגם" החליטו לרכוש את המפעל – בתמיכת ההסתדרות

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

עובדי מפעל „תגם" לייצור תבניות ליציקה פלסטית בכרמיאל, החליטו, בשיתוף ההסתדרות, לפתוח בהליכים להעברת הבעלות לידיהם. זאת, לאחר שהנהלת המפעל הודיעה להם ולמועצת פועלי כרמיאל כי בדעתה לסגור אותו.

מזכיר מועצת פועלי כרמיאל, עזרא פיק, טוען כי המפעל, המעסיק 25 עובדים תושבי כרמיאל, הוא היחיד בארץ העוסק בעבודות מתכת עדינות ומייצר תבניות פלסטיות ביציקה. לדבריו, בעקבות הודעת בעל המפעל אשר גולן כי בדעתו לסגור, נערכו בדיקות ראשוניות שהצביעו כי מדובר במפעל רווחי המסוגל להתקיים בכוחות עצמו.

בהצבעה שנערכה במפעל הוחלט ברוב קולות מוחלט על הרכישה. החלטה על כך הועברה לוועד הפועל של ההסתדרות. לצורך קניית המפעל ירכשו העובדים מניות מתשלומי הפיצויים שיקבלו בעקבות העברת הבעלות. כן תעזור ההסתדרות באמצעות קרן מיוחדת שהוקמה למטרה זו.

לפני ההצבעה הסבירה רעיה רסיג, ראש האגף לדמוקרטיה תעשייתית, את הליכי הרכישה.

לא תאושר תוכנית לימודים נוספת

אם יימנע מתלמידים להשתתף בה מסיבות כלכליות

משרד החינוך לא יאשר תוכנית לימודים נוספת בבתי־הספר אם יימנע אפילו מתלמיד אחד להשתתף בתוכנית בגלל אי־יכולתו לשלם מסיבות כלכליות. זאת הורה שר החינוך יצחק נבון לצוות מומחים שמינה כדי להכין הוראות לבתי־הספר במסגרת המאבק ב„חינוך האפור". על כך מוסר דובר המשרד.

הצוות, בראשות יועצו הפדגוגי של השר ד"ר דב גולדברגר, כולל את אנשי המינהל הפדגוגי במשרד החינוך, נציגי ארגוני המורים, מרכז השלטון המקומי וארגון המורים הארצי. ההוראות יפורסמו בקרוב בחוזר שיפיץ מנכ"ל המשרד ד"ר שמשון שושני.

שר החינוך ביקש מהצוות לקבוע כללים מחייבים להפעלת תוכנית לימודים נוספת בבתי־הספר תוך כדי הדגשה כי לא יהיה מצב שתלמידים מאוכלוסיות חלשות לא יהנו מהתוכנית בגלל המצב הכלכלי של משפחותיהם. תוכנית לימודים נוספת מותרת להפעלה, ביוזמת ההורים ובמימונם, על־פי חוק חינוך ממלכתי. מדובר בשעות לימוד נוספות מעבר לשעות שנקבעו בתוכנית הלימודים הרשמית.

בהנחותו את הצוות קבע השר נבון כי יש להורות לבתי־הספר כי בעת קביעת גובה ההשתתפות הכספית המוטלת על ההורים, יילקחו בחשבון מספר הילדים במשפחה המשתתפים בתוכנית הנוספת. כן החליט השר כי בכל בית־ספר תקום ועדה בראשות המנהל שתקבע מי הם התלמידים שמסיבות כלכליות יהיו פטורים לחלוטין מתשלום.

ראשי מועצות ערביות מתכוונים לפנות לבג"צ בקשר לקיום הפגנה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

ראשי המועצות של הכפרים ג'דיידה וכפר יסיף בגליל המערבי מתכוונים לפנות היום לבג"צ בשם ראשי מועצות ערביות נגד מפקד משטרת מרחב הגליל, תנ"צ יעקב גנות והמשטרה, מאחר שבקשתם לקיים הפגנה מחר נדחתה על ידי האחרונה.

על פי החלטת ועד ראשי המועצות הערביות, אמורות לשבות מחר כל המועצות. ראש מועצת כפר יסיף, נימר מורקס, אמר כי השביתה אמורה לכלול רק את השירותים העירוניים. הלימודים בבתי הספר יהיו כרגיל. השביתה נועדה למחות על אי־ביסוס גרעונות, אי־היענות משרד הפנים לבקשות להקים ועדות תכנון ובניה לכל כמה כפרים, אי־הזרמת תקציבים לפתרון בעיות הביוב, הריסת בתים לא חוקיים וכן על הדיון למזג את אבו סנאן עם כפר יסיף.

מלבד ההשבתה תכננו ראשי המועצות לקיים תהלוכה מכפר יסיף. לדברי שולחי הבקשה להפגנה נימק תנ"צ גנות את דחייתה בדברים שאמרו לו ראשי מועצות מכר ואבו סנאן, כי אם תתקיים הפגנה „עלול להישפך דם". כעת מחכים ראשי המועצות הערביות לתשובה שלילית שתימסר לידם בכתב במשך היום, ועמה יפנו לבג"צ.

תגובת המשטרה

דובר מרחב הגליל, מפקח שלמה מוראד, אישר כי הבקשה להפגנה ולתהלוכה נדחתה לאחר עיון על ידי גורמים בכירים במרחב הגליל, כולל המפקד הצפוני של המשטרה, ניצב שלמה חזון. לדבריו, התהלוכה היתה גורמת בעיות קשות הן בשמירת הסדר הציבורי והן בהקשר למחלוקת בין ראשי מועצות ערביות בגליל שאחדים מהם התנגדו לקיומה.

נהרגו בחולון

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

בשתי תאונות דרכים שארעו אתמול בחולון נהרגו הולכת רגל כבת 50 ונהג אופנוע בן 47.

בשעה 0840 פגע טנדר פורד 484 לבן ברחוב ויצמן בהולכת רגל אביבה קליימן. הרכב נמלט והנהג נעצר זמן קצר אחר כך בביתו בחולון.

ב־2.30 בצהרים פגעה מגעה משאית ליד מקווה ישראל ברוכב האופנוע.

מרכז ארצי לטיפול ביתר כולסטרול – ב„רמב"ם

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

מרכז ארצי לטיפול ביתר כולסטרול בדם בשיטה החדשה יופעל בבית החולים רמב"ם בחיפה בהמלצת החברה הישראלית לטרשת עורקים ומשרד הבריאות בשיתוף עם קופת החולים הכללית.

שיטת הטיפול, שפיתח פרופ' צ.זיידל מגטינגן בגרמניה המערבית, מופעלת בעזרת מכשיר מיוחד המסנן את דמו של החולה ומסלק את הכולסטרול „הרע" (אל.די.אל), ולאחר מכן מוחזר הדם הנקי בלי הכולסטרול. השיטה מיועדת בעיקר לחולים קשים שאינם מגיבים לטיפול בדיאטה ואין לא לתרופה. השיטה נהוגה בשם לכלולי הקשורות באמרורה בארה"ב, באירופה וביפן.

משך הטיפול בשיטה החדשה כשעתיים ויש לחזור עליו כל שבועיים.

ראש הממשלה מבטיח לחקלאים תשובות ענייניות תוך זמן קצר

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

במשלחת של נציגי החקלאים, המרכז החקלאי על תנועותיו והתאחדות האיכרים, נפגשה אתמול עם ראש הממשלה יצחק שמיר ותבעה להפסיד לאלתר מענק בסך 100 מיליון שקל לפיצוי החקלאים על נזקי השרב.

המשלחת תבעה מראש הממשלה, נוסף על כיסוי הנזקים, גם הקמת קרנות בשותפות של החקלאים והאוצר לעידוד היצוא החקלאי והפעלת הסכום של 25 מיליון שקל המצויים בתקציב המדינה לשנת הכספים 1988/89 במסגרת האשראי המכוון להסדר חובות ההתיישבות.

במהלך הפגישה תיארו נציגי החקלאים את מצבה של החקלאות, אשר הידרדר בתקופת כהונת הממשלה הנוכחית. למרות התמיכה המודגשת שמקבל המגזר החקלאי ממעצבי המדיניות ומראשי המדינה והאוצר בשטח, לא נעשה כמעט דבר משמעותי, אמרו החקלאים.

„לפני שנה קיימנו פגישה בהרכב דומה והעלינו את מצוקות החקלאים", אמר אליהו איזקסון, „אך מאז לא קרה דבר. למרות הדיונים המקיפים שערכה הממשלה ומשרדי החקלאות והאוצר בענייני חובות החקלאים, הם תופחים בגלל הריבית הגבוהה על ההלוואות: מסכום של שלושה מיליארד שקל עלו לחמישה מיליארד בתקופת כהונת הממשלה הנוכחית. על אף הייצור החקלאי הורדה ניכרת ברמת החיים של החקלאים", ציין איזקסון.

מזכיר המרכז החקלאי שמחה אסף קבע כי כל סחבת בפתרון בעיות אלה תהפוך את מצוקות החקלאים לבעיה שאי־אפשר יהיה לפתור אותה.

ראש הממשלה גילה הבנה לתביעות החקלאים והבטיח להשיב תשובות ענייניות תוך פרק זמן קצר.

במשלחת השתתפו נשיא התאחדות האיכרים איזקסון, מנכ"ל התאחדות האיכרים שלמה רייזמן, מזכ"ל המרכז החקלאי אסף, יו"ר האגף המשקי חיים מולכו, גדליה גל ויוחנן דניאל מזכירי תנועת המושבים, מזכיר התק"ם אהרון ידלין ומזכ"ל הקיבוץ הארצי עזרא רבין.

שבוע־עבודה מקוצר בעיריית חיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

עיריית חיפה תצטרף השבוע למוסדות ולמפעלים שהנהיגו שבוע עבודה בן חמישה ימים.

דובר העיריה מסר כי מספר שעות העבודה לא ישתנה ומחלקות השירותים יעניקו אותם שישה ימים.

יום העבודה הפנוי ייקבע על ידי סידורי עבודה פנימיים. המגמה היא לקבוע אותו ליום שישי. לפרטים נוספים אפשר לפנות למוקד העירוני 106 הפועל כל ימי השבוע, 24 שעות ביממה.

ועידת פועלי המזון נפתחה בירושלים

הוועידה השלישית של הסתדרות פועלי המזון נפתחה אתמול בירושלים במעמד מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ונציגי התאחדות התעשיינים ומועצת פועלי ירושלים – מוסר דובר ההסתדרות.

במרכז דיוני הוועידה, שימשכו הערב – המאמצים לשפר את תנאי העבודה והשכר בענפי המזון והקדשת תשומת לב מיוחדת להשתלמות עובדים ולהכשרתם להשתלבות בתהליכי ייצור המבוססים על טכנולוגיות מתקדמות.

את דיוני הוועידה מנחה ומנהל מזכ"ל פועלי המזון, משה סברדסקי, העומד לבחירה מחדש.

בקיצור

★ בית המשפט המחוזי בתל אביב יצא אתמול בקריאה לבתי המשפט לפרוש את הגנתם על קטינים הנופלים קורבן למעשים מגונים. זאת, במסגרת החלטתו לגזור על מהמוד רגב (28) מטול כרם שנתיים וחצי מאסר לאחר שהורשע, על פי הודאתו, בתקיפה מינית של ילדה בת 6 וחצי.

★ סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב, ד"ר אליהו וינוגרד, דחה אתמול את בקשתה של חברת „בי.אס.סי", העוסקת במתן שירותים עסקיים לייצוא, למנות לה כונס.

★ חברת „אדיג פלסטי" מאבן יהודה, העוסקת בייצור ושיווק אריזות פלסטיקה, הגישה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה למתן צו לפירוק חברת „עסיס" בשל חוב של כ־85,000 ש"ח. טרם הוגש כתב תשובה.

★ שופט מחוזי בבאר שבע ציווה אתמול לעצור עד סיום ההליכים המשפטיים את מי שהיה בעבר רכז המודיעין של משטרת באר שבע ואת אשתו, החשודים בניהול רשת הברחת הרואין מהולנד לישראל וכן אשה נוספת שהיתה מעורבת בפרשה. בני הזוג הם מרדכי (38) שכיני ורעייתו ארלט (35).

הודעה

אני מודיע בזה שמאז 1976 נבחרתי ע"י תומכי בכפר מכר לעמוד בראש החזית הדמוקרטית.

אני רואה עצמי מחויב בקו של החזית עד עצם היום הזה. לא היה ולא יהיה לי חילוקי דעות עם החזית וראשיה.

אני מחויב לבצע את החלטות ועד ראשי המועצות המקומיות שהוא המנהיג הנבחר של ראשי המועצות הערביות.

אני מבקש להבהיר שלא הייתי אף פעם עם הליכוד ולא אהיה ליכודניק אף פעם.

כמו כן אני מצהיר בזה שאינני חבר באף מפלגה ואני קשור עם החזית המשותפת עם רק"ח בהיותי יו"ר החזית הדמוקרטית בכפר מכר.

מחמוד חליל סאלח
ראש מועצת מכר

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים
(הוראת שעה)
המחירים מרביים לקרפיונים חיים באילת) התשמ"ט — 1988.

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7(א) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ז – 1986 (1), וסעיף 15(א) לחוק איזור סחר חפשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה – 1985(2), אנו מצווים לאמור:

מחיר מרבי 1. מחיר המרבי בשקלים חדשים לקילוגרם קרפיונים חיים המצויים באיזור אילת והנמכרים ביד עוסק תושב איזור אילת והיה, על אף האמור בצו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים לקרפיונים חיים), התשמ"ח – 1988(3), כלהלן:

(1) במכירה לקמעונאי במחסנו של סיטונאי 3.98

(2) במכירה לצרכן בחנותו של קמעונאי 5.29

ביטול 2. צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים לקרפיונים חיים באילת) (מס') התשמ"ח 1980 (ו) – בטל.

תחילה 3. **תחילתו של צו זה ביום כה' בתשרי התשמ"ט (5 באוקטובר 1988).**

משה ניסים — שר האוצר
אריה נחמקין — שר התקלאות

האוניברסיטה העברית
בית הוצאת הספרים ע"ש י"ל מאגנס
אבל על פטירתו של
מר **כתריאל כ"ץ**
ומביע תנחומים למשפחה ואבלה.

מועצת פועלי תל־אביב־יפו
אבלה
על פטירתו של
יהושע ריעני ז"ל
מוותיקי העובדים בבית־ברנר
ומשתתפת בצער המשפחה
תדי קאופמן – מזכיר המועצה
חברי־המזכירות וחברי־העובדים

קרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ

הודעה

ניתנת בזה הודעה כי ביום שלישי, ז' חשון תשמ"ט 18 באוקטובר 1988 בשעה 9.30 בבוקר תתקיים אסיפה כללית שלא מן המניין לשם קבלת החלטה רגילה במשרד הרשום של החברה רחוב ביאליק 155 ר"ג

סדר היום:
בחירת רואה חשבון של החברה לשנת 1988
בשם מועצת המנהלים
סימה פיק
מזכירת הקרן

ליעקב ומשפחת שור
השתתפותנו באבלכם במות
הרעיה ואם המשפחה
אסתר
חברים:
אבישר מרדכה וביבה, לבב יעקב וכרמלה,
אורן בנו ופרנקה, לובצקי מרים דני ואסתר
בלינקי דבורה, רמינובין בצלאל
הופמן חיים וקלרה, ריס משה והדסה
זקימובין שאול ואלקה

הננו משתתפים בצערו של החבר
אמנון בר מגן
על מות
אחיו ז"ל
רשות השיפוט בהסתדרות
הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו

למכריו יעקב ואביהו שור והמשפחות
משתתפים בצערכם הכבד
על פטירתה של הרעיה, האם והסבתא
אסתר שור ז"ל
ההנהלה והעובדים
סולל בונה ארצות חוץ בע"מ

קבלת מודעות 24 שעות ברחוף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363
239952

לגבי וישראל פבסהולד
לנישואי הבת
איריס עב"ל **מיכאל**
שפע ברכות
צפורה ושמעון פינס

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
האגף לאירגון ומועצות הפועלים

מחר, יום חמישי 6.10.88 יקיים אגף האירגון ומועצות הפועלים את הישיבות הבאות:

בשעה 10.00 **ישיבת ועדת התקנון**
בשעה 11.00 **ישיבת הנהלת חבר מזכירי מועצות הפועלים**

הישיבות הנ"ל תתקיימנה בחדרו של יו"ר האגף.
בשעה 17.00 **ישיבה מורחבת של מליאת אגף האירגון ומועצות הפועלים** באולם ישיבות קומה 7 בוועד הפועל

על סדר היום:
☆ תקנון מועצות הפועלים
☆ קרן תנופה לצמיחה
☆ מבצע „עץ תחת עץ"
☆ שונות

נא לדייק.

הטור השבועי

כנס הסברה על מהלך חדש בהסתדרות –

ב־15 בספטמבר ש.ז. התכנסו בבית הספר לפעילי ההסתדרות יושבי ראש הסניפים וראשי הארגונים בהסתדרות הגימלאים. נכחו 100 חברים. פתח והינחה אריה סריג מנהל האגף לארגון אשר הציג את מטרת הכנס. הח' אורי אלפרט הרצה על פעולות האגף לאיגוד המקצועי שהוא עומד בראשו. הח' אליהו רייף יו"ר הסתדרות הגימלאים פירט את תכניות לפעילות של הסתדרות הגימלאים בעתיד, הוא התעכב במיוחד על הופעת הרשימה העצמאית לכנסת של ד"ר אבא גפן והסביר את הנזק שהיא עלולה לגרום לציבור הגימלאים. הח' גדעון בן ישראל הרצה על המהלך החדש בהסתדרות על הצורך ברפורמות בקופ"ח וחברת העובדים והודיע שהוא רואה את עצמו כמייצג את האינטרסים של הגימלאים בוועדה המרכזית. בדיון השתתפו הח"ח: י. צוקרמן, זהבה גולדמן, ד. גפן, רחל סונס, נ. שרעבי, ש. גיטליץ, ח. אשכולי.

בסניפים –

קרית־גת – ב־27 בספטמבר ש.ז. התקיימה עצרת חגיגית לכבוד 40 שנה למדינה – פתח והינחה הח' מ. קופליק. ח"כ בנימין בן־אליעזר הרצה על בעיות המדינה והתברה לקראת הבחירות. הח' אליהו רייף סקר בהרחבה את בעיות הגימלאים ואת התכניות לעתיד. אשר אסולין בירך בשם מפלגת העבודה במקום. משה עיני בשם מועצת הפועלים ויו"ר הסניף הח' מיכאל ויניצקי בירך בשם ציבור הגימלאים.

חיפה – ב־1 בספטמבר ש.ז. אספת גימלאים מורים בהשתתפות יוסף בלושטיין, ישעיהו פלג, ומרדכי זילברשטיין, בתיה בונה, יו"ר גימלאי המורים מסרה דין וחשבון הינחה את האספה שמחה סוקניק.

ב־4 בספטמבר ש.ז. ישיבת מועצה מהנז מורחבת. דוד קלדרון גזבר הסתדרות הגימלאים סקר את פעילות ההסתדרות בשנת תשמ"ח ויצא בבקורת חריפה נגד הפילוג בגימלאים. שלל ושלל את ההליכה לכנסת ברשימה עצמאית. ברכו יוסף בלושטיין ושלמה וול. הורמה כוסית לכבוד השנה החדשה.

נוה־שאנן – התקיים מפגש של וותיקי התנועה בהשתתפות נאוה ארד וד"ר רוכביצקי יוסף בלושטיין שלמה וול ומרדכי זילברשטיין. הינחה משה כגן יו"ר הסניף. ב־6 בספטמבר ש.ז. התקיים נשף של גימלאי אגד לכבוד השנה החדשה. השתתפו שמעון רודיק, יוסף בלושטיין, יום טוב, ואריה פלדמן. חולקו מתנות לגימלאים שהגיעו לגבורות הינחה מנחם אורבך, יו"ר גימלאי אגד.

חדרה – דב פרידמן יו"ר ארגון עובדי עירית חדרה בגימלאות פרסם איגרת לגימלאי חדרה ובה סקירה על הפעילות בסניף וברכות לשנה החדשה.

אשקלון – צדוק דורון יו"ר הסניף פרסם אגרת לחברים ובה סקירה על הפעילות בסניף הטיפול בבתי האבות, הנחות במסי העיריה, המכללה לגימלאים, האוניברסיטה הפתוחה, טיולים, הצגות.

בית ספר לפעילי ההסתדרות – בימי חול המועד סוכות במסגרת נופש ועיון עם גימלאי מבטחים והנהלתו של משה זמירי ויו"ר הדר סניף גאולה זאב שיכס, הרצה הח' שמעון אביזמר על „מוקדי מתיחות בחברה הישראלית" והח' טמיר חייס על „ערך הפעילות הגופנית לגימלאים". המשתתפים ציינו לשבח את הסידורים המשופצים של הנהלת בית הספר העוניב על הציפיות והצרכים של הגימלאים ביחס „לתורה קמח ומטוחה" כאחת.

מכון ויצמן למדע – ביוזמת המרכז לפרישה מתוכננת והנהלת קרן מבטחים נערך בימים 7–6 בספטמבר ש.ז. מחזור ראשון של ימי עיון בנושא תכנון הפרישה. הח' ש. קדרי הנחה את ימי העיון ומרדכי הורביץ יו"ר המרכז ועמרם קורניצר, ברכו את המשתתפים, הגב' מרים עמית יועצת הרצתה על מהות הפרישה ועמוס ויינשטין על מערכת הזכויות של המבוטחים פרופ' ד. דנון גולל את ההיבטים הביולוגיים של האדם לאחר הפרישה. הח' שולמית אור הרצתה על הזיקנה בראי הספרות והתקשורת.

ברכות לח' אריה סריג – מרכז הסתדרות הגימלאים מברך את אריה סריג יו"ר אגף הארגון וסניפים בקבלו תואר יקיר תל־אביב. מאחלים לו בריאות ואריכות ימים והמשך פעילות לטובת ציבור הגימלאים.

הסתדרות הגימלאים מודיעה בזה על פתיחת הרשמה לקורסים לגימלאים במסגרת האוניברסיטה הפתוחה – ההרשמה בבית הסופר רח' קפלן 6 תל־אביב.

בימים – 6.10–9.10–10.10 בין השעות 9.00–12.00 לפנה"צ.

הלימודים יתקיימו באוניברסיטה הפתוחה רח' קלאוזנר 16 רמת־אביב ת"א ובבית הסופר רח' קפלן 6 ת"א.

הקורסים הם – אנגלית, הסטוריה של עם ישראל, פילוסופיה, מבוא לאמנות מודרנית, אמנות עכשווית, האזנה מודרכת לאופרה, תנ"ך ספר בראשית.

דבר היום

מהמפרץ הפרסי למפרץ ביירות

זירת המשחק היא לבנון והשחקנים הראשיים הם ארבעה: סורי, איראני, אמריקאי וישראלי. שמו של המשחק הוא „שחרור בני־הערובה האמריקאים", אבל כדרכה של לבנון שוזר משחק זה בעוד משחקים לרוב, מסובכים ואף קטלניים.

מימשל רייגן ירש את מימשל קארטר בזכותו של מימשל חומייני, שהחזיק בבני־הערובה שנתפסו בשגרירות האמריקאית שבטהראן עד לאחר הבחירות לנשיאות. נקמת קארטר ברייגן באה לאחר עיסקת הנשק של המימשל הנוכחי עם סיעת רפסנג'אני שבמשטר האיראני. העיסקה נחשפה ערב הבחירות לקונגרס לפני שנתיים ויחד עם נצחון הדמוקראטים באותן בחירות החלישה את רייגן עד כדי כך, שבשנתיים האחרונות שלו היה לו רק הישג חשוב אחד – השיפור ביחסים עם הסובייטים – וגם זה בעיקר משום שגורבצ'וב העדיף סיכומים עם המימשל הנוכחי מהסתכנות בבלתי־נודע הבא. כעת, בהתקרב הבחירות בין יורש־רייגן בוש לבין יורש־קארטר דוקאקיס, מתעורר מחדש החשש ששיקולי־בחירות משפיעים על האיראנים.

הבוחרים האמריקאים אמנם נעשו מפוכחים ואף ציניים, אך העובדות (המצולמות) של פרוויי־שבי החוזרים לחיק משפחותיהם חזקות יותר. לכן טבעי שהמימשל האמריקאי יבקש לנצל את רגיעתה של מלחמת איראן־עיראק לשיפור קשרי וואשינגטון עם טהראן בכמה גזרות וביניהן, שוב במסגרת עיסקה נרחבת יותר, בני־הערובה.

הקושי הוא שהאיראנים אינם מחזיקים בבני־הערובה במישרין, אלא באמצעות הקיצונים השיעים מארגון „חיזבאללה", הפועלים גם לפי שיקולים משלהם. הסורים, בעלי־בריתם של האיראנים במלחמה, מסוככים על מאחזי ה„חיזבאללה" שבבקעת הלבנון מפני צה"ל, אך בהתמודדות הפנימית אצל השיעים נתונה תמיכתם לאויבי ה„חיזבאללה", אנשי „אמל". הסורים ניסו להפעיל את המודיעין ואת הכוח העומד לרשותם בלבנון לשחרור בני־הערובה ולהשגת תודה אמריקאית, אך עד כה נכשלו.

שחקן נוסף שהצטרף לזירה הוא סדאם חוסיין, אויב לחומייני מכאן ולאספו אסד מכאן. מרגע שהתפנה מהמפרץ הפרסי („הערבי", בלשון עיראק ומצרים וירדן), התברג שליט בגדאד גם למפרץ ביירות. ישראל מעורבת עתה בבירת לבנון פחות מאשר בעבר, אך שום הוכחה משפטית לכך לא תשכנע את הלבנונים: הם ממשיכים להאמין שישראל מושכת בחוטים וכי סיכלה, בין השאר, בחירת מועמד שאינו רצוי לה לנשיאות לבנון.

הפעם, לפיכך, נשזרות הבחירות בלבנון (אם לא בישראל) בבחירות בארה"ב ומסבכות את המאמץ האמריקאי־סורי לשחרור בני־הערובה. למאמץ מתסכל זה יש גם צדדים אירוניים, למי שאינו מעורב בהם אישית: לצורך עמידה־למחצה בהתחייבות יחושב גם אדם הנושא „גרין קארד" לאמריקאי, כמו המרצה ההודי שאינו יותר מתושב זר. רייגן אינו יכול להתלונן, פן יכעיס את האסיאנים שבארצו ומחוצה לה. לכל היותר הוא יכול להציג את הכשלון הנוסף כצעד מאוחר לקראת ה„הודים" של אמריקה, האינדיאנים.

צ'ילה / „אקונומיסט" ל„דבר"

כן או לא

היום יחליטו תושבי צ'ילה אם ברצונם להמשיך לחיות תחת שלטון דיקטטורי. 16 מפלגות כוננו קואליציה שכל משימתה להדיח את פינושה מהשלטון

המשטר הצבאי השאיר את האופוזיציה בצ'ילה בלתי פגועה להפליא. ב־1973, כשתפס גנראל אוגוסטו פינושה את השלטון, נאסר קיומן של המפלגות הסוציאליסטית והקומוניסטית. לאחר זמן הכריז פינושה כי כל המפלגות הפוליטיות „בתופשה". הסוציאליסטים התפצלו לשלוש סיעות, אבל הדמוקראטים־הנוצרים שבמרכז המפה הפוליטית והמפלגה הלאומית השמרנית שרדו בשלמותן, והקומוניסטים המנודים אף שגשגו. האופוזיציה כוננה קואליציה של 16 מפלגות כדי לנסות להביס את הגנרל במשאל העם שיתקיים ב־5 באוקטובר.

משאל העם הוא מתנה שהעניק פינושה שלא במתכוון למתנגדיו. המשאל פשוט קורא לצ'יליאנים לומר הן או לאו לעוד שמונה שנות דיקטטורה בראשותו; אין, כמובן, מחלוקת בין המפלגות בעניין זה. גם בנושאים אחרים הן פחות מפלגות מכפי שהיו בעבר: אנשי האגף השמאלי בצ'ילה התרככו מאז ימי הנשיא הסוציאליסטי סלוודור איינדה, אשר מדיניותו המרקסיסטית הביאה להפיכה הצבאית.

סמלה של האופוזיציה הוא אלמנתו בת ה־74 של איינדה, הורטנסיה איינדה, ואפילו היא מצהירה כי אין סיבה להחיות את מדיניותו של בעלה. רבים מן הגולים השמאליים עומדים לצידה ויתכן שיחזרו בקרוב הביתה להצטרף למסע של הדמוקראטים הנוצרים.

גם בתוך צ'ילה נוטים מתנגדיו של פינושה להצטרף לקואליציה שהוקמה נגדו. אחד המנהיגים הבולטים של האופוזיציה הוא ריקארדו לאגוס. מפלגתו „למען הדמוקראטיה" הוקמה על־ידי סוציאליסטים שרצו להעמיד את שיקום הדמוקראטיה לפני הסוציאליזם. היום חברים במפלגה אנשים המשקפים קשת דעות רחבה. המפלגה הסוציאליסטית עצמה מוקירה את זכרו של איינדה, אבל מודה בשגיאותיו.

הממשלה מקצה לאופוזיציה משדרים של 15 דקות בטלוויזיה, בשעת לילה מאוחרת. אחריהן באים משדרים בני 15 דקות של הממשלה, ואלה מדגישים כי קול של „לאו" הוא קול בעד קומוניזם ותוהו־ובוהו. האופוזיציה מצידה מנסה לשמור על טמפרטורה נמוכה ונמנעת משימוש בתמונות אימים של עינויים. אבל גם כך היא חרגה מן הגבול הסמוי שהציבה לה הממשלה, כשתכננה לשדר עדות של אדם שעונה בידי אנשיו של פינושה. התכנית נאסרה לשידור.

מידע

בתי כלא

ב־1981 ישבו 5,989 אסירים בבתי הכלא בישראל. בשנת 1988 עלה מספר האסירים ל־9,496. 5,463 מהאסירים היו ישראלים ו־4,033 מהם היו ערבים תושבי השטחים.

בתי הכלא בישראל מסוגלים לקלוט 8,880 אסירים בלבד.

שטח המגורים הממוצע לאסיר בישראל הוא 2.6 מ"ר (לעומת 5.7 מ"ר בארה"ב).

לפי הערכת מחלקת השירות הרפואי של בתי־הסוהר כ־80 אחוז מהאסירים משתמשים בסמים, וכ־20 אחוז מהם מכורים לסמים קשים.

(מתוך הדו"ח והחשבון השנתי של שירות בתי הסוהר).

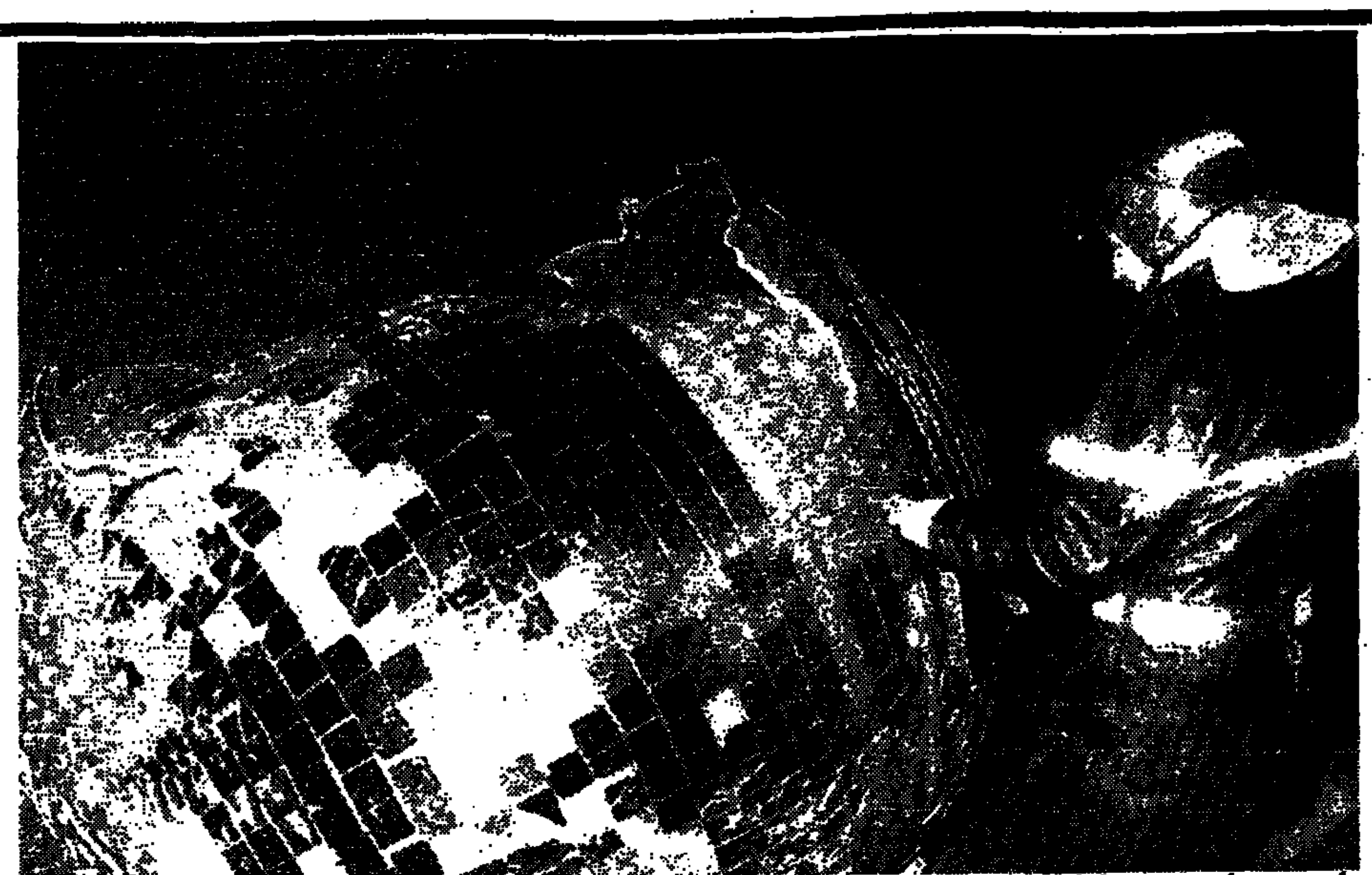

לא נפל מהחלל בבאי צרפתי בוחן מקרוב חפץ בוהק שהתגלה ליד פרנון שבצפון צרפת. בתחילה חשדו השלטונות שהחפץ המשונה, שאורכו שני מטרים, הוא הכור האטומי של הלוויין הסובייטי „קוסמוס 1900". ואולם לאחר בדיקות שנמשכו שעתיים התברר שאין זה אלא אביזר אלומיניום ששימש לקרנבל שנערך באיזור. צילום א.פי.

צה"ל / טלי זלינגר

עונת הפסטיבלים

במעט בלי משים השתרגו ימי החיל החגיגיים בתוכנית תרבות. הצבא מיטיב לנצל את מנגנוני יחסי הציבור העומדים לרשותו. השאלה היא בשביל מה

בימי החגים משופעת ישראל בפסטיבלים המתחילים ביולי – ראשית החופשה הגדולה – ומסתיימים „אחרי החגים" – בערך בסוף אוקטובר. אל תוך הניחוח התרבותי העולה מפסטיבלי מוסיקה־מחול־קולנוע־תיאטרון־צילום משתרבב, מעשה מסורת הולכת ומעמיקה, גם ריחם הבאוש של אבק השריפה והמיצות הואקי המיזוע. כמעט בלי להרגיש השתרגו אלה באלה ימי החיל החגיגיים של חילות היבשה־האוויר־הים עם חגיגות התרבות למיניה. ממעוף הציפור נראים בימים אלה הישראלים המעולתנים מפלסים דרכם לבימות ולמיתופי האמנות בין קני התותחים ורכב השריון. וכך מקבלת ההוויה הישראלית הברוזית ממילא „מימד" וירואלי בוטה של תרבות מיליטריסטית המהווה חלק מחיי היום־יום כאן.

למן ימי אלבומי הנצחון של אחרי מלחמת ששת הימים לא ידע הצבא ימי חג כאלה. בתהליך שנמשך כמה שנים, ואשר הגיע עכשיו לשיאו, תפסה לה שוב אחיזה מסורת של ראוותנות כוחנית האמורה לשמח את לבב העם ולמלא אותו עת ועוז: 21 שנה אחרי פסטיבל שכרון הכוח, ו־15 שנה אחרי השבר הטראומטי שהוליד, חוזר צה"ל למוטו. מאז '67 השתכללו שיטות התעמולה של שופרי הואקי, עם ההתקדמות שחלה בכל נושא יחסי הציבור, הפרסום והתקשורת. הצבא איננו מפגר אחרי גופי־עניין אחרים המנצלים את ערוצי הקשר אל ההמונים, והוא מיטיב לנצל את מנגנוני יחסי הציבור העומדים לרשותו בהתנדבות, בשכר, במילואים או בסדיר. השאלה היא בשביל מה?

צה"ל שקוע באינתיפאדה, נכדתה המתקוממת של מלחמת ששת הימים המהוללה; טרוד בתכנון בניית הכוח בימי מצוקה תקציבית, נכדתה של טראומת יום הכיפורים, שהולידה מירוץ גידול וחימוש חסר יסוד כלכלי של הצבא: עסוק במלחמה במחבלים בצפון, מבית היוצר של התסכול הפלשתינאי וההתפתחויות האיראניות באיזור, ומתמודד עם האיום הסורי, בנו הבכור של הכבוד הערבי האבוד. ובימים קשים במיוחד אלה, כשהוא מסובך בדילמות טכניות ומוסריות, מטרטרות מכונות יחסי הציבור הצבאיות ברעש גדול מהרגיל. ללא ליאות, תוך הכרה עמוקה ותחושת שליחות מדליקה, עושים יח"צני החילות ימים כלילות להביא את בשורת החיל שלהם

לציבור. אורו המשכרים של הפרסום נמהלים באידיאולוגיה הגורסת כי האדרה פומבית של החילות והודעות טובה להמרצת המוטיבציה של הלוחמים, לגיבוש גאוות יחידה ועל־כן גם לנצחון ביום פקודה.

טנקים בכיכר מלכי ישראל, תותח בכניסה לתל־אביב, שלטי חוצות על כנסים יחידתיים לדורותיהם, רעשי נפץ ותצוגות אש, כתבות בעיתונות, ובעיקר בטלוויזיה הפופולארית כל־כך אצל מפקדי החילות המתמרקים היטב לרגל „ראיונות לכלי התקשורת האלקטרוניים" ביום החג, הם רק חלק ממרכיבי הפסטיבל הבלתי־פוסק הזה. ולא דיברנו עוד על בזבוז של הרבה מאוד כסף, ולא הזכרנו ביטול ימי עבודה של שובלי הקצינים המשתרכים אחרי הכתבים הנקראים שוב ושוב לסקר עוד חשיפה של אמצעי חדיש ועוד הנהרה של מפקד בכיר. עם כל הכבוד והרגש החם לנפלאות היכולת הטכנולוגית הישראלית, לצורך בהגברת המוטיבציה ולזכותם של חיילי החילות השונים לחשיפה ולקצת נחת, יש משהו לקוי בהקניית ההרגל שנחת באה מפרסום, ובעידוד הנטיה הקיימת ממילא של קצינים לדבר הרבה ולהשתכר מאלכוהול החשיפה.

בבולמוס ימי החיל הנחתים עלינו בעונה זאת של השנה, מתחרים ביניהם החילות ויח"צניהם על לבותיהם של העיתונאים. היח"צנים, מלכי העידן הזה לא רק בנושאים הצבאיים, מלטפים את האגו למפקדי החילות מזה ולעיתונאים מאידך.

לקצינים – באפשרם להם להתראיין, ואת זאת עושים הקצינים בהנאה מביכה, אף שמקצתם בעילגות מביכה אף יותר. אגב, בתחרות על מי יחשוף מה ומי יגיד מה, נדמה לפעמים שהקצינים „מגרדים" מתחת לאדמה כותרת, על־פי הנחיות היח"צנים בחאקי ובאזרחי המתגודדים סביבם, ופולטים הערות שהצנזורה נאלצת למחוק אחר־כך; לעיתונאים – באמצעות תשורות קטנות בדמות תיקים מהודרים, מחזיקי מפתחות, עטים, סיכות כאלה ואחרות וכדומה, המורעפות על העיתונאים ומצטרפות לסכומי העתק המבוזבזים על הכנסים עתירי המשתתפים, על תצוגות־האש, על הובלת אמצעי הלחימה ממקום למקום ועוד. הכסף, בחלק מהמקרים, מוצא מקופת העמותה של החיל. אבל האם לא מוטב שהעמותות יוציאו את הכספים לרווחת המשפחות והחיילים עצמם?

בלי לזלזל בנחיצותה של גאוות יחידה, הגבול הוא הפרופורציות הנכונות. זאת ועוד: ימי החיל יכולים להיות הזדמנות למעט חשיפה ונחת, אבל הם הופכים לתשדירי שירות מזוהקים העושים את מלאכתם של העיתונאים הנקראים לסקרם פלסתר. הצהרות והדריינות לשמה על מצבו של חיל זה או אחר מקוצצות על־ידי הצנזורה ובלי שמץ של בושה משתמש הצבא בתקשורת באופן בוטה להאדרת הפן הטיובי בלבד בבוזינות. „למה שלא תכתבו פעם משהו טוב לשמח את העם?" אלא ש„העם" איננו עדר שוטים שאפשר לסמם ברכב אש ופרשים. את ימי החיל והפסטיבלים בחאקי לא המציא הרמטכ"ל הנוכחי אבל יפה יעשה אם בימים קשים אלה, ימתן אותם לשמחת לב כל הצדדים.

„אמנסטי" / נתן רועי

ממשיכים לענות ולרצוח

דו"ח „אמנסטי" אינו מעודד. במחצית ממדינות העולם נכלאים אזרחים על רקע דעותיהם בלבד. בלוב מקרינים הוצאות להורג בטלוויזיה

מדינות רבות שחתומות על מגילת זכויות האזרח של האו"ם ממשיכות לרצוח ולענות את אזרחיהן. כך קובע הדו"ח השנתי של „אמנסטי" היוצא היום לאור בלונדון, בריטניה.

השנה ניסו אנשי הארגון לערוך סיכום של המתרחש בעולמנו 40 שנה לאחר שנחתמה מגילת זכויות האזרח של האו"ם. „אמנסטי" טוען כי במחצית ממדינות העולם מושלכים אזרחים לכלא לאחר משפט מבויים ועל רקע דעותיהם בלבד; כי ביותר משליש ממדינות העולם הממשלות משיגות את מטרותיהן באמצעות חטיפת אזרחים ורצח; וכי ביותר מ־120 מדינות מוצאים אזרחים להורג.

דו"ח „אמנסטי" מציין עוד כי אסירי מצפון כלואים ביותר מ־80 מדינות. בשנת 1987 היו כלואים בעולם 3,534 אסירי מצפון, נפתחו הליכים משפטיים נגד 1,128 אסירים ושוחררו מבתי הכלא 1,689 אסירים. במרוצת השנה אירגן „אמנסטי" 373 פעולות דחופות למען 2,000 אסירים ב־82 מדינות. כל הפעולות האלה נעשו ב־47 מדינות שבהן פעילות 3,863 קבוצות מתנדבים. למעלה מ־700,000 חברים של ארגון „אמנסטי" פעילים ב־150 מדינות באורח חופשי ולא ממוסד. „איננו פעילים נגד ממשלות", כותבים מחברי הדו"ח השנתי בהקדמה לדו"ח, „אלא מנסים לשמור על זכויות האזרח בכל רחבי העולם".

באשר למצב במזרח התיכון ובצפון אפריקה כותבים אנשי „אמנסטי" כי כמה מאות אסירי מצפון הוחזקו ללא משפט במצרים. כזה היה המצב באיראן, בעיראק, בסוריה, במרוקו ובמערב הסהארה. עצירים ללא משפט הוחזקו גם בירדן, בלבנון, בלוב, בערב הסעודית, בישראל ובטוניסיה. מאות הוצאות להורג נרשמו השנה בעיראק (לפחות 150 מהם הוצאו להורג בכלא אבו־גריב) ו־54 אסירים הוצאו להורג בערב הסעודית. לוב היתה המדינה היחידה שבה הוקרנו מקצת ההוצאות להורג והוקרנו בטלוויזיה הממלכתית.

אפריקה – אף שנרשמו כמה פעולות מעודדות ביבשת, המשיכו רבות ממדינותיה להפר את זכויות האזרח. ב־18 מדינות, ובהן אתיופיה וסומליה, עונו אסירים. בדרום אפריקה, שבה מעונים אסירים פוליטיים, נמסר על מותם של אסירים פוליטיים ועל מאות ילדים ומבוגרים שנכלאו על רקע פוליטי. בקמרון, בניגריה ובסומליה עדיין מתבצעות הוצאות להורג בפומבי, ובשנת 1985 הצטרפו מאוריטניה והסודן למדינות המבצעות הוצאות להורג. למעלה מ־164 אזרחים הוצאו להורג בדרום אפריקה ולפחות 45 הוצאו להורג בניגריה.

אמריקה – הפעלתם של כוחות סודיים הקשורים לארגוני הבטחון והבינו במדינות האיזור רווח השנה יותר מבשנים עברו. „חוליות מוות" פעלו השנה באל־סלבדור, בקולומביה, בפנמה, בפרגוואי, בברזיל, בצ'ילה בהאיטי ובמדינות נוספות והרגו את מתנגדי השלטון באותן מדינות. בארה"ב הוצאו השנה להורג 25 איש ו־1,982 אזרחים המתינו ב„דרך המוות". שישה אנשים הוצאו להורג בג'מייקה ו־170 איש „המתינו" להוצאתם להורג. גם בארצות אחרות „ממתינים" עשרות אזרחים להוצאתם להורג.

אסיה – במרוצת 1987, עוד לפני שהחלה נסיגת הכוחות הרוסיים מאפגניסטן, היו דיווחים של הוצאות להורג ועל משפטים מבויימים שבוצעו על ידי הכוחות הסובייטיים וכוחות הבטחון האפגניים. כמו כן התקבלו דיווחים על עינויים בחבל פנג'ב, בוויטנאם ובלאוס. מסין דווח על 200 פסקי דין מוות. הוצאות להורג היו גם במדינות דרום מזרח אסיה האחרות. למעלה מ־1,460 אסירים „ממתינים" להוצאתם להורג בחבל פנג'ב ובפקיסטן.

אירופה – דווח על עשרות אסירי מצפון ברומניה, צ'כוסלובקיה, מזרח גרמניה, מערב גרמניה, יוון, נורבגיה, פולין, ברה"מ בריטניה ויוגוסלביה. מאות אסירים פוליטיים היו אסורים השנה בתורכיה, אלבניה, בולגריה, צ'כוסלובקיה ויוגוסלביה. הוצאות להורג נמשכו ברבות ממדינות מזרח אירופה. אסירי מצפון רבים שוחררו אמנם כתוצאה מפעולות המחאה של „אמנסטי", אבל עד סוף השנה דווח על אסירים חדשים.

תערוכת זכרון / שלמה שבא

בלי חרטה, אבל בפחד

לגרשום שלום לא היו געגועים של שיבה, אבל בסוף חייו נראה היה, כי חיינו עלולים ליהפך לפרק בספר שלו על משיחיות וסופה

לאחרונה הובעו בעתונים שונים דעות, כאילו פרופסור גרשום שלום, לפני מותו, הביע בצורה כלשהי חרטה על הדרך שבה הלך והחל להתגעגע לברלין, העיר שנטש לפני 65 שנים. דעות אלה נראות לי כהשערות שאין בהן ממש, ורומאנטיקה של געגועים־כאילו לעת פרידה, חרטת אדם בסוף ימיו. לי נראה כי גרשום שלום לא התחרט כהוא־זה על דרכו, היה בטוח בה, והיה חוזר עליה ללא פקפוק, גם אם בשנים האחרונות לחייו היה קשה הרבה יותר להאמין במה שהאמין בנעוריו. אף־על־פי־כן אני חושב, שהוא לא היה בוחר בדרך אחרת, שכן גרשום שלום היה מן היהודים האמיתיים, שבאו לעולם עם הציונות, והוא שאמר: „אני לא יודע אם הציונות נותנת תרופה טובה, אידיאלית, אני רק אומר שדרך אחרת אין".

דברים אלה אמר כשהיה בן 70, בשיחה עם אהוד בן־עזר, והם לא היו שונים מן הדברים שאמר כשהיה בן 16. בימים אלה יצא לאור הקטלוג של תערוכת גרשום שלום, שנפטר לפני שש שנים. התערוכה התקיימה בבית־הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים. בקטלוג מובאים דברים שכתב לאורך כל חייו ביומנים ובמכתבים. בשנת 1913 אמר הנער בן ה־16: „קראתי זה עתה על אסיפה כללית של אגודת החקלאים הגרמנים. הנאומים שם מגוחכים בהתקפותיהם עלינו היהודים ועל השפעתנו ההרסנית, שבה רוצים הם, 'הגרמנים' טהורי הגזע, להילחם. התשובה היחידה לקשקוש מעין זה היא הציונות". מאז, כל חייו, ביקש לעשות וליצור בתרבות היהודית, דבר שאפשר לעשותו רק בארץ־ישראל ובתוך אומה יהודית חופשית. על היהודים לחזור להיסטוריה, אמר, להיות אדונים לגורלם, ליצור בתרבותם ובמורשתם, גם בלי שיהיו מקיימי מצוות כאבותיהם.

גרשום שלום היה, כדבריו, 'אחד־העמיסט' האמיתי ביותר. הוא האמין בקיום אומה יהודית וביצירת תרבות יהודית, שיהיה בה מן העבר, אבל צפויה בה גם התחדשות עצומה, שאיש אינו יודע איזה פנים תלבש. כל חייו היה נרגש מן האפשרויות הצפויות וכל חייו עסק בהן. הוא פתח שערי קבלה ושערי היסטוריה יהודיים, וחשיפתם ופיענוחם עוררו בו שמחה רבה ופתחו לפניו מסעות במרחבים אינטלקטואליים עצומים. הוא ידע כי בתוך אדמת ההיסטוריה עתידים הסוד וההגות היהודיים להצמיח פרחים נפלאים, והוא היה נלהב מכך. גרשום שלום היה יכול להיות 'אחד־העמיסט' יותר מאחד־העם עצמו, שכן אחד־העם ותלמידיו, כדברי ביאליק, „ילידי בינים" היו – הם ידעו כי היהדות עתידה להישאר ולהשתנות, אבל רגליהם שלהם ודעתם שקועים היו בבית־המדרש הישן ובזכרונותיו: גרשום שלום, שבא מההתבוללות הגרמנית ובחר מרצונו בתרבות היהודית העברית, לא היו לו געגועים לזכרונות ילדות; הוא פנה אל היהדות לא מתוך הדת והאמונה, אלא מתוך ההכרה בעושרה הגדול, בעושרה הצפוי, ומתוך ידיעה שאין אדם רשאי להימלט מדין עמו ותרבותו.

כבר מנעוריו כיוון עצמו אל התרבות היהודית ולמד את מסתריה, ספריה וסודותיה: הוא פתח שערים, דלתות וחלונות של טירה נעולה כאות שנים, טירה נפלאה – הקבלה. אף שבכשרונו הגדול ובגאונותו יכול היה לעסוק בכל תחום רוחני של תרבות אירופה ולהגיע בו לגדולה, בחר לעסוק בתורה ובמיסטיקה היהודית.

ולטר בנימין, חברו הקרוב, גאון אף הוא, בחר ליצור בתרבות האירופית והגיע לפרסום בינלאומי. שלום התווכח עמו, ביקש להחזיר אותו לעמו ולהביא אותו לארץ, אבל לא הצליח. נבואתו של שלום התקיימה. בנימין איבד את עצמו לדעת בשעה שברח מהגרמנים. דבריו מפורסמים עכשיו בעולם, אבל האיש שבחר באירופה, חייו נקטלו על ידה, כמו חייהם של רבבות יהודים שבחרו באירופה.

יש עכשיו כאלה – מן הכותבים של סגנון הרטרו־הרומאנטית – המנסים לרמוז כאילו היו בו, בשלום, בסוף ימיו, הרהורי חרטה, שכן אילו גם הוא היה נפנה למחקר כללי אירופי, היה בודאי מגיע גם הוא למקומו של בנימין בתרבות העולמית. ואין הדברים נכונים. לא היתה בו חרטה כלל. אי־אפשר להפוך את צער הזקנה, העומדת לפני סוף הימים, לחרטה.

עם זאת אל נשלה את עצמנו. גרשום שלום לא היה מאמין עיוור בנצח ישראל, ובשנות חייו האחרונות, לנוכח גל הלאומנות וחלוקות התפשטות, החל לפחד ואמר: „אני חושב שיהיה משבר של לידה או משבר של אבדון... אני רואה היום מה שלא ראיתי לפני כחמישים שנה, את סכנת המוות, את האבדון בתהליכים המתנהלים כאן... זה תלוי במכלול של הרבה גורמים שאינם תלויים רק בנו".

אבל הוא חזר והדגיש גם אז: בגולה איני מאמין, חוזר למהות הציונית הברנרית: אולי הכל אבוד, אבל רק כאן, בארץ־ישראל, הפתרון האחד האפשרי והבדאי.

הוא לא התחרט על שבעים שנות הציונות שלו, אבל הוא שכתב חיבורים וספרים רבים על תולדות הסטיה המשיחית בהיסטוריה היהודית, חזר והזהיר שהציונות אסור שתהיה משיחיות, שכן משיחיות היא געגועים־לאובדן, אובדן יפהפה, אבל אובדן. ופתאום נראו לו כמה מחזות חייו האחרונים בארץ כמשיחיות הזאת, התשוקה המפתה, אבל אסורה, והיא באה ועולה עלינו כחשרת עבים שחורה. עתה פתאום נדמה, כי חיינו נעשים כפרק במחקרים ובספרים שלו על השטות שהיהדות והיהודים עמדו על עברי פי פחת, והוא נתפחד, כך נראה לי. הוא, שכתב מתוך קשר נפשי עמוק על אותם זמנים, ידע כי הם נושאים בחובם אובדן וכליה.

ברה"מ / שלמה שפיר

תנופה חדשה

אף שביסס את כוחו ואת שלטונו של גורבצ'וב, המבחן הגורלי הוא עתיד ה„פרסטרויקה". ובעתידה זו עדיין מרובים סימני השאלה באשר לסיכויי ההצלחה של גורבצ'וב

השינויים שחולל השבוע מיכאיל גורבצ'וב בצמרת הרפובליקה הסובייטית הרוסית, אבן־הפינה של ברית־המועצות, והשינויים הצפויים בוודאי עוד בשורה של רפובליקות אחרות, הם עדות לרצונו הנחוש של המנהיג הדינאמי והצעיר יחסית לנצל בכל האפשר את התנופה החדשה שהעניק לו המושב האחרון של הוועד המרכזי של המפלגה.

לאחר שלוש וחצי שנים ביסס גורבצ'וב את שליטתו על המנגנון המפלגתי, על המנגנון הממשלתי, על הקג"ב וכנראה גם על הצבא, ואף כי כמה מיריביו עדיין שומרים על מקומם בפוליטביורו, הרי סולקו מעמדות מפתח והועברו לתפקידים פחות מסוכנים למזכ"ל. לאחר שתפקיד יו"ר הסובייט העליון ייתפס על־ידי נשיא אקזקוטיבי, יזכה מעמדו של גורבצ'וב לחיזוק נוסף גם מעבר לתחומי החוץ והבטחון שלהם מתכוונים התיקונים החוקתיים שימומשו באביב הקרוב. למעשה ייהנה המנהיג־הרפורמטור מסמכויות נרחבות יותר משהיו לכל קודמיו מאז סטאלין.

במעמד כזה יהיה נוח לגורבצ'וב להמשיך אחרי הבחירות בארה"ב בפסגות עם ג'ורג' בוש או מייקל דוקאקיס, עם מרגרט תאצ'ר, עם פרנסואה מיטראן ואולי – וזאת נוכח הפשרה המסתמנת ביחסי שתי המעצמות הקומוניסטיות – גם עם ראש־הממשלה או מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הסינית. אך המבחן העיקרי והגורלי מבחינתו של גורבצ'וב נותר כשהיה והוא עתיד „הפרסטרויקה", כלומר הנעשה בחזית הפנימית, ועם כל החשיבות שיש לסולידריות גוברת מצד ראשי המימשל ולמעמד אישי בלתי־מעורער, עדיין מרובים סימני השאלה באשר לסיכויי ההצלחה של גורבצ'וב.

גם לאחר צמצום הכפילויות בין מוסדות המפלגה והמימשל במישור הכלל־ארצי, המחוזי והאזורי וגם לאחר הדמוקראטיזציה המסוימת שנעשתה בבחירות הוועדים המפלגתיים למיניהם, לא צפוי שינוי בטבעה של ברה"מ כדיקטטורה חד־מפלגתית. גם בעתיד ישמשו ראשי המפלגה כראשי הסובייטים המקומיים, ועדיין לא ברור כיצד יוכלו להשפיע כפרטים בלי להתערב בניהול היום־יומי של המינהל, התעשיה או החקלאות.

תכניות הרפורמה שהועלו בוועידה המיוחדת של המפלגה ביוני השנה מיועדות לכאורה להעמיד את בעלי התפקידים המפלגתיים לביקורת יעילה יותר של החברים מהשורה ולמנוע מהם למלא אותו תפקיד יותר משתי תקופות כהונה של חמש שנים במאמץ למנוע שחיתות ולהתגבר על האינרציה. ואולם אף שכל זה נשמע טוב, קשה להוציא את התכניות האלה אל הפועל, ו„ההסבה המקצועית" למיליוני ביורוקראטים מיותרים וצמצום זכויות־היתר שלהם לא תהיה משימה קלה לביצוע. מכאן עוד צפויה התנגדות רבה ליעדי הרפורמה.

שאלה אחרת היא כיצד יצליחו גורבצ'וב ונאמניו להתמודד עם שינוי מדיניות המחירים, שהוא שינוי הכרחי להצלחת ה„פרסטרויקה". עד כה לא זכה גורבצ'וב לתמיכה רבה מצד הציבור הרחב – ציבור המצפה לתוצאות ממשיות בהקדם – ולטווח קצר לפחות עשויה ליברליזציה לגרום לעליה ניכרת במחירי המוצרים המבוקשים ולעורר אצל הציבור אכזבה מהרפורמות. תמיכת האינטליגנציה, עם כל חשיבותה, אינה מספיקה כדי להרים את המשא הכבד.

איום אחר הוא התגברות השאיפות הלאומיות בכמה רפובליקות, ובעיקר בטרנסקאווקאז ובאיזור הבאלטי. כוחות קומוניסטיים ולא־קומוניסטיים בארצות אלה מקדמים בברכה את מגמת הביזור הטמונה ב„פרסטרויקה" ומקווים שתסייע להם להשיג אוטונומיה כלכלית. לא ברור עד מתי תוכל מוסקווה לסמוך ידה על התפתחות זו, העלולה לחזק גם מגמות של אוטונומיה רחבה יותר. הן השביתות הפוליטיות המתחדשות לפרקים בבירת ארמניה על רקע התביעה לסיפוח נאגורנו־קאראבאך, השייכת עדיין לאזרבייג'ן, והן הגילויים הלאומנים באסטוניה, בליטא ובלטוויה הם תופעות שגם גורבצ'וב הרפורמטור לא יוכל להשלים עמן לאורך ימים. והראיה לכך היא שה„גלאסנוסט" כבר נפל קרבן חלקי בהתמודדות עם תסיסות אלה.

חרף סימני שאלה אלה קרוב לוודאי שגורבצ'וב ימשיך בשנים הבאות במאמציו להפיג מתיחות ולהידבר עם המערב, כדי שלא להזדקק למירוץ חימוש מחודש וכדי שיוכל לגייס סיוע וידע מערבי לחילוץ הכלכלה הסובייטית מפיגורה הנוכחי בלי לוותר על מעמדה של ברה"מ כאחת משתי המעצמות הראשיות בעולם. משום כך אף עשוי חיזוק מעמדו בצמרת הקרמל להתפרש כבשורה טובה לישראל, שכן גם בשנים הראשונות אחרי מינויו כמזכ"ל המפלגה הקומוניסטית במארס 1985 נודע על חלוקי־דעות במוסקווה לגבי גישושי הפשרה עם ישראל; אולי יהיה תהליך הנורמליזציה הרצוי לנו מאוד מהיר יותר מכפי שאפשר היה לצפות, אם תשכיל ישראל להימנע מצעדים שגויים מצידה.

ואשר ליהודי ברית־המועצות – תימשך בוודאי המגמה להקל על יציאת המעוניינים בכך. ישראל לא תיהנה מהליברליזציה בהגירה, משום שרצונם של יהודים סובייטיים לבוא ולהשתקע בארץ פוחת והולך. אך ייתכן כי זוהי שעת כושר לארגונים היהודיים לחזור ולתבוע מהשלטונות הסובייטיים ליברליזציה בתחום הפעילות התרבותית, החינוכית והדתית של היהודים המתכוונים להישאר בברה"מ. שהרי המציאות מוכיחה בעליל, כי בלי פעילות חינוכית ותרבותית בברה"מ ממילא אין סיכוי לעליה גדולה.

هكذا من الاصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

לא בצחוק

פרופ' אבנר זיו, מביה"ס לחינוך החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל־אביב, נבחר להיות החתן הראשון של פרס החברה האמריקאית להומור בריפוי – על הישגיו האקדמיים המרשימים. הפרס מוענק לו על שנים רבות של מחוייבות ומעורבות בוועידה הבינלאומית להומור יהודי, והוועידה הבינלאומית להומור, על כתב העת המקצועי החדש, "הומור", על עבודתו החלוצית בנושא הומור וחינוך, ועל ספריו ומאמריו הרבים בתחום זה. "הגעת לאלפי אנשים בתרבויות שונות ובשפות שונות. עבודתך רבת ערך ואנו שמחים על ההזדמנות להעניק הכרה רשמית לתרומתך", כתבה לו נשיאת החברה. פרופ' אבנר זיו עמד בעבר בראש החוג למדעי החינוך ובראש המגמה לייעוץ והוא משמש היום המנהל האקדמי של היחידה לנוער שוחר מדע בבית הספר לחינוך של אוניברסיטת תל־אביב.

זיופים

חבר מושבעים פדראלי גדול במנהטן האשים ארבעה אנשים במכירת ליתוגראפיות מזוייפות מאת סאלוואדור דאלי. הם מואשמים בהפעלת רשת מ־1983 עד 1985, שמכרה תמונות מזוייפות מאת הצייר הספרדי ליותר מ־1,000 קונים, תמורת 3.4 מיליון דולר. הממשלה טוענת כי לדאלי לא היה קשר עם יצירות אלה, שנרכשו כנראה על ידי הנאשמים במחירים שבין 53 ו־200 דולר כל אחת ונימכרו במחירים שבין 1,300 ו־6,000 דולר. הארבעה ניהלו גלריה לאמנות בשדרות מדיסון, שניסגרה בינתיים. אם יורשעו, הם צפויים לתקופות מאסר של חמש שנים, על כל אחד מהסעיפים שהועלו נגדם, בתוספת קנסות כבדים. במסיבת עתונאים מסר נציג של שירותי הבקרה של הדואר האמריקאי, שניהלו את החקירה, כי תמונות מזוייפות מאת דאלי נימכרו לציבור ברחבי העולם בשווי של מיליארד דולר. הוא הסביר כי בשל מצב בריאותו, אין דאלי מסוגל לאמת יצירות רבות המיוחסות לו. דאלי, 84, חולה מאוד זה שנים רבות, ומופיע אך לעיתים נדירות בפומבי.

מינוי יתר

אלן מודו (46) נשיא IPRA האיגוד הבינלאומי ליחסי ציבור ומנהל האגף למידע בצלב האדום הבינלאומי בג'נבה, הגיע השבוע לישראל כאורח האיגוד הישראלי ליחסי ציבור, לקראת המפגש השנתי של האיגוד ביום חמישי בתל־אביב. מודו הגיע לישראל לאחר סיור במזרח הרחוק, ומכאן ימשיך לברה"מ. בכל ביקוריו אלה נפגש מר מודו עם אנשי יחסי ציבור. למארחיו, דוד אשבול ומשה דיין, אמר כי גם בסין מצא אנשי יחסי ציבור וכי הנושא הזה מתפתח היטב שם. הוא הוסיף, כי בברה"מ צפויות לו גם כן פגישות עם העוסקים ביחסי ציבור.

צלם העיתונות הותיק ישראל סימיונסקי הוקף היום ע"י צעירים מאנשי הליכוד בעת שצילם ליכודיות (מכוניות הליכוד) חונות על מדרכות בסמוך למטה הצעיר של הליכוד בתל אביב. אנשי הליכוד הזמינו משטרה וניידת הגיעה תוך דקות ספורות־מהר יותר מאשר לכל פריצה ותאונה. השוטר ששמע את תלונות הליכוד טען בפניהם שאין שום מניעה מלצלם במקום, הדגיש כי המקום אינו שטח פרטי סגור ושחרר את הצלם סימיונסקי שכל אותו זמן שהה במקום מבלי יכולת לזוז. בתמונה: ליכודיות חונות על המדרכה. (והעיריה אינה טורחת לסנדל אותן...)
צלום יפפא/ישראל סימיונסקי

הלך לעולמו

סרגיי לוסב, שכיהן כמנכ"ל סוכנות הידיעות הרשמית של בריה"מ טאסס, ב־9 השנים האחרונות, מת באופן פתאומי מהתקף לב ביום שני – מסרה הסוכנות. לוסב עשה את הקריירה המקצועית שלו בטאסס מאז סיים את לימודיו באוניברסיטה ב־1950. הוא שימש ככתב הראשי של הסוכנות בישראל ומאוחר יותר בארה"ב. לאחרונה פרסם ספר על פרשת ווטרגייט והתפטרותו של ריצ'רד ניקסון. ב־1973 התמנה לוסב לסגן הראשון של מנכ"ל טאסס, וב־1979 למנכ"ל. היה חבר ועדת הביקורת של הועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, וציר בשני קונגרסים של המפלגה. השנה היה ציר בועידה האחרונה של המפלגה. לוסב נבחר לאחרונה כנשיא ברית סוכנויות הידיעות האירופיות והיה נשיא אגודת הידידות בריה"מ־מערב גרמניה.

לזכרו

במרכז הקהילתי ע"ש אבא חושי בנוה שאנן, יוצב בפינה מיוחדת פסל־דיוקן של הכדורגלן אבי רן (בתמונה) ז"ל שניספה בתאונה בכנרת. עירית חיפה, מוסדות, מפעלים ואישים ישתתפו במימון הקמתה של פינת הזכרון לאבי רן ועיצוב פסלו.
אריאלה ראובני

חדשים ונמרצים

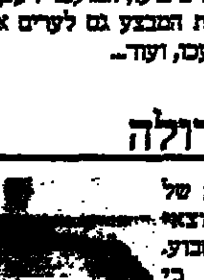

בימים אלה פושטים המועמדים החדשים של המערך לכנסת הי"ב על הערים, במבצע יחיד במינו – "בא נדבר אמת". הפנים החדשות של המערך: הן לובה אליאב, יצחק אלישיב, אברום בורג, יוסי ביילין, אלי בן־מנחם, מיכאל בר־זוהר, יוסלה בר־ציון, מיכה גולדמן, אפרים גור, גדליה גל, אלי דיין, עמנואל זיסמן, סאלח טאריף, רענן כהן, יחיאל לקט, הגי מרום, נואף מצאלחה, אפרים סיינבלום, עמיר פרץ ופרופ' שמעון שטרית. הם פוגשים באזרחים במקומות עבודתם, במפעלים, באזורי תעשיה, ובמרכזי קניות. אזרחים שהתרשמו מהרצון האמיתי של הניבחרים החדשים לחזק את הקשר בינם לבין האזרחים, הגיבו על המבצע באהדה רבה. לאור הצלחתו הרבה של המבצע, מתכוונים מזכ"ל המפלגה, ח"כ עוזי ברעם, והאחראי על ביצועו, המועמד רענן כהן, בתמונה להרחיב את המבצע גם לערים אחרות כמו נתניה, חדרה, עכו, ועוד...

העדה הגדולה

מערכת הבחירות של המערך בחוג יוצאי רומניה נפתחה השבוע. כדאי לדעת כי "הרומנים" ובני משפחותיהם הם העדה הגדולה ביותר בישראל ומניינם 450,000 (כן, ארבע מאות וחמישים אלף). בחוג יוצאי רומניה של המערך, שבראשו גזבר ההסתדרות איתור ישראלוביץ', (בתמונה) יש יותר ממאה וארבעים אלף חברים. ה"קמפיין" נפתח במרכז ויסגל ברחובות. החוג המקומי עשה עבודה מצויינת, האולם היה מלא. ואם כבר התחלנו במספרים, נוסיף: ברחובות בלבד יש 11,000 בעלי זכות בחירה מיוצאי רומניה. מה פלא כי ראש מטה הבחירות של המערך השר עזר וייצמן נענה להזמנת "ישראלוביץ'" והופיע בכנס. הנימה שם היתה אופטימית מאד.

במסיבה מאד עליזה שהתקיימה במועדון בת"א הסתיימו צילומי הסרט "אהבה אסורה". מפיק הסרט דורון ערן, עסוק כבר בהכנות לקראת הפקה חדשה "הדרך לעין חרוד" עפ"י ספרו של עמוס קינן, אבל סיום מוצלח של הפקה הוא תמיד סיבה טובה למסיבה. בין החוגגים היו השחקנים האמריקאיים ססיליה פק ואנדריאס פטדר והשחקנים הישראלים ארנון צדוק, עמוס לביא מוטי סרי, ששמחו להצטלם ביחד.

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

היעד – פריצת דרך

סביר להניח, כי עד הבחירות בנובמבר אצלנו ובארה"ב, לא יופרע בפועל שום דבר עקרוני הקשור לשאלת "הסכסוך הישראלי־ערבי" שגרעינו "הבעיה הפלשתינאית" שבזמן האחרון באה לידי ביטוי חריף ומוחשי בהתקוממות העממית האחרונה ובהכרזה החד־צדדית הצפויה על מדינה ערבית בשטחים; קרי מדינה לערביי ארץ־ישראל. אינני יודע מה תהיה ערכה הממשי המשפטי של ההכרזה הנ"ל ואיך תסתיים (אם תסתיים) ההתקוממות בשטחים. דבר אחד לא מוטל בספק: חלה מציאות אסטרטגית חדשה – המחייבת הערכה והיערכות מחודשת והחלטות אמיצות.

לצערנו דווקא בימים גורליים אלה, כשהבלבול רב והעם בישראל מחולק כמעט שווה בשווה לשני מחנות יריבים ומנוגדים בהשקפותיהם ביחס לדרך פתרונה של בעייתה הלאומית והבטחונית של ישראל, כשמחנה אחד המתקרא "לאומי" דורך במקום ורואה ב"סטטוס־קוו" ובקיפאון יעד מרכזי (וזאת בתקופה בה העולם נוטה יותר לפתרון סכסוכים באמצעים דיפלומטיים), כשהמפתח לעתידנו בעיניו. הוא ריקון טריטוריאלי או צבאי (וסיסמתו החדשה: "רק הליכוד יכול" ולמרבה האירוניה שולל כל ויתור טריטוריאלי ובעת ובעונה אחת דוגל באוטונומיה לתושבי השטחים – שאף אחד מהם לא מקבל אותה) והמחנה השני שסיסמתו – "דרך לפריצת דרך" מגלה ריאליזם ושפיות, הרואה בויתורים טריטוריאליים למען השלום מוצא מן המבוי הסתום והקיפאון הרמתי, ופריצת הדרך ממילכוד האינתיפאדה אל עקידת הסרור ואל הסכם מדיני. בסיטואציה אומללה זו – כשאין קונצנזוס לאומי לגבי השאלות הקיומיות הגורליות ביותר של חיינו, והאופציות המוצעות מתחלקות בין 55(!) מפלגות המתמודדות לכנסת הי"ב, קשה מאוד "לנחש ניחושים ולפתור תשבצים" (כהגדרתו של פרס), המסקנה האופרטיבית המתבקשת: לשבור את הקיפאון ולהניע מחדש את תהליך השלום האלטרנטיבה – מלחמה עקובת דם עם העולם הערבי כולל ערביי ארץ־ישראל השלימה. ובמקרה הטוב – כפיית הסדר על־ידי מעצמות־העל אם ימצאו שפה משותפת.

דב רוזנטל
רמת דוד

הגימלאים והבחירות

ב"דבר" (18.9.88) קבל מרדכי וילברשטיין מקרית־חיים, שאני מוקיר אותו, כי הגימלאים אינם ב"ביס". הטענה שלו על חוסר ייצוג הולם יתכן ומוצדקת. על כך יש ללחום במוסדות הנוגעים בדבר. לצערנו הגדול יש רבים בין ציבור הגימלאים הסוברים, כי הרשימה [illegible] "הרשימה למען הגימלאים" תביא לנו יותר הטבות והישגים.

במציאות של היום זו טעות חמורה והזנחת קולות יקרים מפז. חברי השדולה בכנסת למען הגימלאים כראשם חברי הכנסת של העבודה הכיחו את עצמם בתיקון רציני של שכרנו שנשחק, ולא אלה המתיימרים לייצג אותנו ולדאוג לנו שלא הוכיחו את עצמם כאשר השתייכו לפקידות הבכירה ולא עשו מאומה לטובת עובדי משרדיהם.

אני פונה אל הח' מרדכי וילברשטיין כי ביום פקודה נעזוב את כל ההשגות ונתגייס כולנו למען אלה שפעלו למעננו בדרכי אמת.

אברהם שין, גימלאי
חדרה

לא לירוק לבאר

כשורות אלו תראינה אור "רשימת הגימלאים" תהיה עובדה קיימת. מיותר איפוא להמשיך בויכוח על "רשימת הגימלאים" המתבדלת. אין תועלת גם בטענה, שמועמדיה הם קריירסטים, שכוונתם – להיכנס לכנסת.

וכי מי מבין המאות הרבות של המועמדים לכנסת אינו רוצה להיכנס לכנסת? ראינו גם איך התבזו המועמדים למועמדות בבחירות המוקדמות במיגזרים השונים והמשונים.

אין שחר גם לטענה, ש"רשימת הגימלאים" היא קיקיונית. רק ב־1 בנובמבר תיוודענה תוצאות הבחירות. הבה נלמד לקח מהבחירות לכנסת הי"א: הח' לובה אליאב, שנכשל בהצעתו למערך שיכלול אותו ברשימה לכנסת, הופיע ברשימה נפרדת לכנסת הי"א, ואם כי הוא הודיע ברוש גלי שאם ייבחר לכנסת יצטרף לסיעת המערך, מצאו לנכון הח"ח פרס ורבין לנהל תעמולה נגדו. ואכן, הח' לובה אליאב לא עבר את אחוז־החסימה, והמערך, שחסר לו קולו של אליאב להרכבת ממשלה, הצטרף לממשלת האחדות הלאומית.

נזכור את האסון בכנסת הי"א(!) אל נרשה, שאסון דומה יקרה בכנסת הי"ב. אל לנו לנהל תעמולה נגד "רשימת הגימלאים"!

ישעיהו צוקרמן
כפר ביאליק

החרדים מקיימים בדיקות טיי־זקס

עם התגלע נושא מחלת הטיי־זקס בארץ יש להעלות על נס את פעולותיה של האגודה "דור ישרים" הפועלת בתחום זה שלוש שנים בהדרכת גדולי התורה. האגודה מורכבת מנציגי כל גוני הקשת של הציבור החרדי, ומפרסמת את נוסח המודעה הבאה ברציפות מדי שבוע בעיתונות החרדית:

"דור ישרים" מונע דמעות, הורים יקרים, בדיקת דם לילדיכם בעוד מועד, עשויה למנוע ח"ו מחלות גנטיות. פנו לאגודת "דור ישרים" הפועלת בחינם, בהדרכת גדולי התורה בארץ ובחו"ל, ביניהם הרבנים אלישיב אויערבך, קרליץ ואונגר. הבדיקות נערכות בחינם ובאנונימיות טל' 03/5791067, 03/792352, 02/827179, 02/431972.

מאחר שהאגודה פועלת למען בריאות העם היהודי [illegible] לכל [illegible] שיפנה אליהם.

אליעזר שלזינגר
בני ברק

תשדירים מקוממים

חלק מתשדירי השירות בטלוויזיה יכולים להוות עדות למחדלים בחינוך ולנורמות שהשתרשו ומדד להתדרדרות המוסרית אליה הגיעה החברה הישראלית. תשדירים אשר לא היו עולים על הדעת בכל מדינה תרבותית, מוצגים אצלנו ללא בושה. לדוגמה התשדיר אשר מבקש מאנשי המילואים להחזיר ציוד אותו "סחבו" בצה"ל או התשדיר המבקש שלא לגנוב מגבות בבתי־מלון. זה היה יכול להיות מצחיק לולא היה זה עצוב.

לתשדירים אלה התוסף עתה התשדיר, המלווה מיבצע רעשני של מתן שי סמלי לקשישים נצרכים, עם הסיסמה האומללה "גם זקנים הם בני־אדם". גם ההמשך הסמוי המתבקש מסיסמה זו "גם להם מגיע משהו, נזרוק להם איזו עצם", מקוממים אותי ועוד "זקנים" אחרים. הקופירייטר שטבע את הסיסמה הזו בוודאי חושב את עצמו למאוד פיקח. כפי הנראה שהציווי "והדרת פני זקן" שחוק ו"יורמי" מדי בעיניו.

עד לשידור הייתי בכבוד עם הגיל. עתה מוסרים לי שבעצם לא נחשבתי בעיני הציבור לבן־אדם. מעניין כיצד תיארו לעצמם מפיקי התשדיר מיהו זקן: אם זה עניין של גיל, הרי שגם אני נחשב לזקן אבל למרות זאת אני חושב את עצמי לבן־אדם. האם מנהיגינו נחשבים לזקנים? על פי הגיל הם כולם מבוגרים ממני. או אולי לא הבנתי את המסר והכוונה היתה שיש צורך להביא לידיעת הציבור שמנהיגינו הם למרות הכל, גם בני־אדם? גם הפרסום היקר, סמוך לבחירות והגמשת המעולות במיבצע הזה, מביאים אותי לחפש חשד של כוונות פוליטיות.

יבורכו אותם מוסדות המטפלים בכל אלה שהחברה באכזריותה מזניחה, אך מטבע הדברים הוא, שעבודה זו צריכה להיעשות בצניעות הראויה. לדעתי, יש צורך דחוף להסב את הסיסמה האומללה ל"חולים גם הם בני־אדם", דבר שנשכח, כנראה, מכל אלה שמתפקידם לעסוק בבעיות הרפואה הציבורית במדינה.

חיים כ"ץ
יו"ר ארגון גימלאי התע"ש

יש גבול – ל"יש גבול"

ביום הכיפורים ראיין איש תנועת "יש גבול", פרץ קידרון, בתוכנית־הרדיו הבריטית ב.ב.ק., באחת ממהדורות יומן החדשות שם ("ניוזריל").

במהלך השיחה חיזק המראיין הגבבר מעל הבמה הזרה ולעיל ובאומר ביום חגנו הגדול, ידי חיילי צה"ל המסרבים לשרת מעבר לקו הירוק, והיינו באזורי יש"ע.

וכאשר נשאל על־ידי המראיינת אם אין הוא חושב שהשמעתו עלולות להזיק את המורל של חיילי ישראל, השיב בלי היסוס [illegible]

[illegible]

מיכאל קליינסבורגר
קרית ים

לפני 60 שנה

הצעת קריה יהודית בפולין

הציר היהודי קירשבראון הציע יצירת קריה לאומית יהודית בשעת הבחירות לסיים. הצעתו היא, שכל יהודי פולין יוחשבו לנמח בחירה אחד, ומספר הנבחרים יקבע לפי היחס המספרי של היהודים לשאר האזרחים במדינה.

עיתון "פלשתינאי"

העתון "פלשתיק" דורש במאמר ראשי מהערבים ללמוד לקח ממאורעות הכותל. הלקח הוא כי ההנה"צ הכינה, שיש לה כוח להוציא לפועל הגנה ובטול מלאכה באופן מצוין ובמהירות נפלאה.

לפני 40 שנה

שרתוק במארשאל

משה שרתוק – שר החוץ בממשלת ישראל נתקבל לראיון בפאריס ע"י מארשאל" מיניסטר החוץ וראש משלחת ארה"ב בעצרת או"ם. דובר ישראל בפאריס מסר כי ממשלת ישראל תתנגד לכל תכנית המתכוונת לנתוק הנגב מעל המדינה.

מינוי מצביאי הברית המערבית

מארשאל מונטגומרי – נתמנה לתפקיד של מצביא עליון לשטחי הברית המערביים. כמצביא הכוחות היבשתיים – הגנראל לאטר־דה־טסיני, מפקד הכוחות האויריים – סר ג'יימס רוב מבריטניה, ולכוחות הימיים האדמירל ג'וגרו. תפקידיהם יהיה לחקור את כל הבעיות במערכת ההגנה של אירופה המערבית.

ההנהלה והעובדים של
המגבית המאוחדת לישראל – קרן היסוד
משתתפים בצערה של חברתנו לעבודה
בתיה רקם
על מות אביה
יצחק גולדמן ז"ל
ומביעים לה ולמשפחתה תנחומים כנים

לחברנו יעקב ואביהו שור
עמכם בצערכם הכבד על פטירתה של
הרעיה והאם
אסתר ז"ל
"סוניטה" חוף השנהב
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על
פטירת חברנו
יעקב פרוינד ז"ל
ומביעים תנחומים למשפחה
חברי מושב
כפר חיים

לחברנו דב זפיר
משתתפים בצערך במות
אמך ז"ל
תנובה אקספורט
ההנהלה והעובדים

אבלים במות חברתנו
תמר תלמי
ההלויה תתקיים היום, יום רביעי כ"ד תשרי
תשמ"ט 5.10.88 בשעה 14.00 בכפר־בלום.
המשפחה
ובית כפר בלום

ביום חמישי 6.10.88 כ"ה בתשרי תשמ"ט
יום השנה לפטירתה של חברתנו
רוחליה גולד ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה בבית העלמין באפק.
היציאה מחדר האוכל בשעה 4.00.
המשפחה
ובית אפק

קו–אופ רשות הרבוע הכחול
משתתפים בצער המשפחה
במות יקירתכם
ישראלוב רוזה ז"ל
ההנהלה וועד העובדים

בצער רב אנו מודיעים על
פטירתו של חברנו לעבודה
גיל אסיזמין ז"ל
תנחומינו למשפחה
גמדא סחר בע"מ
תחנות הרדיו
לעובדי כור

לחברתנו יחיאלה כרמון
אתך באבלך הכבד על מות
בעלך
שלא תדעי עוד צער
ההנהלה וצוות עובדי
בית־חולים "שלוותה"

לחברה כותה נוריית
אתך באבלך הכבד על מותו של
אחיך ז"ל
גמול חברה להשקעות
ההנהלה והעובדים

למשפחת ברגמן – בר־מגן
השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד
על פטירתו בטרם עת של הבן־האח
יורם ז"ל
בהמשך פעילותכם הציבורית המסורה תמצאו נחמה
המפלגה הליברלית העצמאית
תנועת העבודה הליברלית
על סניפיה ושלוחותיה

במלאות שנה לפטירתו של חברנו
שמואל גולדבלט ז"ל
נעלה לקברו ביום שישי כ"ז תשרי תשמ"ט 7.10.88
בשעה 11.30 בבית הקברות בכפר גלעדי
המשפחה
ובית כפר־גלעדי

צרפתים באו לבחון נושא הקמת תחתית בתל אביב

מאת נתן רוזי,
סופר "דבר" בתל אביב

שני מהנדסים בכירים של החברה הצרפתית "סודרל", הבונה את המנהרה מתחת לתעלת למנש, ושהשלימה זה עתה את הקמת הרכבת התחתית של קהיר, באו במוצאי החג לישראל לבחון אפשרות לבנות רכבת תחתית בתל אביב. המהנדסים נפגשו אתמול עם ראש אגף התנועה בעיריה, יוסף גבעול, והציגו בפניו את התוכנית.

גבעול ציין כי המהנדסים, ויאר הבנזיל ושאול פז, האחראים על מחלקה שבה עובדים כ־1000 מהנדסים, ייפגשו עם נציגי משרד התחבורה. אתמול הם נפגשו עם ראשי אגף התנועה בעיריה כדי לעמוד מקרוב על צרכי התחבורה בעיר. "הסברתי להם כי בעיריה שלנו אין כסף לבניית רכבת תחתית מאחר שלא רציתי להשלות אותם. הם מוכנים להתחיל בבנייה אם העיריה תגלה לגייס את הכסף". לדבריו, תוכניות דומות הוגשו על ידי מהנדסים מבריטניה ומהולנד.

גבעול ציין עוד כי בשלב מאוחר של התהליך יהיה צורך לגשת לבניית רכבת פרברים "אחרת העיר תיסתם". לדבריו עם הקמתה של רשות מטרופולינית, יהיה צורך לגייס אשראי באמצעות קונסורציום בינלאומי ובשיתוף עם הממשלה לבנייתה של רכבת תחתית או עילית.

★ אכסניית נוער הדרום המבצאות בנגב קטיף, תופעל על־ידי אגודת אכסניות הנוער בישראל – על כך סוכם בין יו"ר המועצה האזורית חוף עזה לבין אכסניות הנוער. באכסניה 24 חדרים המחולקים ל־2,3 ו־4 מיטות ובהם 240 מיטות. לכל חדר שירותים ומקלחת. כן יש בריכת שחיה וחדר אוכל ל־300 סועדים, חוף רחצה בסמוך, רכיבה על סוסים, טיולי ג'יפים בחולות ועוד.

פועלי כל העולם, אתם מאזניים, לאז

דבר אחר

המוסף הסאטירי של „דבר" ● כ"ד בתשרי תשמ"ט ● גליון מס' 255 ● גליון מיוחד, מוקדש לד"ר קין הבלמן, האיש שעשה את השנה ●

שגעון חדש בח"א:
קופסאות סיגריות מצויירות

ראה הודעה לקוראים בעמוד זה

הבל הבלים, הכל קין:

הבלמן פותח את הפה

קרא בעמוד זה את „אות קין", ראיון לעומק עם קין הבלמן. 12 דקות בילתה כתבתנו סמדר אסנת עם האיש שכולם אוהבים לשנוא

הודעה לקוראים!

קוראים רבים מבין קונינו נאלצים לצייר בעצמם שפם, זקן או משקפיים או פאות לפורטרטים שאנחנו מדפיסים במאגזינים של סוף השבוע. לפעמים, כדי לצייר שפם אחד חייב הקורא לשוחח בטלפון שלוש פעמים — כלומר, לנסות ולצלצל למישהו ולהצליח להשיג את הנמען ורק אז לצייר את השפם או החששונים.

„דבר אחר" מביא שירות חדש לקוראיו — והוא הטיל על הגרפיקאי של המערכת לבצע את העבודה עבור הקוראים, והקוראים יכולים במקום השפמים והזקנים לצייר בזמן הפנוי על קופסאות סיגריות. למשל, ציורים כאלה:

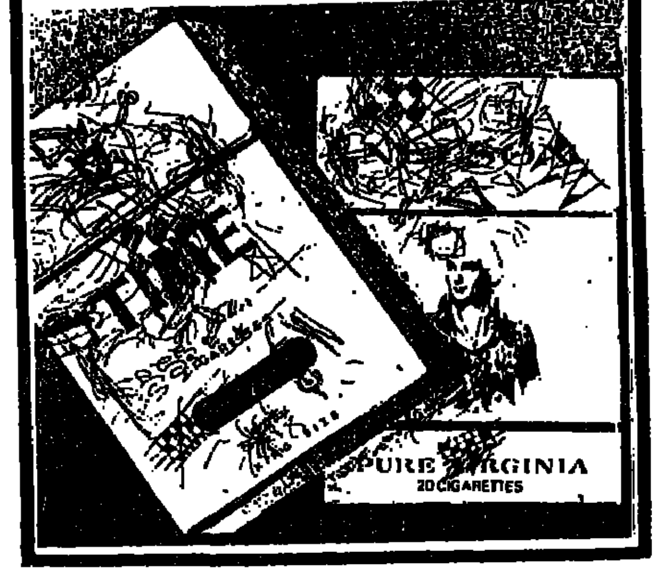

קוראים לו „מר בננות" ● הקולנוע הישראלי חייב לו שקל ועשרים ● שש נשים, אחת מהן גבר ● הצמרת היא השורשים שלו ● בגיל ארבעים קין הבלמן הוא

(המשך בעמ' 1,2,3,4)

„דבר אחר" עורך: דני קרמן. אורחים: תרזה אייזנברג, סמרל, מירי חנוך, תומר קרמן

אות קין

ראש. באסיה מרעיבים כורדים. בשטחים מכים ערבים, כי הם לא רוצים להצביע לגאנדי — וכאן אף מלה. ואז אתה קם ואומר לעצמך: בשביל זה נלחמתי במשטר הסובייטי? בשביל זה הייתי עצור בסביר 32 שנה? בשביל זה עשיתי עליה? אבל אז אני אומר לעצמי: „שהכלבים ינבחו — גן נויז גוי ניוז".

קין מסיים ומביט עמוק בעיני. אופייני לעקרב, אני אומר לעצמי ושואל:

אתה מוכן לדבר על הנשים שבחייך? ציפורה קליין מ„באן ועכשיו" לחשה לי חשבנו שתקעת לשחקנית לויאת עתלי והכנסת אותה לחיריין.

„העניין הזה נושא מעבר למימדים הטבעיים שלו. ליאת רק בחודש השביעי ובעשבות של חיפה כתבו שהיא בתשיעי."

הבלמן נבוך מבוכה אופיינית לתאומים. כשקין הבלמן מדבר על עצמו, הוא לובש חבעה של גועליגשא. אני מכיר אותו ויודע שהתגובה אומרת אפילו שהוא היה רוצה שאחשוב, שהוא מעמיד פנים, כדי שזה יראה יותר אמיתי.

הבריך מספרים שאתה אוהבם גובב בגלוי, אבל נותן חרבה

הצד האחורי של הבלמן
לפני הנשיקה הקבוע על יד הכותל.
השופט היה אינטימי

ההורים: אנחנו לא יודעים מה כל הרעש. בשבילנו הוא אותו הקיינצ'וק שחטף סטירה, כשגנב יהלומים מהגננת ותקע מכות־רצח לאחיו

בקיבוץ יד על אחים החיים כרגיל: טרקטור מזמזם חריש... [illegible]

ההבלמנים מקבלים אותנו כאילו היינו לנו. „אנחנו מכירים לכם כבר 50 שנה", הם מחייכים. „ממש לא היינו צריכים לשרוף ולבוא, אין לנו מה לספר. קיינצ'וק הוא ילד רגיל כמו כולם."

„תאכלו תפוח", מפצירה בנו חווה. חשיחה קולחת, כששני

חיישים אינם משתתפים בה ומחולים בכל רגע אל מכשיר הטלוויזיה. „עוד מעט יש גמר של התעמלות עם חבל וגלגל", הם אומרים.

[illegible]

בפתר. אתה מוכן לגלות למי אתה נותן בסתר?

„אלה הם דברים שביני לביני, או ביני לבין המקבלים, או ביני לבין האלוהים, או בין האלוהים לביני. אבל ביני לבינך, אני נותן

קירקגור: הבריות לא מסתפקים בפלא ההופך את המים ליין. הם מבקשים ללכת הלאה ולהפוך את היין למים

בשיחתו, מזכיר קין הבלמן פעמים רבות את השם קירקגור. ביקשנו את תגובתו של קירקגור, אך לצערנו הוא לא נמצא בארץ. אבל בספרו „חיל ורעדה", בעמוד 37, מצאנו את הדברים הבאים:

את אברהם אינני יכול להבין. במובן מסויים אינני יכול לקבל ממנו מאומה זולת השתאות. אם הבריות מדמים בנפשם כי אחריתו של הסיפור היא העשויה לעורר אותם לאמונה, אין הם אלא מרמים את עצמם, ומבקשים לקנות את אלוהים באופן שלא יצטרכו לשלם את המחיר ההכרחי של הוויתור האינסופי, שהוא התנועה הראשונה לקראת אמונה. כל מה שהם שואבים מתוך הפאראדוכס מסתכם בחכמה ארצית. אפשר שפלוני זה או אחר יעשו חיל בכך, כי בעת הזאת איש אינו אובה לעצור באמונה, בפלא ההופך מים ליין, הכל מבקשים ללכת הלאה, ולהפוך את היין למים.

נכון יפה?

חרבה לרבקה ואורי מוצ'אגוב מרחוב הפורצים. אני מקווה שהם קוראים אותנו כרגע ואני מוסר להם ד"ש חם וגם לסימה, שימשוך נעימו למשפחת סופר במעלות נתתי השנה שניים־עשר שקל וארבעים. כדי לקנות ריאת־ברזל לבנם מרק. את ההכנסות מסרטי

קירקגור אמר לי: „מתי תבין שהם פשוט מנסים לקנות את האלוהים?"

האחרון 'המיטה החמה' תרמתי לישיבת 'אור שמח', כדי לכסות את חשבון החשמל שלהם. ואולי עוד משהו: רק השנה הזאת תרמתי 400 ליטר דם של אלמנות ויתומים לבנק הדם אמריקה־ישראל".

קיין הבלמן המשיך ורץ ברשימה נפרדת, כאשר יצאתי לאט־לאט מן הדלת הכחולה.

כשיצאתי, ראיתי בתיבת הדואר שלו הזמנה לבית משפט. „כמה טיפוסי", חשבתי לעצמי. „אין מקום שהאיש הזה לא מוזמן אליו. כל־כך מתאים למזל טלה".

בגליון הבא:

מי, למעשה, עמד מאחורי כל זה?

ראיון־חדירה (KISHKES INTREVIOW) עם

נח לֶמְכְּסוֹן

פרק א':

„אני לא הפראייר של אלוהים!"

תמי הראל: אהבה ראשונה אינה מעלה חלודה

דבר אחר: איך או היכן הכרת (פגשת) או יותר נכון נתקלת, את, תמר, בהבלמן, שהיה דאז צעיר עם גארמושקה פתוחה וחולצה נפוחז איך עברו עליכם או הימים הראשונים בלילה, על פרורי הגורן במעלה חלודה? איך נראו הלילות. והם ביום־יום? מהו האמת שבגרעין כי הבלמן הצעיר רץ עירום וקרא את פושקין לירח? איך את, תמר הראל, היית. מתארת לנו את הימים של אותה תקופה?

תמי: זה היה כאילו... כיף?

ד.א.: את יכולה לפרט, ולהכניס אותנו בסוד החיים הקסומים של התקופה שלפני קום העליה השניה?

תמי: כן... זה היה כזה... פננות?

ד.א.: איך היית מאפיינת או מציינת או בעצם יותר מתארת את מנהגיו אז?

תמי: לקיין של הימים ההם...? היה לו כאילו כזה מין פולחן? הייתי רוקמת לו כזה על הפיג'אמה כאילו מין כאלה, כמו חיות קטנות כזה?... זה היה נורא נורא סטאלבט, זה שהוא היה כזה ביד אחת כאילו מנגן יענו בגארמושקה וביד שניה הוא היה רוקד כזה קראקוביאק?

ד.א.: ואת כזה... כאילו אהבת את זה?

תמי: קשה לי יענו כאילו להסביר מה בדיוק הרגשתי כזה? אבל זה היה נורא על הכיפאק כזה?

ד.א.: וכאילו כזה הרגשת שהוא כאילו בראש כזה אתך וזה?

תמי: ממש ממש כזה. כזה כאילו לא יודעת אבל כאילו ממש כזה כאילו?

מלאתי לוטו באופן לוטומטי

مكذا من الاصل

אות קין

כבר בכניסה אתה חש באווירה המיוחדת. "למה הקירות שחורים?", אני שואל את עצמי. הבלמן מדליק את האור – ומייד מתבררת האשליה האופטית: חוסר האור הוא שגורם לתחושת השחור. דירת שיכון מפוארת, קירות לבנים. על הקיר תמונות. בפריזר דולארים. בארון גוויה. לכאורה, הכל במקום – ובכל זאת הרגשה מוזרה. "זה הפרחים", אני תופש: באגרטל אחד גם ורדים וגם ציפורנים.

יש לך טעם מוזר. לא כן?

"נולדתי בפתח־תקווה", עונה קין, "עד שהורי עברו לקיבוץ". כאן הוא מפסיק ומראה לי 600 שקופיות. באחת מהן נראית אשה בשמלה כחולה. "זאת שמלה שעיצבתי לפני כחודש, וכבר מכרנו ממנה שלושים אלף חתיכות".

והחברים?, אני שואלת. קין משתתק ושותק שתיקות קצרות, הטיפוסיות למזל מאזניים, מרחיב את אפו כאומר, "זה עניין פרטי". "איזה חברים, חברים זה הרא? קירקגור אומר שאדם צריך להתרחק משני דברים – פינים וחברים".

אבל איך זה מתיישב עם זה שקירקגור אמר גם, שמי שיש לו חבר אחד טוב יכול להקריב את בנו לאלוהים?

"קירקגור היה אידיוט. אני אספר לך סיפור: רבי ישראל מרוזין נסע פעם בדרך, בכרכרה רתומה לארבעה סוסים אבירים. בדרך פגש את רבי מאיר מפרמישלן נוסע בעגלה עניה רתומה לסוס כחוש. שאל רבי מאיר את רבי ישראל: למה לך ארבעה סוסים? ענה רבי ישראל: אם אכנס לבוץ, הארבעה יוציאו אותי. אמר רבי מאיר: מר לשיטתו ואני לשיטתי. הסוס המסכן האחד לא יצליח להכניס אותי לבוץ".

הבלמן לא מוכן לדבר על עצמו, תכונה טיפוסית לבני מזל

"שרון אמר לי: אם אתה בא, אני הולך איתך". אמרתי לו: "אני מבין אותך".

נוע נוע סוף
הפית אחד הקוב מקלקל
את כל הערימה
מקבנה לא אהבו את אותו

זולטאן גולד מנהל הביאנאלה לאמנות אחרת בכפר־מים:

קין הבלמן הוא מולטי־מדיונר ממדרגה ראשונה

[illegible]

...והייתי מרשה לעצמי להגיד, אפילו מלווין הופר בתקופה הטובה שלו. אם אתה שואל אותי על קין הבלמן האדם, אין לי מה להוסיף על מה שכולם יודעים. הוא זיוף. זיוף אחד גדול. אבל מה, חבר טוב. בזה אין אצלו פשרות. אולי אני קצת רומאנטי כשאני מדבר על־כך, אבל אף פעם לא ראיתי את האיש לוקח מחבר את השקל האחרון שלו.

יצחק בן־נר על זולטן גולד:

"זולטן גולד הוא בולדוזר"

[illegible]

שלמה ניצן על איציק בן־נר:

"בן־נר הוא אגדה!!"

[illegible]

פרס התכופף, הרים את הכפפה וחייך אלי: "בפעם הבאה תיזהר", הוא אמר.

אחרי 16 שנה: תמר הבלמן זוכה לקשקש פאות ומשקפיים על פניו של בעלה

"בגין הביט לי בעיניים ולחש: 'אתה יודע, שחוץ ממך אף אחד לא בא אלי לקרב את הכלים'?!"

[illegible]

מנגלואיד

[illegible]

קין הבלמן – חי, צומת, דומם

מה אתה הכי אוהב? סלט ירקות, חביתה עם בצל, פיתה וזעתר.

מה הכי שנוא עליך? סלט ירקות לא טרי, חביתה עם בצל שנשרפה ופיתה בלי זעתר.

מה היתה ההחלטה החשובה בחייך? לפני שש שנים החלטתי לקנות ארבעה ארגזים של עגבניות ובצל, 30 קרטונים של ביצי משק, 400 פיתות וקילו של זעתר.

את מי אתה מעריץ? אני מעריץ אנשים שאוהבים דברים פשוטים כמו סלט ירקות, חביתה עם בצל וגבינה בולגרית.

מה היתה נקודת המפנה בחייך? היום שבו עברתי לגבינה בולגרית, במקום לאכול כמו חזיר את הפיתות עם הזעתר, שזה בעיני שיא הניוון.

איך אתה אוהב את החביתה שלך? עם בצל ומטוגנת רק על צד אחד.

מהו זכרון הילדות הראשון שלך? אני זוכר את אמא שוכבת ערומה וקשורה במיטה ואת אבא מאכיל אותה בכוס סלט ירקות וגבינה בולגרית והיא צורחת: "מה אני אשמה שלא היו ביצים היום?! איך אני יכולה להכין לך חביתה בלי ביצים?!"

אם היו נותנים לך שלוש משאלות, מה היית מבקש? מלח, חומץ ומזלג.

יום לאחר השחרור, הבלמן ממש במרכז הקליטה. מסביב למרכז אמו, אשתו ואחותו ענתי. מימין: גילות ראשון מחוץ לכלא

לבן מרסר על דברי הבלמן: "אני לא גמד. אני 2.08 מטר"

[illegible]

האסטרולוגית דנה סקר: "הוא נחש גדול – וזה מאד טיפוסי לעקרב"

[illegible]

מפה אסטרולוגית של הבלמן: שביל החלב שלו קצר בבזיוח, דבר המראה על אופי מחורבן ורוע־לב כרוני.

[illegible]

כדורסלני הפועל חיפה – כמעט סנסציה נגד מכבי ת"א 100:99

מאת יצחק צ'יבין

זמן רב עוד ידובר על אירועי השניות האחרונות במשחק הדרמטי בין הפועל חיפה למכבי ת"א, שבו זכתה האלופה בנצחון שלא הגיע לה לאחר הארכה – 99:100 (89:89), במסגרת המחזור הד' בליגה בכדורסל.

כדורסלני הפועל חיפה הוציאו אמש נצחון כמעט בטוח על מכבי ת"א, אחרי ש־40 שניות לפני הסיום הם הוליכו ביתרון של שש נקודות – 83:89 והכדור היה בידיהם. חיפה איבדה את הכדור, דניאל קלע נקודה אחת בעונשין ומרסר המשיך את הכדור השני פנימה וצימק את הפער לשלוש נקודות.

16 שניות לסיום הוליכה עדיין חיפה ביתרון של שלוש נקודות והכדור היה בידיה. אבנר שם טוב, במסירה חסרת אחריות, איבד את הכדור ודורון ג'מצ'י שקיבל אותו קרוב לסל הודאי יצא מחוץ לקשת, התרומם שתי שניות לסיום האיזן את התוצאה – 89:89, כשהוא מותיר את החיפאים הנדהמים ואת 2000 הצופים פעורי פה.

אבל חיפה שיחקה טוב גם בהארכה. 34 שניות לפני סיום ההארכה היא הוליכה 98:99. סימס קלע שתי קליעות עונשין והעלה את מכבי ליתרון – 99:100. הכדור היה בידי החיפאים והם לא הצליחו לקלוע את סל הנצחון המיוחל והעניקו למכבי נצחון במתנה.

מאז שנת 1968 לא ניצחה הפועל חיפה את מכבי ת"א ואמש ברח הנצחון לחיפאים מהידיים. אין ספק כי עבור האוהדים מעיר הכרמל המפסד היה טראגי ומן רב לא ישכחו השחקנים והאוהדים את השניות האחרונות של המשחק.

מכבי ת"א, היוצאת היום לארה"ב למשחק עם פילדלפיה 76, היתה אמש רחוקה מאותה מכבי ת"א שאנו מכירים. נראה שמשהו חורק בקבוצה התל־אביבית ואמש היא קיבלה את הנצחון במתנה יותר מאשר נלחמה להשיגו. הפועל חיפה ניהלה קרב שקול. הבולטים בשורותיה היו גורס, יוסטון ויוספביץ', שבהארכה קלע 8 מתוך 10 הנקודות שקלעה קבוצתו. לזמן היו דקות טובות, אבל היו לו גם דקות חלשות. את האכזבה היווה הפעם הרכז אבנר שם טוב, שגם השמיט את הנצחון בשניות האחרונות של המשחק.

במכבי ת"א בלט מוטי דניאל. בארלז ומאגי, למרות שקלעו נקודות רבות, היו רחוקים מיכולתם הטובה. אותם הדברים אמורים גם לגבי מרסר וג'מצ'י, למרות שג'מצ'י היה האיש הגבוה באותן שניות גורליות שמכבי היתה זקוקה לו.

שפטו ראובן וירובניק ואברהם זגול לעיני 2500 צופים ברוממה.

● נקודות למכבי ת"א: בארלז 20, מאגי 20, דניאל 17, מרסר 14, סימס 10, ג'מצ'י 10, ליפין 9.
● נקודות להפועל חיפה: יוסטון 27, יוספביץ' 24, גורס 20, חזוז 17, יונס 5, כסבי 4, שם טוב 2.

ה"גלובטרוטרס" ישחקו בסין

מאת שמואל טל

קבוצת להטוטני הכדורסל האמריקאית "הארלם גלובטרוטרס" תבקר החודש בסין. דובר של הקבוצה אמר כי הקבוצה אותה ביקש לראות שליטה של סין דנג קסיאופינג במהלך ביקורו בארה"ב, תערוך שלושה משחקי ראווה בסין בין התאריכים 15–29 בחודש.

המשחקים יערכו בשנגחי, קסיאן ובייג'ינג.

כוכבי הגלובטרוטרס שיחקו עד כה ב־101 מדינות. סין תהיה המדינה ה־102 בה תבקר הקבוצה שנוסדה לפני כ־60 שנה.

ארגנטינה הוזמנה לשחק באנגליה

מאת שמואל טל

לראשונה מאז מלחמת פוקלנד הוזמנה אלופת העולם בכדורגל, נבחרת ארגנטינה, לשחק באנגליה. האנגלים הזמינו את דייגו מארדונה וחבריו להופיע בטורניר רוס בו תיטול חלק גם הנבחרת הסקוטית.

אנגליה וארגנטינה נפגשו אמנם במסגרת הגביע העולמי במקסיקו אך מאז הכדורגל כרם הופיעה נבחרת ארגנטינית מאז אותה מלחמה.

דייגו מארדונה, אגב, כבר שיחק בוומבלי אלא שזה היה במסגרת נבחרת העולם ששיחקה נגד נבחרת אנגליה במלאת 100 שנה להתאחדות הכדורגל האנגלית.

ה"בראונס" רוצים את בוץ' ריינולדס

שיאן העולם בריצת 400 מ' האמריקאי בוץ' ריינולדס כשל במשימתו לזכות במדליית הזהב במשחקי סיאול והוא נאלץ להסתפק בכסף אחרי בראגי סטיב לואיס. אולם עובדה זו לא הפריעה למנהלי קבוצת הפוטבול קליבלנד "בראונס" להזמין את האצן המוכשר לשחק בשורותיה.

מנהלה של הקבוצה, איבי אסקורסי אמר בקליבלנד כי לדעתו ודעת חבריו ריינולדס עדיף על בן ג'ונסון מפני שיש לו כבר נסיון במשחק הפוטבול מתקופת המכללות.

גם הקנדי ג'ונסון אינו מקופח. רוצים אותו אצל ה"קאובויס" של דאלאס.

הפועל באר־שבע זכה בגביע ליליאן

מאת שמואל קליגר

הפועל באר־שבע זכתה אתמול בגביע ע"ש יהודה ליליאן ז"ל אחרי שניצחה במשחק הגמר את הפועל ת"א 0:1. בהעדרם של שחקני הנבחרת של שתי הקבוצות, שקיימו אימון נפרד בוינגייט, גילו שחקני הפועל באר־שבע עליונות.

עליונות היה המשחק חלש ונוקשה. 10 דקות מן הסיום הושג השער היחיד: מאיר עוזן פרץ מבדוין ומסר קצרות לשמעון ביטון, שהמשיך מקרוב לשער.

נראה, כי שחקני הפועל ת"א סבלו יותר מהעדרם של נציגיהם בנבחרת משה סיני ואלי כהן מאשר הפועל באר־שבע שהתגברו על חסרונו של הבלם אילתו.

שפט יעקב שיינר לעיני 500 צופים בכפר סבא.

שמשון–מכבי נתניה 2:3

במקום השלישי הודנה שמשון ת"א שגברה על מכבי נתניה 2:3. השערים לשמשון ת"א: אפרים ארביב, צחי ארמוני, ויוסי אדרי. השערים למכבי נתניה של דיזיים ודבי לם.

שפט יצחק בן־יצחק לעיני 300 צופים בכפר־סבא.

אלי בן רימון' עדיין מקווה למשחק ההוקרה

מאת חיים קניגסברג

אלי בן רימון, גדול כדורגלני הפועל ירושלים בכל הזמנים, לא זנח את הענף עליו צמח והתפרסם. במסגרת תפקידו הבכיר במחלקת הספורט של עיריית ירושלים הוא עומד בראשות בית הספר לכדורגל שיצאה למסע משחקים באירופה.

על משחק ההוקרה שהבטיחה הפועל ירושלים לקיים לכבודו, אומר בן רימון באירוניה: "הבטחה זו ניתנה כאשר בתי הבכורה סיימה את לימודיה היסודיים והיום היא עומדת לסיים את שירותה הצבאי". ממקורות בכירים באגודה נמסר כי המשחק שהובטח אכן יערך עוד במהלך העונה הנוכחית.

בעזרת ריצה יומית מפרכת של 10 ק"מ ממשיך בן רימון לשמור על כושר גופני גבוה ומקווה להראות זאת במשחק הפרידה שאם הוא אכן יערך סוף סוף(...)

הרצוג: בסיאול פגעו בכבוד האומה
בירך הנכים היוצאים לאולימפיאדה

נשיא המדינה חיים הרצוג הביע אתמול את צערו על גילויי הפגיעה בכבוד האומה באולימפיאדת סיאול על ידי השייטים ביום הכיפורים ואמר, כי הדבר מחייב את בדק החינוך הניתן לנוער שלנו בבתי הספר, בתנועות הנוער ובצה"ל.

הנשיא דיבר בטקס בבית הנשיא בירושלים לרגל יציאת ספורטאים וספורטאיות לאולימפיאדת הנכים בסיאול. הנשיא בירך את המשלחת החוזרת מהמשחקים האולימפיים בהעידו שהיא הגיעה להישג, מפני שמדליה היתה בהשג יד וגם זאת, לדבריו, התקדמות, בהתחשב בעובדה שמתוך 160 מדינות 120 לא זכו במדליות – ואנו בתוכם.

בפנותו אל 62 הספורטאים הנכים, אשר ישתתפו בסאול באולימפיאדת הנכים מ־15–19 באוקטובר, הזכיר הנשיא את השגיהם המרשימים בעבר בתחום זה. הוא הביע בטחונו, כי הם לא ישכחו שהינם שגרירים ושליחים המייצגים את המדינה והיודעים כי לא תיתכן התנהגות אשר פוגעת במשמעת ובגאוה היהודית.

במשלחת של התאחדות הספורט לנכים תיוצג ישראל בסאול ברוב סוגי הספורט, כאשר בין המקצועות הראשיים כדור־סל, נשים וגברים, כדורעף, סייף, טניס־שולחן כדור־שער של עוורים, שחיה, הרמת משקולות קליעה ועוד.

הישראלים נמצאים בצמרת ספורט הנכים בעולם וזכו בהם שוב במדליות, בהן מדליית זהב של יהוד כהן שזכה עיוור מקיבוץ דגניה. 60 אחוזים מבין הספורטאים הם נכי צה"ל.

במהלך חילופי הברכות בטקס, שנערך במשכן הנשיא נמסר, כי שאול איינברג השיג סיוע כספי שאיפשר את יציאת המשלחת של הספורטאים בליווי 18 מאמנים ומנהלים. (ע)

קריקשטיין, גילברט ומנסדורף כוכבי טורניר הטניס ברמה"ש

מארגני הטניס של הפרס הגדול ע"ש ריקליס יתקיים ב־15–10 באוקטובר במרכז הטניס ברמת השרון. זאת מסר אתמול נשיא מרכז הטניס ד"ר איאן פרוכט, במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

שלושה המדורגים הראשונים בתחרות ריקליס הם: אהרן קריקשטיין ובראד גילברט, היהודים האמריקאים שכבר הוכתרו בעבר כאלופי טורניר הפרס הגדול ועמוס מנסדורף, שגם הוא זכה בעבר בפרס. עימם ישתתפו השנה כ־35 שחקנים מחו"ל.

שני השחקנים הצעירים של ישראל רביב ויידנפלד ובעוז קרינשטיין זכו בשנים מתוך שלושת הכרטיסים החופשיים אותם רשאים להעניק מארגני התחרויות. הכרטיס השלישי יוענק לשחר פרקיס או לשחקן [illegible]. הפרס הכללי עומד על כ־100,000 דולר והפרס הראשון עשוי להגיע עד 18,000 דולר והפרס השני עד 15,000 דולר.

את התחרות ינהלו ד"ר איאן פרוכט וסגנו שלמה גליקשטיין. השופט הראשי יהיה דני גלי ועוד שבעה שופטים, מהם ארבעה מחו"ל. (ט)

יקבעו כללים לבדיקת סמים אצל ספורטאי ישראל על־פי החוק החדש

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, אמר כי ישראל היא אחת המדינות הבודדות בעולם, אם כי לא היחידה, שקבעה במפורש בחוק את האיסור בשימוש בסמים בספורט. השר הגיב בכך על פרשת בן ג'ונסון באולימפיאדת סיאול ועל כך שמדינות שונות הודיעו, בעקבות פרשה זו, כי יחפשו עתה דרכים להיאבק בשימוש בסמים על־ידי ספורטאים.

כזכור, אישרה הכנסת ביולי השנה, ערב פיזור הכנסת ה־11, את חוק הספורט שהוגש ביוזמת השר יצחק נבון. בחוק נקבע, כי לא ישתמש ספורטאי בסם או בתכשיר ממריץ להגברת הישגיו בספורט. שימוש בסם או בתמריץ מהווה, לפי "חוק הספורט", עבירה פלילית וכן עבירת משמעת המאפשרת הוצאת הספורטאי מכל גוף ספורט ומכל תחרות ספורט.

היועץ המשפטי של משרד החינוך, עו"ד אריה בריק, מסר כי המשרד יקבע בקרוב, בתיאום עם משרד הבריאות, את הסמים והתכשירים הממריצים האסורים בשימוש לפי החוק. כן ייקבעו הכללים לעריכת בדיקות רפואיות מדגמיות בזמן תחרויות לאיתור ספורטאי שעבר על החוק. כן נקבע בחוק כי ספורטאי שקיבל הוראה להיבדק חייב לציית להוראה. (ט)

הערב מתחדשת ליגת הכדוריד

בעוד שהמשחק מכבי ראשל"צ – הפועל פ"ת ימקד את מירב הענין בליגה הלאומית בכדוריד המתחדשת הערב יהיה משחק העולה החדשה א.ב. נס־ציונה נגד מכבי רחובות האטרקציה של מחזור הפתיחה.

המשחק הפועל רחובות – מכבי קרית־שרת הוקדם ונערך כבר אמש.

יתר המשחקים: הפועל נוף־ים – הפועל ר"ג; מכבי נתניה – אליצור הרצליה; מכבי פ"ת – הפועל ראשל"צ.

הערב מתחדשת הפעילות בגביע אירופה בכדורגל – 49 משחקים

מאת שמואל טל

המסך יורד על המשחקים האולימפיים בסיאול וחובבי הכדורגל יוכלו לחזור ולהפנות את תשומת ליבם למשחקי גביעי אירופה שיתחדשו הערב. יערכו 49 משחקים בשלושת המפעלים (אלופות, מחזיקות גביע ואופ"א) במסגרת הגומלין של סיבוב הפתיחה שהלוקו הראשון נערך ערב האולימפיאדה.

מאחר שאלופת אירופה פ.ס.וו. איינדהובן עלתה לסיבוב השני ללא משחק ומילאן האיטלקית תארח את ויטושה הבולגרית רק מחר יעמוד במוקד משחקה של אלופת ספרד ריאל־מאדריד שתצפין לנורווגיה שם תתארח אצל מוס.

ריאל שחזרה רק לאחרונה לבשורה הטוב, תתייצב למשחק עם יתרון של 0:3 מהמשחק הראשון. גם העובדה שכוכביה ברנד שוסטר, אמיליו בוטרגניו והגוי מאגצ'ז חזרו לעצמם מקנה לספרדים יתרון על פני היריבה הצנועה וחסרת היומרות.

מילאן תשחק באמור מחר. היא תופיע ללא כוכבה ההולנדי רוד חוליט הסובל מפציעה אך גם כך יש לה כל הכלים להשלים נצחון כפול (0:2 בראשון). מארקו ואן־באסטן, רייקרד ושני האולימפיים אבנאי הידידים טובים יותר מהבולגרים.

אל מאדריד ומילאן יצטרפו ככל הנראה בעליה לשלב השני אלופי 1986, הרומנים מסטיאווה בוקרשט, שרכשו יתרון משמעותי במשחק הראשון נגד ספרטה פראג הצ'כית 1:5. גם אלופת אשתקד פורטו הפורטוגלית תנצל את נצחונה במשחק הראשון נגד הלסינקי הפינית (0:3) כדי להעפיל לסיבוב השני.

שלוש נציגות מזרח אירופיות שרכשו יתרון משמעותי יצטרפו אף הן אל העוברות שלב. ספרטק מוסקווה תתארח אצל גלנטורן הצפון־אירית עם יתרון של 0:2 גורניק זאברזה הפולנית לא תתקשה מול יתנם נאש מלוכסמבורג (0:3) וכך גם הכוכב האדום מבלגראד שרכשה יתרון גדול (0:5) במשחק החוץ מול דאנדלק מאירלנד.

סלטיק הסקוטית הסובלת מחולשה מדהימה בפתיחת העונה בארצה תנסה לנצל את ביתיותה כדי להתגבר על פיגור 1:0 מול הונבד ההונגרית.

בגביע למחזיקות גביע כבר הבטיחה לעצמה מחזיקת הגביע מכלן הבלגית את מקומה בסיבוב השני לאחר נצחון במשחק השני על בגאן מלוכסמבורג (1:3). במשחק הראשון ניצחו הבלגים 0:5.

ברצלונה של יוהן קרויף, עם יתרון של שני שערים (0:2), תארח את פראם רייקיאביק מאיסלנד ותשלים קרוב לוודאי נצחון כפול. תמונה דומה תהיה בבריסל שם תארח אנדרלכט את מץ הצרפתית לאחר שניצחה בחוץ 1:3 ובאוסטריה שם תתמודד קרל. זייס יאנה המזרח־גרמנית נגד קרמס המקומית עם יתרון משמעותי של 0:5.

בגביע אופ"א יערך המשחק המרכזי באמסטרדאם. אייאקס המקומית, הפיינליסטית של השנה החולפת תארח את ספורטינג ליסבון, תנסה למחוק, כנראה ללא הצלחה את המפלה שספגה במפגש הראשון ביניהן (4:2). משחק מעניין נוסף יהיה ביום חמישי כאשר נאפולי האיטלקית, עם דייגו ארמנדו מארדונה, תתארח אצל פאוק סלוניקי כשבאמתחתה יתרון דחוק 0:1.

משחקים נוספים במסגרת זו: בראגה – אינטר (2:1 בראשון); קאטוביץ' – רייינג'רס (1:0); בורדו – דנייפר (1:1); לגיה וארשה – באיירן מינכן (3:1); בלאגנשס – לברקוזן (0:1); יובנטוס – גלאסטי (1:0); בנפיקה – מונפלייה (3:0).

מלמיליאן ואבי כהן סולקו מאימון; גרונדמן חזר מסיאול עם מידע חשוב

מאת שמואל קליגר

פרשת השבוע בנבחרת הלאומית היא פרשת אורי מלמיליאן ואבי כהן מבית"ר ירושלים, שסולקו אתמול ע"י המאמנים יצחק שניאור ויעקב גרונדמן ממחנה האימונים בוינגייט. השניים איחרו להגיע למחנה האימונים והגיעו לוינגייט בעיצומה של אסיפת המשתתפים.

מכיוון שאין זו הפעם הראשונה שהשניים איחרו, החליטו המאמנים לשחררם כליל מיום האימונים. השניים הוזמנו ליטול חלק באימוני היום ובמהלכם מתכוונים המאמנים לשוחח עימם לבל יישנו המקרים בעתיד.

רק 16 שחקנים השתתפו באימוני אתמול. גם מישל דיין, ירושלמי אחר, שוחרר מהאימונים עקב חשש, כי לקה בדרכי העיכול. ישתה הלוי שחקן שמשון לקה בשפעת ושוחרר.

משחק האימון, שנועד להתקיים היום עם הפועל חדרה בוטל, לאחר שמהנהלת הקבוצה החדרתית נמסר אתמול למאמני הנבחרת על מרד שחקנים שפרץ בקבוצה. עד שעות מאוחרות נעשו אתמול נסיונות להסדיר לנבחרת יריבת אימון אחרת. אם לא תימצא יוזו היום שני אימונים רגילים. בשבוע הבא תתמודד הנבחרת עם מכבי הרצליה ומכבי יפו. ביום ראשון, בעוד 10 ימים, תצא הנבחרת לבאר־שבע ותשהה במקום שלושה ימים עד למועד המשחק עם נבחרת מלטה ב־28 באוקטובר.

"אם לא תהיה לנו נבחרת טובה לא תהיה שום משמעות לחומר שהבאתי איתי מסיאול", אלה היו דבריו הראשונים של המאמן יעקב גרונדמן, שחזר ממסע ריגול אחר הנבחרת האוסטרלית בסיאול. הרושם של העיתונאים היה, כי אכן באמתחת המאמן מידע מסווג ומסקנות מהן שואר עיניו בארבעת המשחקים של הנבחרת האוסטרלית באולימפיאדה.

כל מה שיצא גרונדמן לומר, כי הידע שלו על הנבחרת האוסטרלית הוא הרבה יותר מדויק. הוא גילה כי עוד לפני המשחק של ישראל מול מלטה יהיו 2 או 3 שינויים בסגל. בשבועות הקרובים יכלול הסגל קרוב ל־30 שחקנים שיצורפו בשני שלבים.

לדעת גרונדמן, הבעיה העיקרית במשחק נגד האוסטרלים היא ההיגררות היתרה של שחקנינו אחרי המשחק הנוקשה של היריב: "לא פלא שבשני משחקים נגד האוסטרלים סיימנו ב־10 שחקנים". פתרון אפשרי: "חשוב שבמשחקים מול האוסטרלים יהיה שופט קשה. עובדה, כי אחרי הכאסח של האוסטרלים הם ממשיכים לשחק בשקט נפשי".

גרונדמן הזהיר מפני שאננות במשחק נגד נבחרת נידרלנד, שכן לדעתו הרבה יכול להקבע כבר במשחק הראשון נגד נבחרת זו.

וילנדר מוליך בראש גם ברווחים בטניס גרף 874,914 דולר

הטניסאי השוודי מאטס וילנדר, תופס את המקום הראשון לא רק בדירוג, אלא גם ברווחים. עד כה גרף השנה לכיסו סכום של 874,914 דולר, לפני בן־ארצו, שטפן אדברג 847,464, הגרמני בוריס בקר 674,691, האמריקאי אנדרה אגסי 627,062 והצ'כי איוואן לנדל 589,938 דולר.

ג'ימי קונורס מדורג 11 וברווחים 15, בעוד שג'ון מקנרו מדורג 16 וברווחים במקום 16.

פלמנגו – בוטאפוגו 4:5

בדרבי מרתק של ריו, במסגרת הליגה הברזילאית, ניצחה פלמנגו את בוטאפוגו 4:5 בבעיטות עונשין מ־11 מטרים, לאחר 2:2 בתום המועד החוקי. בדרבי ה"פאוליסטי", ניצחה סאן פאולו את סאנטוס 0:1.

בראש בית א' צועדת פורטוגזה עם 14 נקודות, לאחר שהביסה את קורוייב, 2:5, לפני פלומיננזה, סאן־פאולו, אתלטיקו מוניירו וספורט רסיפה. פלומיננזה ניצחה את סאנטה קרוז 1:2.

בבית ב' מוליכה ואשקו דה גמה עם 15 נקודות, לפני גוארני 12, גרמיו ובאהיה עם 10 נקודות כ"א.

בין יתר התוצאות: גוארני – פלמיראס 1:3. גרמיו – באנגו 0:2 ויטוריה – ואשקו 0:1. אתלטיקו מניירו – באהיה 1:1. אינטרנסיונל – קוריטיבה 1:2.

ארמירה – אוסטריה 1:2

בדרבי הוינאי המסקרן בין הותיקי בכדורגל האוסטרי, ניצחה ארמירה את המוליכה אוסטריה 1:2.

לאוסטריה רשת 22 נקודות מ־15 משחקים, לפני טירול 21, סנט פלטן 19 וארמירה 19.

תוצאות נוספות: טירול – סנט פלטן 2:4. ראפיד־שטייר 0:1 לאאסק – קלאגנפורט 1:1. גאק – וויינה 2:4. ספרטקלוב – שטורם גראץ 2:5.

מ.ט.ק – וואשאש 1:3

בדרבי בבודאפשט ניצחה מטק את וואשאש 1:3, במסגרת המחזור השמיני בליגה ההונגרית.

בראש צועדת ראבה אטו ג'ור עם 17 נקודות משמונה משחקים בהפרש השערים את מ.ט.ק ובנקודה את וואס, שיופוק וטאטאבאניה.

בין יתר התוצאות: בקסאבה – פרנצוארוש 3:2. הונבד – וספרם 0:1 שיופוק – האלאדאש 1:2. טאטאבאניה – ראבה אטו 0:0 ואס – אויפשט 1:1.

קייב נוצחה

אלופת הכדורגל הסובייטית, דינאמו קייב, נוצחה באודיסה על־ידי צ'רנומורץ 2:1 ומדורגת שלישית עם 32 נקודות מ־23 משחקים. בראש צועדת דנייפר עם 36 נקודות מ־24 משחקים לאחר שגברה על טורפדו מוסקבה 0:2. ספארטאק מוסקבה שניה עם 33 נקודות, ניצחה את זורקוב 1:2. דינאמו מוסקבה הפסידה בבאקו 2:1.

הלוח הכללי

דירות למכירה

הצעות עבודה

מכוניות

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

הלוואות

אופנועים וקטנועים

מכירות

נרשמו לנישואין

הכרויות

שירותים

שוק המציאות

ירושלים

דיפות גאות

פוליש וניקיון

ריפוי והרזיה

חיפה

אילת

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי או הורתו, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

דרושים/ות למבצע קידום מכירות באמצעות הטלפון
שעות עבודה גמישות
הכנסה גבוהה למתאימים
טלפון 03-253211 לדורית

מורים
דרושים לתיכון בצפון ת"א
★ תנ"ך
★ לשון
טל. 03-339017
03-449335 – בערב

דרוש/ה טבח/ית מלצרים/ות
בוקר קידום מכבחות
(למלצרים לא דרוש קודם)
03-288555

مكذا من الاجيال

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

מהרב קוק עד שמעון פרס

סרטים נוספים בסידרה התעודית על אישי מופת בתולדות הארץ, בהפקתו של פיטר פריישטאדט

פרוייקט הפקת הסרטים התיעודיים על אישי מופת בתולדות ארץ ישראל וביהדות ביוזמתו, הפקתו ובימויו של פיטר פריישטאדט מתרחב והולך. ארבעה סרטים כבר נעשו (על דיין, ברל, משה נבנומייסקי ויצחק גרינבוים) סרט אחד כמעט מושלם – על פנחס ספיר ועבודות עריכה מתחילות על סרט שישי שבמרכזו לוי אשכול. בתהליכי צילום סרט על הרב קוק וקבוצה שלמה של סרטים – על פרופ' חיים ויצמן, שמעון פרס, היינריך היינה, המשוררת רחל ומרטין בובר – נמצאים בשלבי כתיבה, תסריט או תחקיר. את חבילת הסרטים רכשה אוניברסיטת הרווארד והם ישודרו בטלוויזיה החינוכית. מפיץ אמריקאי עוסק עתה בשיווק הסרט על משה דיין בארה"ב. כל הסרטים יאוחסנו בבית הספרים הלאומי בירושלים, שני עותקים מכל סרט, ויעמדו לרשות העוסקים במחקר. כל הסרטים אמורים – וזו היתה המטרה המקורית – להיות מוקרנים בבתי ספר תיכוניים. בעוד חודשיים מקווים כי משרד החינוך אכן יחל בהקרנות אלו בפועל.

בכורה חגיגית תיערך לסרט על יצחק גרינבוים, מי שהיה מנהיג יהדות פולין בארץ ושר הפנים הראשון, ב־13 בנובמבר במוזיאון תל־אביב. את הסרט על לוי אשכול מקווים להקרין בבכורה ב־15 בפברואר, תאריך המציין 20 שנה לפטירתו. הסרט על ספיר אחריו.

בשני סרטים אחרונים אלה מופיע אברהם אגמון, מנכ"ל "דלק", שעמד בראש הוועדה המכינה וגייס את תקציב ההפקות. בסרט על אשכול מופיעות גם הבת עופרה נבו (על ההומור של אשכול) ומרים, אלמנתו שליוותה את הסרט בייעוץ. עוד מספרים על אשכול דוד לוי, צבי רינצסטיין, יוסי פקר, לובה אליאב, יוסקה גבע, מוטי הוד, עמרם לוק (מי שהיה ראש המועצה המקומית בית שאן), ד"ר בורג, חיים ישראלי, דן מרידור (על החלטת אשכול להביא ארצה את עצמות ז'בוטינסקי), מאיר פעיל, עזר וייצמן, דוד טרסקובר (שברשותו אוסף של גלויות ומדבקות שיצאו אחרי מלחמת ששת הימים), פרופ' שלמה אבינרי (על אשכול המדינאי), שמואל קנטור (על בעיית המים), מיכאל בר־זוהר (על פרשת רפ"י ועל השאלה מדוע לא בא בן־גוריון להלווייתו של אשכול), סייח ג'עבר מועדי (על ביטול הממשל הצבאי).

בסרט על ספיר (כל הסרטים הם בני 50 דקות) מופיעים שלושת ילדיו, תעשיינים רבים, ביניהם רוזוב, פולק, אברהם שפירא, מעט פוליטיקאים, ביניהם יוסי שריד (על האיש מהצד המדיני היוני) ויוסף אלמוגי (על התקופה שעבד כפועלים).

וורדה צימרמן

בכורה בטעם אישי

קבוצת המחול "טעם אישי", אותה הקימה הרקדנית **לאה אברהם** לפני כשלוש שנים, יוצאת בתוכנית חדשה שבה שתי עבודות. האחת – "את היא אני" – מועלית בבכורה. עבודת אימפרוביזציה שבה משתלבים אבזרים, זכרונות, מבוכות ושאיפות של כל אחת מחמש הרקדניות ואשר גובשו על־ידי לאה אברהם לצירה בעלת הקשרים כוריאוגרפיים והטכניים, בעבודה שנמשכה כשנה. מוסיקה מקורית כתב **אורי בינשטוק**. העבודה השנייה היא "אשתרך" לכוריאוגרפיה ומוסיקה של **אסתי קינן**. עבודה שהועלתה ב"גוונים במחול" אשתקד. הבסיס למחול הם שני שירים של עזר רבין ושירה מספר שמואל.

הקבוצה עובדת ללא תמיכה כספית מימסדית ועורכת חזרות באמפיתיאטרון דוהל. חמש הרקדניות – **אורה מירסקי, סיגל שוחט, נירה עלדור, אביטל יצחקי וגלי אורן** – מממנות בעצמן את שיעורי הטכניקה ומשתתפות בניהול, בהפעלה ובהפקה. לפרנסתן הן עובדות כמורות בבתי ספר למחול.

קונצרט

עונות השנה בפתיחת העונה

בפתיחת העונה נטלו על עצמם הסינפונייטה הישראלית ומנהלה המוסיקלי מנדי רודן משימה שאפתנית – השמעת האוראטוריה "עונות השנה" של היידן. יצירה זו היא רבת עוצמה ומתארת את הקשר הנצחי שבין האדם לאיתני הטבע, ושלובים בה זו כוח, בצורה מופלאה, תמימות והעזה. את הביצוע איפיינה רעננות חגיגית.

רודן כמנצח רב־ניסיון שמר על מתח מתמיד והבליט בתבונה את כל הניגודים הדרמטיים, שינויי האווירה, הקסם והחיוניות שבמוסיקה הגאונית. המשימה הוכתרה בהצלחה אמנותית גם בזכותם של שלושת הזמרים הסולנים משווייץ (הסופרן סטפני בוקרדי, הטנור כריסטוף המסברגר והבס פיליפ הוטנלוקר), המקהלה הפילהרמונית תל־אביב בהדרכת סטיבן סלואן ונגן הצ'מבלו הצעיר שלו עזריאל. ציון לשבח מגיע גם לנגינת הסולו של רפאל פלאטיס, האבובן הראשי שהצטרף לתזמורת בעונה זו.

ישראל דליות

8 סרטים איטלקיים מפסטיבל חיפה לת"א

הסינמטק התל־אביבי מבקש לספק את צמאונם של שוחרי הקולנוע שלא הצליחו להגיע לחיפה ולא צפו בהקרנות הפסטיבל לקולנוע שנערך שם בחול המועד סוכות. בשבועות הקרובים יקרינו בתל־אביב שמונה סרטים מתוך הפסטיבל (כל סרט בהקרנה חד־פעמית). כולם סרטים איטלקיים. כולם, פחות אחד, קומדיות איטלקיות משנות החמישים והשישים:

● "על שוטרים וגנבים" (הוקרן כבר אמש), סרטם של מריו מוניצ'לי וסטנו על גנב (הקומיקאי טוטו) ושוטר (אלדו פבריצי) ויחסי הידידות הבלתי־אפשריים הנוצרים ביניהם.

● "הגנב החושני" (הערב ב־21:30) שוב על פי תסריט ובבימוי של מריו מוניצ'לי ושוב עם טוטו. הפעם כשותף מובטל עם אנה מניאני כיצבנת בסרטים ובן גאוות כביים.

● את "חיים קשים" (מחר ב־20:30) ביים דינו ריזי ומשתתפים אלברטו סורדי ולאה מאסארי. הסיפור: פרטיזן חוזר מן המלחמה ומבקש לפתוח דף חדש בחייו. זה לא בדיוק מסתדר. הוא נכלא על לא עוול בכפו.

● "יום א' באוגוסט" (9.10 ב־21:30) יצירתו של לוציאנו אמר משנת 1949 עם אנה בלדיני, מרצ'לו מסטרויאני.

● "כולם הביתה" בבימויו של לואיג'י קומנציני (10.10 ב־21:30) ועם אלברטו סורדי, סרג' רג'יאני, מרטין בלזם וכרל קסטלטראנו. ארבעה חיילים בדרך הביתה מן המלחמה שנסתיימה הנקלעים למהומת ומבוכת הימים הטרופים הללו. כל אחד מהם מנסה בסך הכל להגיע הביתה בשלום. אך הבית, מסתבר, אינו המפלט הרגוע שאותו ביקשו למצוא.

● "אדריאנה" (11.10 ב־21:30) היא ממסימה פנדורלי, בת המעמד הנמוך המתפרנסת בעבודות שונות, מבקשת להתקדם בסולם החברתי, משיגה את מבוקשה וגולה שפעם היה טוב יותר.

● "עניה אבל יפה" (16.10 ב־21:30) בבימויו של דינו ריזי מספר על שני צעירים המאוהבים בנערה אחת, הבחורה, כרגיל, בשלישי. עם מרינה אלתי, כאבריציו אינה הרצו מאלסנדרו.

● סרט איטלקי נוסף, בשיתוף מערב־גרמני, ולא קומדיה הוא סרטו של מיכלאנג'לו אנטוניוני משנת 1980 "המסתורין של אוברוולד". סרט שחשיבותו בעיקר בניסויים בטכניקות צילום וצבע שעורך בו אנטוניוני. מעברים מצבע לצבע, מעברים משחור־לבן לצבע והמעבר מסרט וידאו מקורי לסרט קולנוע. עם מוניקה ויטי. ב־12.10 ב־21:30.

ורדה צימרמן

הגברת הראשונה של השרביט

המנצחת הישראלית דליה אטלס, הזוכה להצלחה רבה בחו"ל, ממעטת להופיע בישראל. בשבוע שעבר היא עשתה זאת בירושלים

ניצוח על תזמורת הוא תחום הנחשב לעיסוק גברי. כמעט מונופול של גברים. מוסיקאית השואפת לקריירה כמנצחת חייבת להתמודד עם דעות קדומות ולהוכיח כישרון ויכולת מקצועית מעל ומעבר למקובל. אין מירשם להצלחה בתחום זה וההתייחסות לנשים הניצבות על דוכן המנצחים היא, במקרים רבים, אפופת חשדנות וספקות. באנגליה תופסות כמה נשים צעירות עמדות מפתח בתפקידי ניצוח. די להזכיר שתיים: ג'יין גלובר, המנהלת המוסיקלית והמנצחת הקבועה של התזמורת הוותיקה "נגני מוצארט הלונדוניים" המבצעת ומקליטה רפרטואר מגוון ביותר ושן אדוארדס – מנצחת קבועה ומשנה למנהל המוסיקלי באופרה המלכותית "קובנט גארדן". המנצחת הישראלית, מהבודדות בעולם שזכו להכרה בינלאומית, היא דליה אטלס "הגברת הראשונה של השרביט". בוגרת האקדמיה למוסיקה בירושלים שהשתלמה בעזרת מילגות רבות וזכתה במקומות ראשונים בתחרויות חשובות למנצחים. הקימה את התזמורת הקאמרית "פרו מוסיקה" ואת התזמורת והמקהלה של הטכניון בחיפה. כיום היא עומדת בראש החוג ללימודי המוסיקה בטכניון. לאחרונה הקליטה כמה תקליטים שהופקו באנגליה ובארה"ב.

אטלס מנצחת מדי פעם על תזמורות ישראליות. למען האמת – הופעותיה בארץ די נדירות. לכן שמחתי להזדמנות לשמוע, לפני שבוע, קונצרט בניצוחה במסגרת "אולפן פתוח" של התזמורת הסימפונית ירושלים (באולם הנרי קראון) שהוקלט לשידור במועד מאוחר. יתכן שמנצחת מעוררת סקרנות. עובדה שהאולם היה מלא מפה לפה למרות שהקונצרט התקיים בשעה חמש אחה"צ. חבל רק שהתירו להכניס לאולם תינוקות כה רבים שבשלב זה עובדת היותם "ילדי פלא" באה לביטוי ביבבות ובזעקות במהלך הנגינה.

אטלס הוכיחה שוב את אמינותה ומעלותיה כמנצחת: שליטה מוסמכת וקפדנית בתזמורת, התמצאות בפרטי היצירות, כושר עיצוב של המבנה הכללי והבנה סגנונית. היא הרכיבה תכנית מגוונת מיצירות פורה ("פליאס ומליסנדה"), מריק לברי ("עמק") ודבוז'אק ("סקרצו קפריצ'יוזו"). אפשר היה להבחין בבמה "תקלות" מקריות באיזון בין קבוצות הכלים ובהדגשים הדינמיים שנרגעו מהרמה הכללית המשכנעת של הביצועים. "עמק" של לברי, יצירה הכתובה ברוח לאומית, "תמימה וחלוצית" מתקופת הישוב, קיבלה אופי מגובש בפרשנות של אטלס שגילתה הרבה אהבה ואחריות כלפי היצירה. דומני שהיה זה הביצוע המוצלח ביותר של "עמק" מזה שנים רבות. אטלס גילתה חוש טבעי למוסיקה של דבוז'אק היצירה הסטנדרטית הקצרה והמלהיבה, בסגנון מחול סלאבי, נתבצעה במלוא יופיה. כמלווה היתה אטלס פחות מוצלחת. התאכזבתי מגישתה בהולכת התזמורת בביצוע הקונצ'רטו השני לפסנתר של בטהובן עם הסולן ברוס לוי, יליד ארה"ב שהשתקע בארץ ב־1981. התרשמתי כאילו המנצחת לא עקבה באמצנות הרציה אחר נגינתו. התאום עם התזמורת היה לפיכך לקוי ומביך מבחינה סגנונית. היה זה בטהובן פושר ושגרתי. לברוס לוי כושר טכני מעולה עם אבחנה רגישה לפיסוק ולשמירה על זרימה רצופה. אבל הפרשנות שלו היתה סתמית עד לשעמום. דומני שהיה משכנע יותר לשמוע אותו ביצירה של מלחין אחר.

ישראל דליות

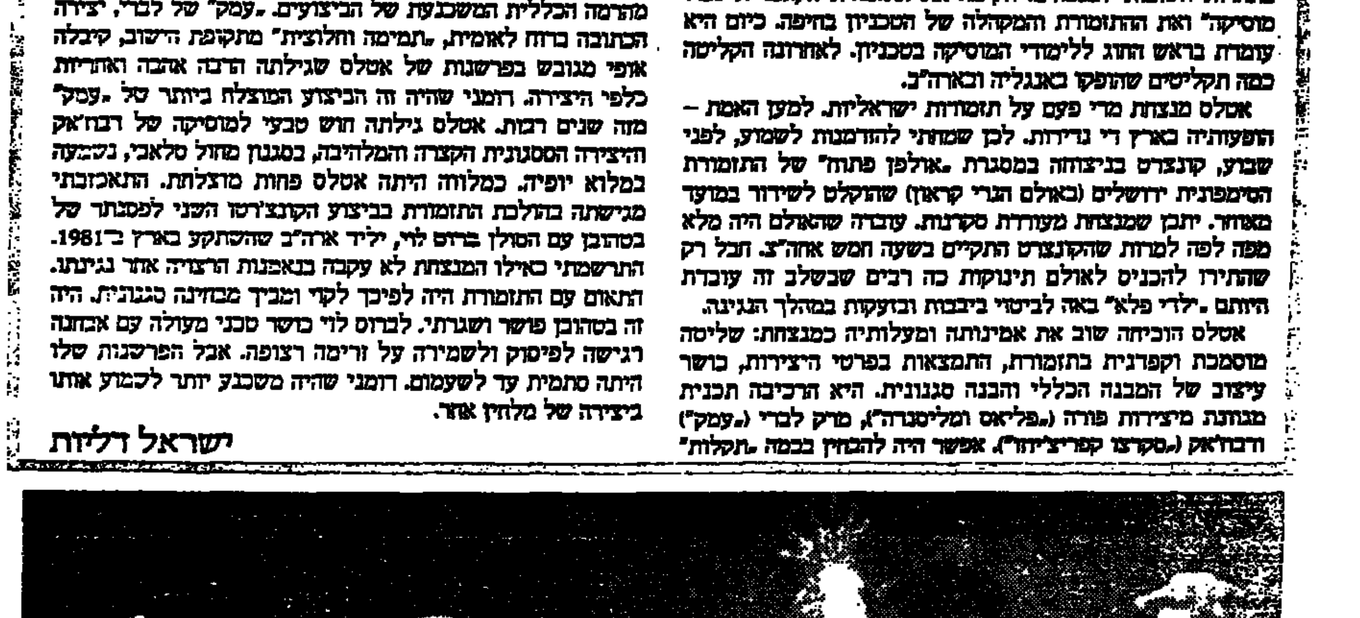

להקה "סנקאי ג'וקו", המוכרת היטב לחובבי המחול בארץ, פתחה השבוע במסע הופעות בצרפת.

צילום רדיו של א.פ.

פרסומי ארץ ישראל

● "עידן" היא סידרה של מקורות, סיכומים ופרשיות בתולדות הארץ שמוציא "יד בן צבי", בעריכת ד"ר מרדכי נאור. החוברת האחרונה, ה־11 במניין, מוקדשת לטבריה, מייסודה עד הכיבוש המוסלמי, וערך אותה ד"ר יזהר הירשפלד. 190 עמודי החוברת מביאים מאמרים ומחקרים על תולדות העיר וממצאים ארכיאולוגיים השופכים אור על קורות העיר. הכל מלווה באיורים רבים, ממחישים. סג קובץ זה יש בו הרבה יותר מליקוט – הוא משמש דוגמא טובה לצורת הפעילות שמטר "יד בן צבי" עוסק בה – יצירת בסיסי מידע לחקר הארץ. העורך הטיל על חוקרים שונים לחקור נושאים שונים בתולדות העיר, שעד כה לא הוארו כהלכה, ובך זכינו לפרסומים ראשוניים, כמו למשל על בית הכנסת שחשף אריאל ברמן בטבריה לפני שנים, ורק עתה, הודות ל"עידן", פורסם דבר התגלית בהרחבה בדולה יחסית.

● יחזקאל המאירי, יליד משפחה ותיקה בצפת, עושה הרבה לתיעוד תולדות העיר, איסוף הצגת חפצי מתיישביה (ב"בית המאירי", מכון למורשת צפת). בהמשך לפרסומים שונים שלו הופיע עתה ספרו, בהוצאה לאור של משרד הבטחון, "צפת בצבתי", על צפת במצור ובקרב בתש"ח. הוא מביא בו את חוויותיו כעד על עמידת העיר במלחמת השיחרור. בספר כמה צילומים המכוריים, מהם של תעודות ופרסומים, אך אין בו חלוקה לפרקים במוספרים ואין תוכן־עניינים.

● בוסרות המוקר הארכיאולוגים הציאו את הבכאון המשותף שלהם באנגלית וכן ביגוון באברים, כגון זה של עמוס קלונר, על האמפיתיאטרון בבית גוברין, בו הוא ערך חפירות. מיכל פלג מוסרת על קפלת־כנסייה עם רצפת פסיפס ליד תל סקמונה, שבחוף הכרמל. בן בהבאות בחוברת היפה בקניקת והקידות ספרים לחוקרים ועבריים על קדמוניות הארץ.

● בחוברת החדשה של "בית מקרא" יש מאמר מקיף העוסק בעדויות ההיסטוריות שבעיירת הבירה, באת החתנאי שמואל שניצר, לשעבר עורכו של "בעריב", וכן מאמרים על הפלשתים ובית הבסק של נחמיה, באת בן ציון לוריא, עורך בתבהוצות, וסיפור כרם נבות, מאת אלכסנדר רופא.

● בהוצאה לאור של משרד הבטחון הפיעה, בסבנות האוניברסיטה המשודרת של גלי צה"ל, החוברת של פרופ' יהודה ניני, "יהודי תימן". המחבר עוסק ביהודי תימן בארץ מושבם, בעלייתם לארץ ובהשתלבותם בה. בחוד שחוקר ברתבי עיטה ואת בתוך גישה מחקרית צרופה, אף אם אין הדבר תואם את המקבל ההדוק בפרק זה, שנכתב עליו לא מעט בעבר.

צבי אילן

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, ליד הנחל (כ).
08.40 אנגלית (ו').
09.00 מדעי הטבע (יסודי) 1) גשם גשם בא 2) הצב סיפל בחיות בית.
09.15 רחוב סומסום נסיון לצייר.
10.30 מדעי הטבע (חד"ו). גוף האדם, כיצד אנו נעים (כ).
11.00 חשבון (ו') השבר העשרוני.
11.15 יהדות: קשת הענן, אושפיזין (כ).
11.40 אנגלית (ז').
12.00 מושגי יסוד יהדות, ואאנ התורה (כ).
12.25 אזרחות (על־יסודי) כללי המשחק, ההסכם.
12.50 צרפתית.
13.30 מדעי הטבע (על־יסודי) מקרוסקופיה אלקטרונית.
14.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 אוניברסיטה פתוחה: עידן המהפכות, תור הברזל החדש; מדעי הטבע, מגנטיות, אוקינוגרפית, גלים על פני המים.
15.00 הי בינבה "הארמון המופלא" בובי ובינבה פוגשים במכשפה טובה שירדה אליהם מכוכב אחר (כ).
15.10 מילס הולגרסון (פרק 47) "הנפה הטובה".
15.40 שעת כושר.
15.55 פיצוחים – שעשועון טלוויזיה נושא פרסים.
16.25 שלום סומסום. (סידרת בת חמש תוכניות דוברות עברית ואנגלית, לסרוגין) בכל תוכנית לקט מתוך תוכניות רחוב סומסום בעברית, וקטעים חדשים שהופקו במיוחד בארץ בכיכובם של הכנר יצחק פרלמן ושחקנית הטלוויזיה האמריקאית בוני פרנקלין.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 עליסה בארץ המראות – עליסה רואה את ביתה מבעד למראה. אך אינה מצליחה להגיע. הינשוף מסביר לה את המשמעות שיש למפלצת בנפשה, וכי והתגברות על הפחדים היא ההתגברות. המלכה מציבה את עליסה כחייל פשוט בלוח השחמט שלה ומבשרת לה כי כשתגיע לריבוע השמיני, תיהפך למלכה ותמצא את דרכה הביתה. (עברי־ערבי).
18.20 היה או לא היה "נפת האליס" – מורה שולחת נפחים מקרונטה, מביא את היפיטוס נפח האלים.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 על ספרות ותרבות – 1. המשורר אשר רייך מספר על שירתו ומקורותיה ועל מצב העת הספרותי "מאזניים". 2. שיחה עם אמיל הביבי על ספרו אחוטיה; הספר יצא לאור בתרגום עברי. 3. משה זינגר תרגם לעברית משירי של המשורר הגרמני ריינר מריה רילקה, והתוכנית יביא כמה מהם. (תרגום עברי).
19.00 בריאות ויופי (פרק ד': על טיפוח היופי ותחומי בריאות כגון תזונה נכונה, פעילות ספורט ועוד.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 רוח הארץ – "הבית הפרטי" – סרט תעודה. המקובל רבי נסים אביטבול עלה ממרוקו, וכיום גר בירוחם על משפחתו על הדרך שעשו ממקום מגורים אחד למשנהו ועל ביתם כמשקף מציאות חיים עכשווית.
20.30 הצצות – עניינו סבע, מדע וחידושים, "דיסקוברי" – עולם המדע: 1. כתבה על "מחלת החלל" – טאסוסטרונאוטים סובלים ממנה. 2. סימולטור להש לטייסים, הנוסעת מכוכבי תאוותה. (עברי־ערבי).
21.00 מבט לחדשות.
21.30 הגוזרי שירות.
21.35 שידורי המשלוש – ערב הבחירות לכנסת השתים עשרה
22.15 המעוד – סרט קולנוע בכיכובו של קלינט איסטווד, ובבימויו של דון סיגל. העימות בין איש הערבה הפשוט, שיטות עבודתו ודרך מחשבתו ובין העיר הגדולה והצפופה. עוד משתתפים דון סטראוד ולי ג'יי קוב. הסרט משנת 1968.
23.50 מסוקר של יומי; חדשות הלילה.

קלינט איסטווד ב"המעוד", הערב בטלוויזיה

המזרח תיכונית

12.30 חיים אחרים (סידרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 התעמלות; 14.00 האזור הולליוני (סידרה); 14.30 סופר־בוק (מצויר); 15.00 שוכני הסלעים (תכנית ילדים); 15.30 סרט "רגילה מושלמת" עם טוני קרטיס; 17.00 חץ וקשת (סידרה); 17.30 משפחת קמבל (סידרה); 18.00 חדשות ערבית; 18.30 חדשות אנגלית; 19.00 רצח במשיכת קולמוס; 20.00 החוק והרי מנרד (סידרה); 21.00 משחקי דמא (דרמה ערבית); 22.00 מועדון 700; 22.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.30 סרטים מצויירים (עד' 1); 16.10 שירי ילדים (עד' 1); 16.40 ילדת הפלא (עד' 1); 17.00 הבישול הצרפתי (בצרפתית); 18.00 חדשות בצרפתית; 18.15 בידור בצרפתית; 18.30 חדשות בעברית; 19.30 מר H. פנטומימה/קומדיה; 20.00 פנורמה של הבי.בי.סי. (כל שבוע על נושא אחר); 20.35 מעבר לדימדומים (סידרת מסתורין); 21.00 חדשות באנגלית; 21.10 סידרת דראמה אנגלית (ע"פ ספרו של ג'.בי. פאורן); 21.10 האבקות חופשית מיטב התחרויות הבריטיות (עד' 1).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ובה: הפתיחה אאוריאנטה; מוצרט: קונצ'רטו לפסנטר בדו מז'ור ק. 415; דבוז'אק: סימפוניה מס' 5; דה פאייה: "האהבה הקוסמת".
09.00 שעה עם אנסמבל.
10.00 קונצרט של בוקר.
12.57 פינת השיר – משירי נתן אלתרמן: שירי תנינת קיץ.
13.00 קלאסיקל.
14.06 מן הקרטיסה – מיצירות בטהובן – סונטה בפורטמור לפסנתר מס' 47/2 (אריה ורדי); סונטה מס 4 בדו־מז'ור לצ'לו ופסנתר (עמנואל גרובר, מיכאל בוגוסלבסקי); סרנדה לחליל, כנור ויולה, אופוס 25 (אורי שוהם, חיים טאוב, דניאל בנימיני).
15.00 אנתולוגיה – מוסיקה מקהלתית של המאה ה־16.
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – תהרו תפילה. הישראלית מנצח: רפאל פרוחבק דה בורחוס סולק: יפים ברונמן, פסנתר.
18.00 מבחר התקליטים.
19.00 אנצים באולמן – נינה פלאריש צ'לו אלן שטרנפלד, פסנתר – בוקריני: סונטה בדו מז'ור; ברוקנר: סונטה אופוס 63; בטהובן: סונטה מס' 5 אופוס 102/2.
20.05 בכבקוש – בראמס, אלגרו ברברה, לפסנתר (י. קליכסטיין); שופן: 3 אימפרומטים, אופוס 25 לפסנתר (ב. כץ); פורה: בלדה לפסנתר ותזי. (ג. אוגדון תז. ברמינגהם); שוברט: 6 מלכואים, אופוס 61 (א. קפלן ואי. קומה, פסנתר 4 ידיים).
21.00 אופרה ברוקופייב: "הארוסין במנזר".

הפעם: "תוקף ותזמורתי".
16.05 מושגים – והפעם: על "תרבות־ארמניות" (ש.ש.).
17.05 צבעי הקשת – והפעם: "שירי עמים".
22.05 חבר מאותו כוכב – תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

14.06 בת צחוק – חזי והומור.
15.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים.
16.05 שעה קלה עם עדנה גורן.
18.06 יש שאלות.
19.35 שירים עבריים.
20.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים בידיש והומור; תקליטים חדשים.
22.05 להאזנה בחלום – מחרוזת שירים.
23.05 מתפשים את המסמך.

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה.
20.05 כטוב באוזניכם – הפינה לשיטטבם.
21.05 פיני גל.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 עד משהו – עיטוני צבא ובטחון.
18.45 משהו עליכם – עיתוני חוץ.

צה"ל 1

20.05 שירים בנושא אחד – מוזמה וסמלה.
21.30 לילה לא שקט.

צה"ל 2

19.05 יתמבים מוסיקה.
20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים המשותף.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 המסכת עשר.
23.05 קול הבי האת.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – שיטות מחקר במדעי ההתנהגות.

ערוץ 2

18.30 "בת נשדר הערב".
18.35 "הרפתקאות מאוי וברואזוני" – (פרק רביעי).
18.57 "רגע לפני..." על שיחזור האונייה בלטימור.
19.00 "עולם והחי הפעם: על הנגיים.
19.23 "רגע לפני..." על האמצעים השונים למלחמה בסמים.
19.30 "אוסף להיטים" של: מייק אולדפילד המנגן על כל הכלים. מפיק ומקליט את כל תקליטיו.
20.00 "מה נשדר מחר".
20.05 "קיץ אחד" (סידרת דרמה חדשה) סיפורם של שני נערים בני פרבר עוני מליוורפול, המנסים לברוח למחוזות אחרים ומקווים למצוא עולם חדש, וטוב. מכוכבים דיויד מוריטי וספנסר ליי. ביום: גורדון פלמינג. פרק ראשון: בילי רוולי וחברו איקי היגסון, שני צעירים השייכים לחבורת רחוב בליוורפול, מגיעים לבית הספר במסורה להצטרף למחנה קיץ בוויילס, הסורה מסרב לקבלם והם מחליטים להגיע לוויילס בכוחות עצמם.
21.00 "אדם וכלכלה" (פרק 15) – על עולם המחשבים והמקליטונים על השאלות: האם אפשר עדיין להתרחות מיליונים מכמה תקליטונים? מדוע צומחות תעשיית הוטכנה באיזור בכבב מה היה
21.27 "אורים עבריים": "אחרי הגשם" של קרן, "אריחה לבנה" של גיל לבנברג ו"ילד אסור – ילד מותר" בעיבוד עם הראל ורחה אחרים.
21.40 "קורל ברנס מארחה" – הפעם אנטוני ניולי וברנדוס בויסרס.

מודיעין

מוקד מידע טלפוני

של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות תורנויות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:

טלפון 03-455300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00

אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04-523546 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים

בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן מטעם משהל חירום לכוכבי שיניים ביהודה עין כרם באזור המוקד – 02-446228

ערן עזרה ראשונה נפשית
תל־אביב – 03-5461111
קו לילדים ונוער – 03-261113
ירושלים – 02-227171
חיפה – 04-672222
נתניה – 053-335316
כרמיאל (גליל) – 04-988410
כפר־סבא – 052-913999
באר־שבע – 057-418111

קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-231680 (24 שעות)
נקודת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה:
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-255922
קו פתוח לקשישים 03-690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146 טל. 239207 בימים א' – ה' 3 – 6

משחת השיניים **אלמקס** במניעת עששת — יעילה פי 3

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב	פתח־תקוה:
בן יהודה – בן יהודה 142 – 228535	אמונה – ברון הירש 21 – 912710
שערה כללית – אוסטרום 7 – 232383	
ירושלים	בת־ים
כרם אברהם – צפניה 19 – 820958	מור – הבימה ויצמן 30 בת־ים – 585360
חיפה	רחובות
הגיטה – הגיטה 22 – 231905	כללית – כנף משה – 452581

אלמקס

מהלך חדש בהסתדרות

קולנוע

■ **תל־אביב**

אסתר: ללא מעצורים 9.45, 7.30, 5
אלנבי: פגישה עם הבוזת 9.30 7.15, 5
בית לסין: מתסי פיינון – תוגנים החליבור 23.15
בן־יהודה: פרנטיק 9.30, 7.15, 5
גורדון: החגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
גת: בוקר טוב וייטנאם 9.45, 7.20, 5
דיזנגוף 1: פקך בלוז 9.50, 7.30, 5, 3, 11, 1
דיזנגוף 2: קפה בגדד 9.50, 7.30, 5, 3, 11, 1
דיזנגוף 3: הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
היכל בי"ג 9.35, 7.10
הדרייב־אין: בחיר הבגידה 9.30 גם בחצות 8, 7.30 24 סקס
הוד: תתיך בבוקס 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) לול 7.30, 9.30, 23.30, 5
הסינמטק: כלכת הבמלים 7.00 הגנב החושני 9.30
חן 1: פרנטיק 9.50, 7.30, 5
חן 2: בעל ההמקאלה 9.50, 7.30, 5
חן 3: פרחים בעליית הגג 9.50, 7.30, 5
חן 4: טובי 9.50, 7.30, 5

חן 5: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע 10, 8, 5, 2
לב 2: הנסיכה הקסומה 10, 8, 5, 2
לב 3: אהבנו כל כך 9.45, 7.15, 4.45, 2
לב 4: חופשה בבפר 7.40 מלאכים בשמי ברלין 11, 1 החבר של החברה שלי 9.55
לימור: מנפים להוסים 9.30, 7.15, 5
מוגרבי: גנור / הסינמטק 7 על שוטרים וגנבים 9.30 פים פים
מקסים: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30, 5
פאר: (לשעבר אלנבי) מוזיאון עיניים שחורות 9.30, 7, 4.30 בגלל המלחמה ההיא 7, 9
פריס 1: מעריצה צמודה 9.30, 7.15, 5
פריס 2: שם המשחק 3.45, 5.00, 7.30
פריס 3: מוכת ירח 7.30, 5, 9.45
פריס: צל הפוזם 9.30, 7.30, 5
פריס: ליידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12 23.30 מלך ליום אחד
צפון: כפר קטן שלי 9.30, 7.15, 4.30
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמר – רשת־אביב: משודרים חדשות 9.40, 7.15
תבולה: הקומיסרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: מגלה את אמריקה 9.30, 7.10, 5

■ **ירושלים**

אורגיון: מגלה את אמריקה 9.15, 7, 4.30
אורנע: פרנטיק 9.15, 7.00, 4.30
אורדין 1: מצלמה בלי בושה 9, 7, 4.30
אורד 2: ללא מעצורים 9.30, 7.30, 4.30
אורד 3: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.30, 4.30
אורד 4: מנפים להוסים 9.30, 7.30, 4.30
אורד 5: עיניים שחורות 9.15, 7, 4.30
10.00 לאסי שובי הביתה 11.30 וחלום רישבי – המיטה המעופפת 1.45 חמים וטעים
בית אגרון: חמים וטעים 7.15
מנסי פינון – שודדי הזמן 19.30 21 30 פריז סבכאס
אורתיל: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 7, 4.30
אוספריה 1: פקך בלוז 9.30, 7.15, 5
אוספריה 2: החגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
אוספריה 3: הפתיחה בקרוב
אוספריה 4: הפתיחה בקרוב
בפרה: פרסידיו 9.00, 7.00, 4.30
מיטשל: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.00, 7.00
מסדה: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.30, 6.30
סמדר 1: פגישה עם המוות 9, 7, 4.30
סמדר 2: מעריצה צמודה 9, 7, 4.30
סמדר 3: עלובי החיים 8, 4
סמדר 4: חיזור גורלי 9, 7, 4.30
עדן: תתיך מבוקש 9.00, 7.00, 4.30
רון: בי"ג 9, 7, 4.30

■ **חיפה**

תיאטרון ירושלים: הקיץ של אביה 7
עולם: בפיר 9.30 קפה בגדד 9.30, 7
תמימות: באמריקה 9.30, 7

■ **חיפה**

אורדה: סוכניה 7.15 לול 9.15 אהבנו כל כך
אורה: קפה בגדד 9.15, 7, 4.30
אורדין: פרחים בעליית הגג 9.15, 7
חן: ללא מעצורים 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: מצלמה בלי בושה 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: פרסידיו 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: שם המשחק 9.30, 7, 4.30
פאר: בי"ג 9.15, 7, 4.30
קולוסיאום: החגיגה של באבט 9.15, 7, 4.30
רב אור 1: פרנטיק 9.15, 6.45, 4
רב אור 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.30, 5
רב אור 3: החבר של החברה שלי 9.15, 7, 4.30
רון: מגלה את אמריקה 9.15, 7
רב חן 1: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 6.45, 4.15
רב חן 2: בעל ההמקאלה 9.15, 7, 4.30

■ **קריות חיפה**

כפיר: תופשה בבפר 9, 7
כפיר: ללא מעצורים 9.15, 7
אורדין: הבית ברחוב קרול 9.15, 7
בית העם: בישוב מיליטרים 9.15

■ **אשדוד**

ההמלה: בחיר הבגידה 9.15, 7
מילקן: מצלמה בלי בושה 9.15, 7, 4.30

■ **אשדוד**

צפריר: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15
אשדודה: חמד 9.30, 7

■ **אשקלון**

אסתר: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30
סאנר: הבית ברחוב קרול 9.30, 7.30
רוזה: לול 9.30, 7.30

■ **באר־שבע**

חן: יתיך במבוקש 9.30, 7.15

■ **הרצליה ■ רמת השרון**

תפארת: פרסידיו 9.30, 7.15
מלך: הבאה של הבוקר 9.30
כוכב: הקיסם באריץ עיר 11 כיקוריל 4.45, 7.15, 9.35 2 רבגדי
דוד: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15
תפארת: בבצ'ה 9.30, 7.15 לול

■ **עפולה**

ארמון: פרסידיו 21.00

■ **חולון ■ בת־ים**

אופק: לילה בסהרי 9.30, 7.30
סבאאתוס: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
בית ליל: ללא מעצורים 9.30, 7.30, 4.30
ויזוב: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15
סבאאתוס: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
בבית: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
אבנרי: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15

■ **כפר־סבא ■ רעננה**

שלב: מצלמה בלי בושה 9.15, 7, 5
תן: לול 9.15, 7

■ **לוד ■ רמלה**

אורה: לול 9.30, 7.30, 5
בית העם: הקיץ של אביה 9.15, 7.15

■ **נהריה ■ עכו**

היכל: אמריקה הכוש 9.15, 7

■ **נתניה**

חן: הקסם בבפר 9.30, 7.15
אנבר: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
מבוגר: פרנטיק 9.30, 7.15, 5
שייתן: מצלמה בלי בושה 9.15, 7, 5

■ **קרית אונו**

מרבים: לול 9.15, 7

■ **פתח־תקוה**

היכל 1: מצלמה בלי בושה 9.40, 7.15, 5
היכל 2: מגלה את אמריקה 9.40, 7.15, 5
היכל 3: הנסיכה הקסומה 9.40, 7.15, 5
שלום: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.00

■ **ראשל"צ ■ רחובות**

בית העם: בחיר הבגידה 8.30
תדר: משודרים חדשות 9.30, 7
חן: מצלמה בלי בושה 9.15, 7.15
ב.ב. רון 1: מצלמה בלי בושה 9.40, 7.15, 5
ב.ב. רון 2: מגלה את אמריקה 9.40, 7.15, 5
ב.ב. רון 3: מולדים עוזבים 9.40, 7.15, 5
מעמון השוד 9.30, 7.30
האסקף: פרנטיק 9.15, 7.00

■ **קרית שמונה**

שחף: בישול בזם 9, 7

■ **רמת־גן וגבעתיים**

אורמה: ללא מעצורים 9.45, 7.30, 5
לילי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 6.15
דורי: פרסידיו 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: בוקר טוב ויאטנם 9.30, 8.50
רב גן 2: פרנטיק 9.50, 7.20, 5
רב גן 3: מאמן 9.30, 7.20, 5
רב גן 4: הנסיכה הקסומה 9.50, 7.30, 5
שלום: מגלה את אמריקה 9.50, 7.15